LOCUS 2023 EN İYİ KORKU ROMANI ÖDÜLÜ

T. Kingfisher

Ayışığı Kitaplığı

Ölüyü Kıpırdatan Şey

Çeviren: Şafak Tahmaz

EKSİK PARÇA

Hugo, Locus ve Nebula ödüllü yazar T. Kingfisher'dan Edgar Allan Poe'nun *Usher Evi'nin Çöküşü* adlı kitabının sürükleyici ve atmosferik bir yeniden yazımı...

Emekli bir asker olan Alex Easton, çocukluk arkadaşı Madeline Usher'ın ölmekte olduğu haberini alınca, soluğu, Usherların, Ruritanya'nın ücra kırsalındaki atalarından kalma evlerinde alır.

Burada mantarlar ve ruhları ele geçirilmiş vahşi hayvanlarla dolu, karanlık ve titreşen bir gölün çevrelediği bir kâbusla karşı karşıya kalır. Madeline bir uyurgezerdir ve geceleri garip sesler çıkararak konuşmaktadır; kardeşi Roderick ise gizemli bir sinir hastalığının pençesindedir.

Alex, kendine son derece güvenen bir İngiliz mikolog ve şaşkın bir Amerikalı doktorun yardımıyla Usher Evi'nin sırrını, herkesi tüketip yok etmeden önce çözmek zorundadır.

***

"*Ölüyü Kıpırdatan Şey*'de klasik bir korku romanında olması gereken her şey var. T. Kingfisher keskin bir zekâ ve büyüleyici bir dille, tüylerinizi diken diken edecek bir hikâye anlatıyor. Poe okusa bundan gurur duyardı!"
-Brom

"Kibar gülümsemelerin ve nazik konuşmaların ardında bazen neler yaşanabileceğine dair derinlikli ama bir o kadar tedirgin edici bir kitap."
-Cassandra Khaw

"T. Kingfisher, Poe'nun en ünlü öyküsünün kalbine iniyor ve içinde yepyeni bir mitoloji buluyor. Büyüleyici, gotik bir üslupla yazılmış *Ölüyü Kıpırdatan Şey* insanı hem ürpertiyor hem de eğlendiriyor. Bu kitabı okumak safi bir keyif."
-Andy Davidson

"T. Kingfisher, edebi korku türünün yükselen yıldızı olduğunu bir kez daha kanıtlıyor, üstelik yakın zamanda sıradan dünyamızın çekim alanına geri dönmeyi planladığına dair hiçbir işaret de yok... *Ölüleri Kıpırdatan Şey* mutlaka okunmalı, nokta."
-Jordan Shiveley

"Gotik bir zevk!"
-Lucy A. Snyder, Sister

"T. Kingfisher'ın bu kitabındaki damıtılmış dehşet daha ilk cümleden itibaren okurun sinir sistemine sızıyor ve kendini kontrol etme duygusunu hızla ele geçiriyor. Bu romanın baş belası çekiciliğine karşı koyamadım ve bir oturuşta bitirmek zorunda kaldım... ya da belki de o beni bitirdi. Şimdi derime nüfuz etmiş halde ve artık hiçbir şeyin dokunuşuna güvenemiyorum."
-Clay McLeod Chapman

Bu kitabın taraması Ay Işığı ekibi tarafından yapılmış ve ücretsiz olarak paylaşılmıştır. Lütfen pdflere para vermeyin ve daha fazla yeni kitap için bizi Telegram'dan takip edin.
https://t.me/ayisigikitap

Ayışığı Kitaplığı

Eksik Parça Yayınları

Ölüyü Kıpırdatan Şey
T. Kingfisher
İlk olarak Tor Books tarafından aşağıdaki isimle İngilizce basılmıştır:
What Moves The Dead
Copyright © Ursula Vernon 2022

Yayın Yönetmeni: **Asiye Ademir**
Çeviren: **Şafak Tahmaz**
Editör: **Kürşad Kızıltuğ**
Yayına Hazırlayan: **İsmail Yamanol**
Sayfa Tasarımı: **Esranur Gelbal**
Kapak uygulama: **Serkan Cenker**

Baskı ve Cilt: **My Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.**
Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma Sk. No: 8/F Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 0212 674 85 28 | mymatbaa34@gmail.com

Y
M

Baskı: Ekim 2024

Genel Dağıtım: **İKİ A YAYINCILIK VE DAĞITIM HİZMETLERİ A.Ş.**
Gülbahar Mah. Elif Sok. No: 4/A Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: 0(212) 272 45 46 | Fax: 0(212) 272 45 55
www.ikiayayincilik.com.tr

instagram.com/eksikparcayayinlari
facebook.com/eksikparcayayinlari
youtube.com/user/eksikparca1
x.com/eksikparcayayin
tiktok.com/eksikparcayayinlari
www.eksikparca.com

T. Kingfisher Kuzey Carolina'da kocası, köpekleri ve ruhları ele geçirilip geçirilmediği belirsiz tavuklarıyla birlikte yaşayan bir yazar ve illüstratördür. Fantezi, korku ve ara sıra da çeşitli tuhaflıklar kaleme alıyor. T. Kingfisher, *Digger* ve *Dragonbreath* isimli çocuk kitaplarının bol ödüllü yazarı Ursula Vernon'un yetişkin kurgu kitaplar için kullandığı takma adıdır. Ursa Major Ödülü ve Eisner Ödülleri'ne aday gösterilmiş, 2015 yılında "Jackalope Wives" ile En İyi Kısa Öykü dalında Nebula Ödülü'nü ve 2017 yılında "The Tomato Thief" ile En İyi Kısa Roman dalında Hugo Ödülü'nü kazanmıştır. İlk yetişkin korku romanı *The Twisted Ones* En İyi Korku Romanı dalında 2020 Dragon Ödülü'nü kazandı ve bu kitabı eleştirmenlerce beğenilen *The Hollow Places* izledi. *Isırgan Otu ve Kemik* (*Nettle & Bone*) ile 2023 yılında Hugo En İyi Roman Ödülünü, *Ölüyü Kıpırdatan Şey* (*What Moves The Death*) ile Locus En İyi Korku Romanı Ödülünü, *Thornhedge* ile Locus 2023 En İyi Kısa Roman Ödülünü, A House with Good Bones ile Locus 2024 En İyi Korku Romanı Ödülünü kazanmıştır.

Bu, Easton'ı evinde
hissettirecek Dorsai Düzensizleri için.
Shai Dorsai!

1. BÖLÜM

Mantarın solungaçları koyu kırmızıydı, tıpkı kopmuş kas dokusunun rengi gibi; iç organların soluk pembesiyle korkunç bir tezat oluşturan menekşe rengi. Bunu, ölü geyiklerde ve ölmek üzere olan askerlerde pek çok kez görmüştüm ama beni ürküten, onunla tam da burada karşılaşmak oldu.

Mantarlar ete bu kadar benzemese, belki ben de bu denli rahatsız olmazdım. Şapkaları bej renginde, nemli ve şişkindi, koyu kırmızı solungaçlara doğru uzamış; hastalıklı deriden çıkan yaralar misali, gölün taşlarındaki boşluklardan dışarı fırlamıştı. Geri çekilmek için güçlü bir itki hissettim, ama bu itkiye, onları bir sopayla dürtmek için çok daha güçlü başka bir itki eşlik ediyordu.

Yolculuğuma ara verip atımdan inerek mantarlara baktığım için az da olsa suçluluk duydum, ama yorulmuştum. Daha da önemlisi, atım da yorgundu. Madeline'in mektubunun bana ulaşması bir haftadan uzun sürmüştü ve ne kadar aceleyle yazılmış olursa olsun, beş dakika az ya da çok, pek fark etmeyecekti.

Atım Hob dinlendiği için bana minnettardı, fakat çevresinden rahatsız olmuş gibi bir hâli vardı. Önce çimenlere, sonra bana baktı ve bunun hiç de alışık olmadığı bir durum olduğunu hissettirdi.

"Bir şeyler içebilirsin," dedim. "Belki biraz."

İkimiz de göldeki suya baktık. Karanlık ve alabildiğine durgundu, grotesk mantarları ve kıyının kenarındaki gevşek gri sazları aksettiriyordu. Derinliği bir metre de olabilirdi, elli beş metre de.

"Belki de içmemelisin," dedim ve benim de o suyu içmeye hiç hevesli olmadığımı fark ettim.

Hob, dünyadan hoşlanmayan atlar gibi iç çekip uzaklara baktı. Ben de gözlerimi tarlanın karşısındaki eve dikip iç geçirdim. Pek umut verici bir manzara değildi doğrusu. Karşımda, Avrupa'nın en zengin adamının bile güçlükle ayakta tutabileceği, taştan bir ucube olan, eski, kasvetli bir malikâne duruyordu. Bir kanadı çökmüş, geriye bir taş yığını ve sivri kirişler kalmıştı. Madeline orada, Avrupa'nın zenginlerine uzaktan yakından benzemeyen ikiz kardeşi Roderick Usher'la yaşıyordu. Ruravia'nın küçük ve bir hayli geri kalmış standartlarına göre bile Usherlar son derece yoksuldu. Avrupa'nın geri kalan soylularının standartlarına göreyse kilise fareleri kadar çulsuzlardı ve evleri de bunu açıkça ortaya koyuyordu.

Görebildiğim kadarıyla bahçeleri yoktu. Havada, muhtemelen otların arasında açmış bir çiçekten gelen tatlı, hafif bir koku vardı, ama bu koku kasvet hissini dağıtmaya yetmiyordu.

Arkamdan bir ses, "Yerinde olsam ona dokunmazdım," diye seslendi.

Arkamı döndüm. Hob başını kaldırdı, ziyaretçiyi çimen ve göl gibi hayal kırıklıklarıyla karşılayarak tekrar yere eğildi.

Karşımdaki, annemin tabiriyle, "yaşını başını almış bir kadındı". Bu örnekte o yaş, altmış civarıydı. Erkek çizmeleri ve malikaneden daha da eski olabilecek tüvit bir binici kıyafeti giymişti. Uzun boylu ve iriydi, onu daha da uzun ve iri gösteren devasa bir şapka takıyordu. Elinde bir not defteri ve büyük, deri bir sırt çantası vardı.

"Anlayamadım?" dedim.

"Mantar," dedi önümde durarak. İngiliz aksanı vardı, ama Londra aksanı da değildi, muhtemelen kırsalda bir yerdi. "Mantar, genç..." Bakışları aşağıya, ceketimin yakasındaki askeri rozete kaydı, yüzünde bir tanıma parıltısı gördüm: Aha!

Hayır, *tanıma* yanlış bir tabir olacak. Daha ziyade *sınıflandırma* diyelim. Konuşmayı kısa mı kesecek yoksa devam mı edecek diye bir süre bekledim.

"Yerinizde olsam ona dokunmazdım, sayın teğmen," dedi tekrar mantarı göstererek.

Sanki başka birine aitmiş gibi elimdeki çubuğa baktım. "Öyle mi? Zehirli mi bunlar?"

Lastik gibi, oynak bir yüzü vardı. Dudakları birbirine keskin bir şekilde yapışmıştı. "Bunlar kokuşmuş boletus mantarları. Bir *foetida, foetidissima*'yla katiyen karıştırılmamalı – gerçi dünyanın bu bölgesinde pek de olası görünmüyor, öyle değil mi?"

"Değil sanırım?" dedim.

"Değil. *Foetidissima*, Afrika'da bulunur. Bu ise bir *foetida* ve Avrupa'nın bu bölgesine özgüdür. Tam olarak zehirli değiller ama... –hani–"

Elini uzattı. Sopamı eline bıraktım, şaşırmıştım. Belli ki bir doğabilimciydi. Sınıflandırılmış olma hissi şimdi daha mantıklı geliyordu. Kategorize edilmiş, doğru kümeye yerleştirilmiştim ve artık mantar taksonomisi gibi daha kritik konulara geçerken uygun nezaket kurallarına başvurabilirdik.

"Atınızı da tutmanızı öneririm," dedi. "Ve belki burnunuzu da." Sırt çantasına uzanarak bir mendil çıkardı, burnuna tuttu, ardından, çubuğun ucuyla kokuşmuş, kırmızı yüzgeçli mantara bir fiske vurdu.

Gerçekten de çok hafif bir dokunuştu bu, ama mantarın şapkası hemen solungaçlarıyla aynı kırmızı-mor renge büründü. Bir an sonra tarif edilemez bir koku geldi burnuma; çürümüş et, bozuk sütün dili kaplayan tortusu ve daha da kötüsü taze pişmiş ekmeğin bir alt tonu. Havadaki tüm tatlılığı yok etmiş, midemi bulandırmaya yetmişti.

Hob homurdanıp dizginlerini çekiştirdi. Onu suçlayamazdım. "Sakin ol, ahbap."

"Bu küçük bir taneydi," dedi yaşını başını almış olduğunu düşündüğüm kadın. "Ve şükürler olsun ki henüz tam olgunlaşmamış. Büyük olanları çoraplarınızı uçuruverir, saçlarınızı da kıvır kıvır yapar." Sopayı yere bıraktı, boştaki eliyle mendili ağzının üstünde tuttu. "Bu yüzden 'kokuşmuş' adının bilinen kısmı. 'Kırmızı yüzgeçli' ise sanırım kendini açıklıyor."

"İğrenç!" Kolumu yüzüme kapatarak söyledim bunu. "O zaman siz bir mantar uzmanısınız?"

Mendilden ağzını göremiyordum, ama kaşları alaycıydı. "Sadece bir amatörüm, korkarım ki cinsiyetime yakıştığı gibi."

Her kelimeyi tane tane söylemişti, ikimiz de ihtiyatlı bir şekilde birbirimize bakmıştık. Bana İngiltere'de yeminli asker olmadığı söylenmişti, ama olsaydı bile farklı bir yol seçmiş olabilirdi pekâlâ. Bu beni ilgilendirmezdi, tıpkı benim ne yaptığımın onu ilgilendirmediği gibi. Hepimiz dünyada kendi yolumuzu çizeriz ya da çizmeyiz. Yine de karşılaştığı kimi engellerin nasıl olduğunu az çok tahmin edebiliyordum.

"Profesyonel olarak bir çizerim," dedi kararlı bir şekilde. "Ama mantarlar üzerine çalışmak hayatım boyunca ilgimi çekmiştir."

"Ve sizi buraya mı getirdi?"

"Ah!" Eliyle mendili işaret etti. "Mantarlar hakkında ne biliyorsunuz bilmiyorum, ama burası gerçekten olağanüstü! Çok fazla sıra dışı form var! Daha önce İtalya dışında bilinmeyen mantar türleri ve tamamen yeni gibi görünen bir Amanita buldum. Çizimlerimi tamamladığımda, amatör olsun ya da olmasın, Mikoloji Derneği'nin bunu kabul etmekten başka çaresi kalmayacak."

"Peki buna ne isim vereceksiniz?" diye sordum. Ne kadar sıra dışı olursa olsun, belirsiz tutkular beni her zaman çok mutlu etmiştir. Bir keresinde, savaş henüz devam ederken bir çobanın kulübesine kapanmış düşmanın yamaçtan aşağı inmesini bekliyordum. Çoban, koyun yetiştiriciliğinin incelikleri üzerine hayatımda duyduğum tüm vaazlara rakip olabilecek ateşli bir konuşma yapmıştı. Sonuna geldiğimde, başımı sallayarak onu dinliyor ve tüm zayıf ya da aşırı besili, kaşıntıya ve sinek saldırılarına maruz kalan, dünyanın tüm onurlu koyunlarını dışlayan sürülere karşı bir savaş başlatmaya can atıyordum.

"Kurtçuklar!" demişti, parmağını bana doğru sallayarak. "Kurtcuklar ve zidik sakladıkları kanatları!"

Onu sık sık düşünürüm.

"Ben ona A. potteri diyeceğim," dedi yeni arkadaşım, neyse ki düşüncelerimin nereye kaydığından bihaberdi. "Ben Eugenia Potter'ım ve adımı öyle ya da böyle Mikoloji Derneği'nin kitaplarına yazdıracağım."

"Öyle olacağına inanıyorum," dedim ciddiyetle. "Ben Alex Easton." Eğildim.

O da başını salladı. Daha zayıf bir kişiliği olsaydı, tutkularını bu şekilde yüksek sesle dile getirmekten utanabilirdi, ama belli ki Bayan Potter bu tür zaafları çoktan aşmıştı ya da belki de sadece birinin mikoloji tarihinde iz bırakmanın önemini anlayacağını varsayıyordu.

"Bu kokuşmuş kırmızı yüzgeçliler," dedim, "bilim için yeniler, öyle değil mi?"

Başını salladı. "Yıllar önce tanımlandılar," dedi. "Sanırım tam da bu kırsal bölgede ya da buraya yakın bir yerde. Usherlar uzun zaman önce sanata büyük destek veriyordu ve biri, botanik bir eser sipariş etti. Çoğunlukla *çiçeklerden* oluşuyordu." Küçümsemesini fark etmek bir harikaydı. "Ama birkaç mantar da vardı. Bir botanikçi bile A. foetida'yı görmezden gelemez. Korkarım ki size Galiçyacadaki yaygın adını söyleyemeyeceğim."

"Bir adı olmayabilir bile." Eğer daha önce bir Galiçyalıyla tanışmadıysanız, bilmeniz gereken ilk şey Galiçya'nın inatçı, gururlu, vahşi ve aynı zamanda çok kötü savaşçılar olan insanlara ev sahipliği yaptığıdır. Atalarım Avrupa'yı dolaşmış, kavgalar çıkarmış ve hemen hemen herkesten dayak yemişler. Sonunda Moldavya'ya yakın ve daha da küçük olan Galiçya'ya yerleşmişler. Oraya yerleşmişler çünkü başka kimse orayı istememiş muhtemelen. Eğer bu size bir şey ifade ediyorsa, Osmanlı İmparatorluğu'nun bizi kendine bağlı bir devlet yapma zahmetine bile girmediğini sözlerime ekleyeyim. Soğuk ve fakir bir yer ve eğer bir çukura düşmez ya da açlıktan ölmezseniz, sizi bir kurt midesine indirir. İyi olan tek şey, sık sık işgal edilmememiz, en azından bir önceki savaşa kadar böyleydi bu.

Etrafta gezinip savaşları kaybederken kendi dilimiz olan Galiçyacayı geliştirdik. Bana Fince'den daha kötü olduğu söylendi ki bu gerçekten etkileyici bir durum. Her savaş kaybettiğimizde, düşmanlarımızdan birkaç kelime daha ödünç aldık. Tüm bunların bir sonucu olarak Galiçyaca son derece kendine özgüdür. (Örneğin, biri cansız nesneler için ve biri de sadece Tanrı için kullanılan yedi zamir grubumuz var. Sadece mantarlar için bir tane olmaması muhtemelen bir mucize.)

Bayan Potter başıyla onayladı. "Eğer merak ettiyseniz, orası, yani tarlanın diğer ucundaki ev Usherların."

"Değil mi?" dedim, "ben de oraya gidiyorum. Madeline Usher çocukluk arkadaşımdı."

"Ah," dedi Bayan Potter, ilk kez tereddütlü bir sesle. Gözlerini kaçırdı. "Çok hasta olduğunu duydum. Çok üzgünüm."

"Yıllar oldu," dedim, içgüdüsel olarak Madeline'in mektubunun olduğu cebime dokunarak.

"Belki de söylendiği kadar kötü değildir," dedi, hiç şüphesiz neşelendirmek istercesine. "Kötü haberlerin köylerde nasıl abartıldığını bilirsiniz. Öğlen hapşırırsanız gün batımına mezarcı ölçülerinizi alır."

"Umut etmekten başka çaremiz yok." Tekrar aşağıya, tarlaya baktım. Hafif bir rüzgâr, kenarlara vuran dalgaları hareketlendiriyordu. Tam biz bakarken evden bir taş düştü ve suya çakıldı. Sıçrama bile sessiz görünüyordu.

Eugenia Potter silkindi. "Pekâlâ, yapmam gereken çizimler var. Size iyi şanslar, Teğmen Easton."

"Size de Bayan Potter. Amanitas'ınızla ilgili haberlerinizi dört gözle bekleyeceğim."

Dudakları kıpırdadı. "Amanitas olmasa bile, bu boletus mantarları için büyük umutlarım var." El salladı ve nemli çimenlerde gümüş rengi çizme izleri bırakarak tarlaya doğru ilerledi.

Hob'u gölün kenarından geçen yola geri götürdüm. Yolculuğun sonu görünmüş olsa bile keyifsiz bir manzaraydı. Solgun sazlardan çok fazla vardı ve tanımlayamayacağım kadar gri ve çürümüş birkaç ölü ağaç göze çarpıyordu. (Bayan Potter muhtemelen bunların ne olduğunu biliyordu, ama ondan asla bitki örtüsünü tanımlayacak kadar alçalmasını isteyemezdim.) Taşların kenarlarını yosunlar kaplamıştı ve kokuşmuş kırmızı otlardan çok daha fazlası iğrenç, küçük yığınlar hâlinde yükseliyordu. Ve ev, içlerindeki en büyük mantar edasıyla her şeyin üzerine çökmüş gibiydi.

Kulak çınlamam tam da o anı seçti, tiz bir uğultu kulaklarımda çınlayıp tarlanın yumuşak sesini bile bastırdı. Durup geçmesini bekledim. Tehlikeli değildi, ama bazen dengem biraz sorgulanır hâle geliyordu. Eh, tökezleyerek göle düşmek gibi bir niyetim de yoktu. Hob buna alışıktı gerçi, işkence gören bir şehidin metanetli havasıyla bekledi bu yüzden.

Ne yazık ki kulaklarım kendini toparlarken binadan başka bakacak bir şeyim yoktu. Tanrım, ne iç karartıcı bir manzaraydı ama.

Bir binanın pencerelerinin göze benzediğini söylemek klişedir, öyle ya, insanlar her şeyde bir çehre bulurlar ve tabii ki pencereler de birer gözdür. Usher'in evinin düzinelerce gözü vardı, bu yüzden ya bir araya dizilmiş çok sayıda yüzdü ya da farklı bir yaşam düzenine ait bir yaratığın yüzü – belki de başı boyunca sıra sıra gözleri olan bir örümcektir.

Çoğunlukla hayal gücü gelişmiş biri değilimdir. Beni bir geceliğine Avrupa'nın en perili köşküne koyun, mışıl mışıl uyur, sabah da iştahla uyanırım. Herhangi bir psişik hassasiyetim de yoktur. Hayvanlar beni sever, ama bazen beni sinir bozucu bulduklarını düşünüyorum, çünkü bilinmeyen ruhlara bakıp gözlerini seğirtirler ama ben onlara, "Haniymiş iyi dost?" ve "Kedicik mama ister mi?" gibi anlamsız şeyler söylerim (Bakın, hayvanlar konusunda, en azından özel hayatınızda, kendinizi aptal yerine koymazsanız şayet kimse size güvenmez. Bu babamın özdeyişlerinden biriydi ve beni bugüne değin hiç yanıltmadı.)

Bu hayal gücü eksikliği göz önüne alındığında, her yerin akşamdan kalma gibi hissettirdiğini söylediğimde belki beni affedersiniz. Ev ve tarla hakkında bu kadar iç karartıcı olan şey neydi peki? Savaş alanları elbette kasvetlidir ama kimse nedenini sorgulamaz. Burası da kasvetli bir göl, kasvetli bir ev ve kasvetli birkaç bitkiden ibaretti işte. Moralimi bu kadar bozmamalıydı.

Kabul, bitkilerin hepsi ölü ya da ölmek üzere görünüyordu. Kabul, evin pencereleri bir sıra kafatasındaki göz çukurları gibi aşağıya bakıyordu. Evet, ama ne olmuş yani? Gerçek kafatasları bile beni bu kadar etkilemezdi ki. Paris'te bir koleksiyoncu tanıyordum... Detayları boş verin şimdi. Oldukça tuhaf şeyler toplamasına rağmen çok kibar bir adamdı. Ama mevsimine göre kafatasların şenlik şapkaları takar ve hepsi son derece neşeli görünürdü.

Usher'ın evinde şenlik şapkalarından daha fazlasına ihtiyacım olacaktı şüphesiz. Hob'a atladım ve onu tırısa kalkmaya teşvik ettim, bir an önce eve varmak ve bu sahneyi ardımda bırakmak istiyordum.

2. BÖLÜM

Eve ulaşmak beklediğimden de uzun sürdü. Arazi şu aldatmacalı arazilerden biriydi; sadece birkaç yüz metre uzaktaymış gibi görünürsünüz ama yerdeki oyuklar ve kıvrımlar arasında yolunuzu bulduğunuzda, gideceğiniz yere varmanızın yaklaşık on beş dakika sürdüğünü fark edersiniz. Bunun gibi topraklar savaşta birçok kez hayatımı kurtardı ama yine de hoşuma gitmiyor. Her zaman bir şeyler saklıyor gibi görünüyor.

Bu durumda, biz yanından geçerken kocaman portakal rengi gözleriyle Hob ve bana bakan bir tavşandan başka bir şey gizliyor değildi. Hob onu görmezden geldi. Yabani tavşanlar onun saygınlığına yakışmıyordu.

Eve ulaşmak için gölün üzerindeki kısa bir geçitten geçmek gerekiyordu ama Hob en az benim kadar hoşlanmadı bundan. Ona yol göstermek için üstünden indim. Köprü yeterince sağlam görünüyordu ama manzaranın tamamı genel olarak o kadar köhneydi ki, kulağa saçma gelse de karşıya geçerken kendimi köprüye tüm ağırlığımı vermemeye çalışırken buldum. Hob, ondan aşırı olduğunu düşündüğü bir şey yapmasını istediğimde attığı bakışı attıysa da beni takip etti. Toynaklarının sesi yünle boğulmuş gibi tuhaf bir şekilde düz çıkıyordu.

Beni bekleyen kimse yoktu. Geçit, binanın arta kalanından geriye çekilmiş sığ bir avluya açılıyordu. Her iki tarafta da duvarlar doğrudan göle iniyor, sadece ara sıra balkonlar hattı bozuyordu. Ön kapı, muhtemelen mecazi anlamda olduğu kadar gerçek anlamda da gotik bir yapıya sahipti; Prag'daki herhangi bir katedralde görülebilecek sivri bir kemerin içine yerleştirilmiş devasa bir ucube gibi.

Büyük demir kapı tokmağını kavrayıp kapıya vurdum. Gürültü o kadar fazlaydı ki geri çekilme gereği duydum, âdeta tüm evin bu titreşimle parçalanmasını bekliyordum.

Dakikalarca cevap gelmedi. Kendimi huzursuz hissetmeye başladım... Madeline, mektubunun ulaşmasından bu yana geçen süre içinde ölmüş olamaz mıydı? Ev halkı bir cenazeye mi gitmişti? (Bu da size o lanet yerin sinirlerimi nasıl bozduğunu gösteriyor. Normalde ilk tahminim cenaze töreni olmazdı.)

Sonunda, umudumu yitirip kapının tokmağına bakarak ikinci bir deneme yapıp yapmamayı düşünmeye başladıktan epey sonra, kapı gıcırdayarak açıldı. Yaşlı bir hizmetçi kapının arkasından gözlerini dikip bana baktı. Küstahça bir bakıştan ziyade şaşkın bir bakıştı bu, sanki sadece beklenmedik değil, aynı zamanda onun deneyimlerinin tamamen dışındaymışım gibi.

"Merhaba?" dedim.

"Yardımcı olabilir miyim?" dedi hizmetçi aynı anda.

İkimiz de durakladık, sonra ben tekrar atıldım. "Ben Usherların arkadaşıyım."

Hizmetçi bu bilgi üzerine ciddiyetle başını salladı. Öylece durdum, kapıyı tekrar kapatmasını bekliyor gibiydim. Ama uzun, çok uzun bir süre sonra nihayet, "İçeri gelmek ister misiniz?" diye sordu.

"Evet," dedim, yalan söylediğimi bilerek. Mantarların ve mimari gözlerin bulunduğu bu yorgun eve girmek gelmiyordu içimden. Ama Madeline beni çağırmıştı ve işte buradaydım. "Atımla ilgilenecek biri var mı?"

"Eğer içeri girerseniz, ilgilenmesi için çocuğu göndereceğim." Çok da geniş olmayan kapıyı açtı. İçerideki karanlığa gri bir gün ışığı sızdı ama pek bir şey aydınlattığını söyleyemem. Gölgemi işaret ederek boşluktan içeri doğru yürüdüm, ardından hizmetçi kapıyı kapattı ve karanlıkta kalakaldım.

Dışarıdaki manzara ne kadar kurşuni olsa da evin içi alev alev yanan bir şehir misali aydınlanmıştı. Gözlerimin alışması biraz zaman aldı, sonra bir kibrit sesi duyuldu ve hizmetçi kapının yanındaki sehpanın üzerinde duran mumları yaktı. Sanki öğle vakti evin bu kadar karanlık olması tamamen normalmiş gibi bana da bir tane uzattı.

"Easton?" Ses tanıdıktı, ancak evin sahibi koridorun gölgelerinde duruyordu. "Easton, burada ne işin var?"

Sesin sahibinin bir adım öne çıkmasıyla yüzümü ona döndüm. Mumun titrek ışığında eski dostum Roderick Usher'ı fark ettim. Çocukluk arkadaşımdı ve kaderin bir cilvesi, savaşta da komutam altındaydı. Kendi yüzümü tanıdığım kadar onun yüzünü de tanıyordum.

Ama size yemin ederim ki, sesini duymasaydım onu tanıyamazdım bile.

Roderick Usher'ın teni kemik renginde, soluk beyazdı, şoka girmiş bir adam gibi iğrenç bir renkti. Gözleri maviye çalan derin çukurlara gömülmüştü, yanaklarında tek bir et parçası kalmışsa bile ben bunu göremiyordum.

En kötüsü de saçlarıydı. Havada, örümcek ipeği gibi süzülüyordu, kendi kendime bunun mum ışığının bir oyunu olduğunu, sarıdan ziyade beyaz görünmesine yol açtığını söyledim. Her iki durumda da saçları şimdi sis iplikleri gibi uçuşuyor ve başının etrafında bir hâle oluşturuyordu. Çok gençlerin ve çok yaşlıların saçları böyledir. Benden bir yaş küçük bir adamda bunu görmekse rahatsız ediciydi.

Hem Roderick hem de Madeline çocukken bile hep soluk benizli olmuşlardı. Daha sonra, savaşta, Roderick'in bronzlaşmak yerine yanacağına emin olunabilirdi. Her ikisinin de büyük, sulu gözleri vardı, şairlerin geyik gibi dedikleri türden, gerçi bu şairler çoğunlukla hiç geyik avlamamışlardır, çünkü Usherların hiçbirinin devasa oval gözbebekleri yoktu ve her ikisinin de mükemmel beyazları vardı. Aslında şu anda Roderick'in gözlerinin beyazını fazlasıyla görebiliyordum. Gözleri o doğal olmayan solgun yüzünde hararetle parlıyordu.

"Usher," dedim, "cehennemde kıç üstü sürüklenmiş gibi görünüyorsun."

Boğuk bir kahkaha atıp başını tuttu. "Easton," dedi tekrar ve başını kaldırdığında, yüz ifadesinde tanıdığım Roderick'ten biraz daha fazlası vardı. "Tanrım, Easton. Hiçbir fikrin yok."

"Bana anlatmak zorunda kalacaksın," dedim. Bir kolumu omuzlarına dolayıp ona vurdum, kemiklerinde hiç et kalmamıştı. Her zaman bir deri bir kemikti ama bu bambaşka bir şeydi. Kaburgalarını tek tek hissedebiliyordum. Eğer Hob bir kez böyle görünseydi, ahır sahibini şafakta düelloya davet ederdim. "Tanrım, Roderick, böyle görünmene izin veriyorlarsa aşçın hakkında pek de iyi şeyler düşünemeyeceğim."

Bir an bana doğru eğildi, sonra doğruldu ve geri adım attı. "Neden geldin?"

"Maddy bana hasta olduğunu söyleyen bir mektup gönderdi...." Sustum. Maddy'nin Roderick'in onun öleceğini düşündüğünü yazdığını söylemek istemiyordum. Bu çok açık bir ifadeydi ve Roderick perişan olmuş gibi görünüyordu.

"Öyle mi?" Gözlerinin kenarları daha da beyazlaşmıştı. "Ne söyledi?"

"Sadece sağlığın için endişelendiğini." Roderick bana öylece bakınca, durumu hafifletmeye çalıştım. "Ayrıca bana karşı ömür boyu süren karşılıksız tutkusundan elbette. Ben de doğal olarak onun ayaklarını yerden kesmeye ve onu Galiçya'daki devasa şatomda yaşamaya götürmeye geldim."

"Hayır," dedi Roderick, görünüşe göre benim kötü mizah girişimimi görmezden gelerek, "hayır, o buradan ayrılamaz."

"Bu bir şakaydı, Roderick." Elimle mumu işaret ettim. "Endişelendim, hepsi bu. Koridorda durmaya devam etmek mi istiyorsun? Bütün gün at sırtındaydım da."

"Ah... evet. Evet, elbette." Bir elini alnına götürdü. "Özür dilerim Easton. Misafirim gelmeyeli o kadar oldu ki tüm görgü kurallarımı unuttum. Annem bundan utanç duyardı." Döndü ve bana kendisini takip etmemi işaret etti.

Koridorların hiçbiri aydınlık değildi ve hepsi soğuktu. Işık eksikliği Roderick'i rahatsız etmiyor gibiydi. Ben de mumla bile olsa ayak uydurmak için acele ettim. Karanlıkta yerler simsiyah görünüyordu. Duvarlardaki yırtık pırtık duvar halıları ile tavan kapısındaki aynı Gotik anlayışa ait oymalar gözüme çarptı.

Binanın görece daha yeni kanadına döndüğümüzde biraz rahatladım. Duvar halıları yerine panelli duvarlar vardı, hatta bazı-

larında duvar kâğıdı bile vardı. Kötü durumdaydı, nemden kabarmış ve şişmişti ama en azından eski bir mahzende yürüyormuşum hissinden bir nebze olsun kurtulmuştum. Çok az antik mahzenin duvarlarında tombul çoban kızlar ve oynaşan koyunlar vardır. Bunu bir dikkatsizlik olarak değerlendiriyorum.

Sonunda altından gerçekten ışık sızan bir kapıya ulaştık. Roderick kapıyı itince gerçek şöminesi olan bir salona girdik ve pencereler güve yeniği perdelerle örtülü olmasına rağmen, kenarlarından da biraz ışık sızıyordu.

Şömineye yakın birkaç kanepe vardı ve günün ikinci şokunu Madeline'in bir kanepeye uzandığını görünce yaşadım.

Üzerini elbiseler ve battaniyeler örtmüştü, bu yüzden Roderick kadar zayıflayıp zayıflamadığını anlayamadım ama yüzü o kadar incelmişti ki derinin altındaki kemikleri neredeyse görebiliyordum. Dudakları boğulan bir kadınınki gibi menekşe rengine dönmüştü. Kendi kendime bunun kötü seçilmiş bir kozmetik olduğunu söyledim, sonra bana kuş pençesi gibi bir el uzattı ve tırnaklarının aynı koyu mavi menekşe renginde olduğunu fark ettim.

"Maddy," dedim elini tutarak. Teğmenlere görgü kurallarını öğretmek için harcadıkları zaman için Tanrı'ya şükürler olsun, çünkü bileğinin üzerine eğilip makul derecede normal bir ses tonuyla, "Çok uzun zaman oldu," dememe yol açan yalnızca bir refleksti.

"Hiç yaşlanmamışsın," dedi. Sesi cılızdı ama hâlâ hatırladığım Maddy'ydi.

"Sense daha da güzelleşmişsin," dedim.

"Ve sen de çirkin bir yalancıya dönüşmüşsün," dedi ama bunu söylerken gülümsedi ve yanaklarına azıcık da olsa bir renk geldi.

Elini bıraktım, Roderick bana odadaki diğer kişiyi işaret etti, Maddy'nin telaşı içinde onu fark etmemiştim bile. "Arkadaşım James Denton'ı takdim etmek isterim."

Denton uzun boylu, hani ya sırık gibi bir adamdı, gümüş rengi saçları vardı, muhtemelen ellisine yaklaşıyordu. Kıyafetlerini bir rütbe sembolü gibi değil de sadece bir kıyafetmiş gibi taşıyordu ve bıyıkları modaya uymayacak kadar uzundu.

"Nasılsınız?" dedi Denton.

Ah. Amerikalı. Bu, kıyafetlerini ve bacaklarını açıp dirseklerini dışarı çıkararak, gerçekte var olandan çok daha fazla alana sahipmiş gibi durmasını açıklıyordu. (Amerikalılar hakkında ne düşünmem gerektiğini asla bilemiyorum. Küstahlıkları çekici olabiliyor, ama tam onlardan hoşlandığıma karar verdiğim anda, Amerika'ya geri dönmesini, sonra da belki uzaklara gidip denize açılmasını dilediğim biriyle karşılaşıyorum.)

"Denton, bu kız kardeşimin arkadaşı Teğmen Easton, en son Üçüncü Süvari Birliği'ndeydi."

"Memnun oldum, bayım," dedim.

Denton'a elimi uzattım, çünkü onları durdurmazsanız, Amerikalılar masadakilerle tokalaşacaktır. Elimi hemen sıktı, ben bırakana kadar da parmaklarımı tutarak bana baktı.

Bu bakışı biliyordum elbette. Bayan Potter'ınki kadar zarif olmasa da başka bir sınıflandırmaya tabiydim yine.

Bildiğim kadarıyla Amerikalılar arasında yemin eden yok, ama anladığıma göre oldukça ucuz dergileri var. Denton muhtemelen yeminli bir askerin, bir göğsü kesilmiş, iki metre boyunda bir Amazon olduğunu ve elinin altında korkak erkeklerden müteşekkil bir harem olacağını sanıyordu.

Muhtemelen kısa boylu, şişman, toz toprak içinde kalmış bir pardösü giyen, asker tıraşı olmuş birini de beklemiyordu. Artık göğüslerimi bağlamakla uğraşmıyorum, ama bu konuda endişelenecek bir şeyim neredeyse hiç olmadı ve emir askerim, giysilerimin uygun askeri tarzda dikilmiş olduğunu da görüyor.

Anladığım kadarıyla Denton, kıvrak bir zekâya sahip toplumsal bir düşünür değildi ya da belki aklı süreli yayınlarla meşguldü. Roderick'in omzunun üzerinden, konuğunun ciddi bir gaf yapma ihtimaline karşı gerildiğini görebiliyordum. Denton'ın boğazını temizlemesi ve şöyle demesi biraz zaman aldı: "Teğmen Easton, memnun oldum. Özür dilerim, ülkem son savaşta yer almadı, bu yüzden korkarım sizin vatandaşlarınızla birlikte hizmet etme ayrıcalığına sahip olamadım."

"Şanslı Amerika," dedim kuru bir sesle. "Galiçya ordusu... çok yakından bakmazsanız şayet, bir alayı dolduracak kadar askerimiz

kaldı. Safları yeniden doldurmaktan ziyade aşırı beslenen asilzadelerin özel kasalarını doldurmakla ilgilendikleri ortaya çıktığında ben de çekildim – ve şimdi akranlarınız hakkında kötü konuştuğum için affınızı dilemek zorundayım, Sir Roderick, Maddy!"

Roderick biraz fazla rahatlamış gibi güldü, ben de hizmetçisinin uzattığı içki bardağını aldım. "Seni memnuniyetle affederdim," dedi, "tabii affedilecek bir şey olsaydı. Orada yaşananlar büyük bir suçtu ve hâlâ biz kaymak tabakadan olanlarla bir şeyler yapabildiğiniz için minnettarım."

"Nasıl yapmam?" İki parmağımı bardağımın kenarına koyarak Madeline'e döndüm. "Peki ama mektupta bahsedilen sorun nedir?"

Maddy'nin kızarıklığı azalmaya başladı ve bu, o da kemik gibi bembeyaz olana değin, yanaklarındaki son kızarıklığı da alıp götürdü. "Belki bunu daha sonra konuşuruz," diye mırıldandı ellerine bakarken.

"Evet, elbette," dedim. "Ne zaman istersen."

Denton önce ona, sonra bana bakıp tekrar Madeline'e döndü. Kafasının içinde dönen çarkları görebiliyordum, arkadaşının kız kardeşiyle olan ilişkimi anlamaya çalışıyordu. Aynı anda hem az biraz eğlenceli hem de rahatsız ediciydi.

Genel olarak, Eugenia Potter'ın hızlı sınıflandırmasını yeğlerdim. Bazı açılardan, bir mantarla aynı şekilde muamele görmek insana kendini iyi hissettiriyordu, yine de spor izi almakta ısrar etseydi ya da ne renk çürüklerim olduğunu görmeye kalksaydı, farklı düşünebilirdim.

Madeline aniden, "Yorgunum," dedi. Roderick yerinden fırlayıp ona kapıya kadar eşlik etti; onları birlikte görünce ikisinin de ne kadar kötü durumda olduklarını bir kez daha anladım. Madeline ince, saçları solgun bir kızdı ve kırk yıl yaşlanmış gibi görünüyordu, oysa yirmi yaşında ya var ya yoktu, biliyordum. Roderick ise saçları dışında ondan çok daha iyi yaşlanmıştı. Ama tavırları o kadar da iyi değildi. Madeline bir hasta gibi yavaş hareket ediyordu, ama Roderick titrek, gergin bir enerjiyle doluydu. Parmaklarını sabit tutamıyor, sanki bir müzik aleti çalıyormuş gibi sabahlığının kolunda huzursuzca hareket ettiriyordu. Sanki bir

şey dinliyormuş gibi başını sürekli yana çeviriyordu ama duyabileceğim tek bir ses bile yoktu.

Her ikisi de kapıya doğru ilerlerken hangisinin diğerine yol gösterdiğini seçemedim.

Denton sessizce, "Şoke edici, değil mi?" dediğinde henüz uzaklaşmışlardı.

Ona sertçe baktım.

"Sorun değil," dedi öne doğru eğilerek. "Odası çok uzakta. Biraz zamanımız var."

"Keşke daha yakın olsalardı, o kadar uzağa yürümek zorunda kalmasaydı," dedim. "O hiç iyi görünmüyor."

"İkisi de iyi değil," dedi Denton. "Ama bu koca hurdalıkta ısıtılabilecek oda sayısı anca bu kadar."

Bunu anlamıştım. Zihnim çocukluğumun geçtiği eve, annemin kömür fiyatları yüzünden ellerini ovuşturduğu günlere, ısınmak için çarşaflarla yarı kapalı odalara gitti.

"Roderick'i görmeyeli dört ya da beş yıl olmuştur," dedi Denon. "Sizin için ne kadar oldu bilmiyorum ama..."

"Daha uzundur," dedim içkime bakarak. Kehribar ateşin ışığında dönüyordu ve odun tasarrufu olsun diye gidip de közleri külle kaplama isteğimi bastırmak zorunda kaldım. Bu sadece Roderick'in gururunu incitirdi.

İkisini de görmeyeli uzun zaman olmuştu. Galiçya'da, atalarının evinde yaşamayı her zaman reddeden anneleriyle birlikte yakınlarda yaşıyorlardı. Şimdi burayı görünce, kadının hamile kalacak kadar uzun bir süre burada kalmış olması beni etkilemişti ya da belki de balayı sırasında bunu yapmış ve eve bir kez bakıp kaçmıştı. Roderick'e miras kaldığından beri onları hiç görmemiştim.

Denton, "Öyleyse size bunun yeni bir çöküş olduğunu söyleyebilirim," dedi. "Her zaman zayıftı ama böyle değildi."

"Saçları," diye mırıldandım. "Kız kardeşi gibi sarışın olduğunu hatırlıyorum, ama..."

Denton başını iki yana salladı. "Böyle değildi," dedi tekrar. "Beslenmeyle ilgili bir hastalık olabileceğini düşünmüştüm ama yediği yemekleri gördüm, az ama sağlıksız değiller."

"Çevresel bir şey olabilir mi? Burası..." Boştaki elimle belli belirsiz bir işaret yaptım ama düşündüğüm şey katran karası su ve kokuşmuş mantarlardı. "Sanırım insanı hasta etmeye yeter."

Denton başını salladı. "Gitmesini önerdim ama Bayan Usher seyahat edemez. Ve o yaşadığı sürece Roderick de bir yere gitmeyecektir."

Sandalyemde sırtımı dikleştirerek oturdum. "Mektubunda Roderick'in onun ölmek üzere olduğunu düşündüğünü yazıyordu."

"Siz böyle düşünmüyor musunuz?"

İçkimi bitirdim, Denton yeniden doldurdu. "Buraya geleli bir saatten fazla olmadı. Henüz ne düşündüğümü bile bilmiyorum." Yine de Madeline'in görüntüsü beni şoke etmişti. Ölüyordu. Evet, ölüyordu. Ölüme benziyordu.

Bu tür bir ölümle nasıl başa çıkacağımı bilmiyordum, yavaş ve kaçınılmaz bir şekilde gelen ve gitmesine izin vermeyen bir ölümdü bu. Ben bir askerim, gülle ve tüfek atışlarını bilirim.

Bir yaranın nasıl iltihaplanıp bir askeri öldürebileceğini anlayabiliyorum, ama yine de ilk yara denen bir şey var, biraz maharet ve büyük bir şansla iyileştirilebilecek bir şey. Öylece gelip de yerleşiveren ölüm, benim deneyimlediğim bir şey değildi. Başımı salladım.

"Mülkün kötü durumda olduğundan bahsetmişti ama..." Ellerimi çaresizce kaldırdım. Muhtemelen insanların fakir olmaktan utanmadıkları bir ülke vardır, ama ben henüz oraya gitmiş değilim. Roderick elbette evin şoke edici durumundan bahsetmeyecekti. "Sanırım ev ipotekli ve satılamıyor?"

"Satamaz ama bırakması için ona yalvardım. Hatta benimle kalmasını bile teklif ettim. Ama kız kardeşinin seyahat edemeyeceğini söyleyip durdu."

Nefes alıp verdim. Bu muhtemelen doğruydu. Madeline sanki güçlü bir esinti onu paramparça edecekmiş gibi görünüyordu. Ne halt edeceğimi düşünerek konyağıma baktım.

"Biraz önce kaba davrandıysam beni bağışlayın," dedi Denton. "Daha önce yeminli bir askerle hiç karşılaşmamıştım."

"Bildiğiniz üzere," dedim konyağımı yudumlarken. "Hepimiz rozet takmıyoruz."

Bu onu bir an için geriletti. "Ben ... hayır. Sanırım takmıyoruz. Affedersiniz, neden yemin ettiğinizi sorabilir miyim?"

Tespit ettiğime göre, size bu soruları soracak iki tür insan vardır. Daha nadir ve daha katlanılabilir olanlar, herkes ve her şey hakkında yoğun bir meraka kapılırlar. "Yeminli bir asker! Gerçekten mi!" diyeceklerdir. "Bu ne anlama geliyor?" Ve beş dakika sonra, birisi kuzeninin şarap üreticisi olduğundan bahsedecek ve tüm dikkatlerini o kişiye yöneltip şarap yapımının incelikleri hakkında onu sorgulamaya başlayacaklardır.

Yıldızlara, bitkilere, ayakkabıcılığa ve savaş cerrahisine aynı derecede hayran olan böyle bir adamla, Will Zellas'la görev yaptım. Çobanın olağanüstü kurtçuk ve sidik konuşmasını dinlerken yanımda olmadığı için her zaman pişmanlık duymuşumdur. Ne yazık ki o sırada Will, kaval kemiğine bir kurşun yemiş ve hastaneye kaldırılmıştı. Onu son gördüğümde bastonla yürüyordu ve bana ağaç oymacılığı, *turnspit terrier*'in bir cins olarak düşüşü ve Hindistan'da nilüferleri nasıl hasat ettiklerini olağanüstü uzunukta anlatmaya kalkmıştı. Karısı ara sıra sözünü kesip, "Ye caum," der, o da ağzına iki üç lokma bir şey attıktan sonra kaldığı yerden konuşmasına devam ederdi.

Ve tabii bir de diğer tipler var. Sorular sorarlar ama asıl bilmek istedikleri şey pantolonunuzun içinde ne olduğu ve dolayısıyla yatağınızda kimin yattığıdır.

Sayın okuyucu, sizin ilk türden olduğunuzu varsayıyorum ve Galiçya'nın yeminli askerleriyle karşılaşmadıysanız ya da bizden sadece ucuz dergiler vesilesiyle haberdar olduysanız, durumu açıklayacağım.

Daha önce de belirttiğim gibi, Galiçya'nın dili ... kendine özgüdür. Avrupa'da karşılaştığınız çoğu dilde İngilizcedeki *he* ve *she*, *his* ve *her* gibi kelimeler vardır. Bizim dilimizde de bunlar var, gerçi biz *ta* ve *tha* ve *tan* ve *than* kullanıyoruz. Ama aynı zamanda *va* ve *var*, *ka* ve *kan* ve özellikle taşlar ve Tanrı için birkaç tane daha zamirimiz var.

Va ve *van* ergenlikten önce çocukların, rahiplerin ve rahibelerin kullandığı sözcüklerdir, ancak onlar *van* yerine *var* kullanırlar.

Bizde de oğlan, kız ve benzerlerinin karşılığı vardır, ama bir çocuğa hitap etmek için *ta* ya da *tha* kullanmak inanılmaz derecede zevksizdir. (Galiçyaca öğrenmeye çalışıyorsanız ve yanlışlıkla bunu yaparsanız, hemen dilde kötü olduğunuzu ve bunu kastetmediğinizi ifade edin, aksi takdirde annelerin çocuklarını kapıp size bir sapık gibi bakmasını bekleyebilirsiniz.)

Anadili Galiçyaca olan bir kişiyi genellikle bir küçük ya da rahip için *él* ya da *ella* ya da dilbilimsel karşılığı her neyse onu kullanmadan önce tereddüt etmelerinden anlayabilirsiniz. Savaş sırasında casuslarımızdan en az biri bu şekilde yakalanmıştı. Ve kardeşlerin hayatları boyunca birbirlerine va diye hitap etmeleri de duyulmamış şey değildir.

Bir de *ka* ve *kan* var.

Savaşçı bir halk olduğumuzdan bahsetmiştim, değil mi? Bu konuda kötü olsak bile hatta? Ama savaşçılarımızla gurur duyuyorduk. Sanırım birilerinin gurur duyması gerekiyordu ve bu takdir, savaşçı olduğunuzda *ta* ve *tan* yerine *ka* ve *kan* kullanabileceğiniz dilsel gerçekliğe kadar uzanıyor. Temel eğitime gittiğinizde size bir kılıç ve yeni bir zamir seti veriyorlar. (Bir askere *ta* diye hitap etmek son derece kabadır. Sapık olarak etiketlenmenize neden olmaz ama ağzınıza yumruk yemenize sebebiyet verebilir.)

Bundan önceki iki ya da üç savaş dışında bunların hiçbiri önem taşımayabilirdi. Çeşitli ittifaklara girmiştik ve birdenbire bu ittifaklar işgal edilmeye başlamış, biz de onları savunmak için askerlerimizi göndermek zorunda kalmıştık. Derken bir gün biz de istilaya uğrayabilirmişiz ve asker sayımız azalıyormuş gibi göründü ve Marlia Saavendotter adında bir kadın, ordu karargâhına giderek kendisinin de artık bir asker olduğunu açıkladı.

Hiçbir resmi evrakta, kadın ya da erkek olduğunuza dair bir şey yazmıyordu. Sadece *ka* yazıyordu. Herkes kadınların savaşçı olamayacağını biliyordu, hiçbir zaman da olmamışlardı, ama bu, evrakların hiçbir yerinde kayıtlı değildi ve bir ordu bürokrasiyle çalışır. Ona kaydolamayacağını söyleyecek bir prosedür bulamadılar hâliyle. Yüz yıl önce olsa Kan'ı hemen kışladan kovarlardı, ama inanılmaz derecede az asker vardı ve karşılarında kibrit çakabilen,

sert görünüşlü biri duruyordu, bu yüzden sorumlu subay Saavendotter'in kesinlikle eve gönderilmesine karar verdiler, ama belki de rütbeleri tamamlayacak başka acemiler gelene dek buna kalkışmayacaklardı. Fakat diğer askeri birlik hiç gelmedi ve Saavendotter *kan* arkadaşlarıyla konuştu ve aniden Galiçya ana ordusunun üçte biri daha önce uygun görülmeyen ama artık baştan aşağı *kan* olan insanlardan kuruldu ve savaş bitene kadar da öyle kaldı.

O aşamaya gelindiğinde, herkese evlerine gitmelerini söylemek son derece zor olacaktı, ama insanlar bunu yine de denemekten geri durmadı. Bu konuda pek çok tartışma yaşanmış ve başkentin merdivenlerinde, Galiçya tarihi hakkında başka hiçbir şey bilmeseniz bile muhtemelen okumuş olduğunuz ünlü "Ben kadın değilim, ben bir askerim!" konuşması da dâhil olmak üzere pek çok dramatik konuşma yapıldı. Miras kanunları da bir şekilde işin içine girdi –o kısmı tam hatırlamıyorum– ve ortalık yatıştıktan sonra artık Galiçya da yeminli askerlerine kavuştu. Şimdi içeri girip asker olduğunuza dair yemin ediyorsunuz, bir formu dolduruyorlar, insanların size *ka* diye hitap etmeleri için de bir rozet veriyorlar, sonra da elinize bir tüfek tutuşturup sizi talim çavuşuna yolluyorlar. İşte hepsi bu kadar. Herkes gibi kafanı tıraş ettiriyorsun. Üniforma herkesinkiyle aynı. (Üniformayı gerçek bir kıyafet hâline getirmek için çok kısa bir girişimde bulunuldu gerçi. Sonu hiç de iyi bitmedi). Sistemin hâlâ pek çok kör noktası var ve herhangi bir şeyi başka bir dile çevirmek karmaşıklaşıyor, ama ordudaki her şey kadar iyi çalışıyor, yani her şeye rağmen.

İnsanlar farklı nedenlerle katılıyor. Gerçekten ama gerçekten kadın olmak istemeyen insanlar var ve bu en iyi seçenek. Dağlardan kurtulmak isteyen insanlar var ve bu şekilde bir yatak ve haftada iki kez et yemeği yiyebiliyorsunuz. Bir de ben varım.

"Eh," dedim omuz silkerek. "Birinin ailem için eve para göndermesi gerekiyordu. Babam da ölmeden önce askerdi, yani kanımda var sanırım."

"Ama savaş," dedi Denton. "Korkmadınız mı?"

Bazen birinin hakaret mi ettiğini yoksa sadece Amerikalı mı olduğunu anlamak zordur.

Neyse ki o anda Roderick dönerken kapı açıldı da çabucak toparladım. "Korkmak mı? Hey, Roderick, Belçika'da korkmuş muyduk sahi?"

"Korkudan aklım başımdan gitmişti," dedi Roderick. Odaya girdiğinde düşünceli görünse de bu soru onu neşelendirmişe benziyordu. "Sıkıldığımız zamanlar dışında, ki çoğu zaman öyleydi."

"Birlikte hizmet ettiniz demek?" dedi Denton.

Sırıttım. "Evet ve Roderick'in gelip de benim birliğime atandığını öğrenmesi büyük bir şok oldu. Gerçi bunu iyi sakladı."

"Gençliğimizin tüm kirli ayrıntılarını şantaj malzemesi olarak saklayabileceğimi düşünmüştüm. Tabii sonunda buna ihtiyacım kalmadı." Denton'a başıyla işaret etti. "Sadece bir ya da iki yıl kaldım. Sonra babam öldü, ben de ayrılmak zorunda kaldım. Easton benden çok daha uzun süre hizmet etti."

"Akıllı olan sendin," dedim. Savaş ayaklarıma, dizlerime ve insanlığa olan inancıma ağır darbe indirmişti. Fakat sonrasında kız kardeşim iyi kalpli biriyle evlenmiş, işleri yoluna koymuş ve artık eve para göndermeme gerek kalmamıştı, ben de görevimi devrettim. (Bu arada, bir kez ayrıldığınızda, size kimin ne diyeceği size kalmış. Roderick kendisi için standart zamirleri kullanmaya başladı. Üniformayla geçirdiğim on beş yıldan sonra, ben artık bir *ka* idim.) "Bu fazladan yıllar bana kötü bir omuz ve iyi bir at dışında ne kazandırdı ki?"

"Omzun seni hâlâ rahatsız ediyor mu peki?"

"Yani." Omuz silktim, sonra omzumu tutarak yüzümü sertçe ekşittikten sonra ve Roderick'e sırıttım.

Denton kaşlarını çattı. "Yaralanmış mıydınız?"

"Denton bir doktor," dedi Roderick. "Buraya gelmesini istememin nedenlerinden biri de bu."

Denton itiraz edercesine kaldırdı elini. "O kadar da değil canım," dedi. "Bir yıl okudum sadece, sonra Güney ayrılma fikrini kafasına soktu, ben de bir kemik testeresi ve onu nasıl kullanacağımı bildiğime dair bir kâğıtla kapının önünde buldum kendimi."

"Korktun mu?" Nazik bir kötü niyetle sordum bunu.

Gözleri bana kaydı, isabet ettirdiğimi kabul etmişti, bıyıkları bir anda gülümsemeye dönüştü. İtiraz etmesini beklediysem de beni

şaşırttı ve "Öyle, evet," dedi. "Hatta hep öyleydim. Çok sık ampütasyon yapmak gerekiyordu ve ben her zaman masada öleceklerinden endişeleniyordum. Çoğunun öleceğini biliyordum tabii, ama benim önümde ölmeleri daha da kötü hissettiriyordu işte."

Yüzümü buruşturdum. Dergilerimiz burada o kadar abartılı değildi, ama yine de doktorların hastalıklı uzuvları kesip attıklarına, kütüğün üzerine viski döktüklerine, sonra da bir sonraki adamı getirdiklerine dair korkunç hikâyeler duymuştuk. Eğer böyle bir şeyin kıyısından bile geçmişse, Denton cehennemi birkaç kez yaşamış demekti.

"Kendini küçümsüyorsun," dedi Roderick. "Sana Paris'teki doktorların yarısından daha çok güvenirim."

"Ah, her şeyin üzerine likör döktüğüm için böyle söylüyorsun." Tekrar bana döndü. "Omuz yarası mı?"

"Tüfek topu, her şeyin ötesinde," dedim. "Birisi büyükbabasının tüfeğini tavan arasından çıkarıp biz içeri girerken üzerimize ateş açtı. O anda öyle hissetmemiş olsam da çok şanslıydım."

Denton yüzünü buruşturdu. "Kemiğe mi isabet etti?"

"Çatladı ama kırılmadı. Bir antikayla vurulmanın avantajı işte."

Başını salladı. "Şanslısın. Vurulmak ne kadar şanslıysa o kadar."

Roderick, birlikte görev yaptığımız, aile mücevherleriyle vurulan, üç çocuk sahibi bir adamın hikâyesini anlatmaya başladı. Güzel bir hikâyeydi. Denton tam da olması gerektiği kısımlarda yüzünü buruşturdu ve sanki her şey tamamen normalmiş, evde kimse ölmüyormuş gibi içtik, ateşin yanında oturup birbirimize savaş hikâyeleri anlattık.

3. BÖLÜM

Nihayet esnememe yetecek kadar geç olduğunda Roderick bana odama kadar eşlik etti. Bu kez bir mum aldı ve çok daha yavaş ilerledi.

"Denton seni aşağılamamıştır umarım?" diye sordu, salondan uzaklaştığımızda. Gerçekten endişelendiği belliydi. "O iyi bir adam, ama biliyorsun Amerika'da yeminli askerler yok. Böyle bir şey yaptıysa onunla konuşurum."

Başımı salladım. "Her zamanki şeyler işte. Bir iki gün içinde durulur herhâlde."

Roderick içini çekti. "Üzgünüm. Bundan ne kadar bıktığını biliyorum."

Homurdandım. On yıl kadar önce bıkmıştım. Şimdi tamamen başka bir hâle geçmiştim. Aşkın bir yorgunluktu belki de. Bunun Dr. Denton'dan ziyade ondan önceki on bin kadar insanla ilgisi vardı. "Seni ve misafirini şaşırtmak istememiştim Roderick."

"Hayır, hayır." Roderick'in eli titreyince gölgeler duvarda dalgalandı. "Daha önce kabalık ettim. Özür dilerim. Madeline'in hasta olduğunu düşündüğünde elbette soluğu burada alacaktın. Bunu fark etmem gerekirdi."

"Bir zamanlar arkadaştık," dedim usulca. "Umarım hâlâ öyleyizdir."

"Evet. Elbette." Neredeyse hevesle bana döndü ve ben mumun göz çukurlarına ve yüzünün zayıf hatlarına düşürdüğü derin gölgelere bakıp irkilmemeye çalıştım. "Öyleydik. Öyleyiz de. Saldırılara göğüs geren sendin. Ne yapılması gerektiğini biliyordun ve

yaptın. Ben . . . Bunu kullanabilirim şimdi. Ne yapılması gerektiğini artık bilmiyorum çünkü."

"Bir yolunu buluruz. Bir sıra tüfekle yüzleşmekten daha kötü olamaz."

"Öyle mi dersin?" Roderick bana göz kırptı. "Burası... burası..." Elindeki mumla işaret etti. El hareketini takip ederek duvar kâğıtlarının duvarlardan sıyrıldığı, paçavralar hâlinde sarktığı ve binanın açıkta kalan gövdesini geride bıraktığı yere doğru ilerledim. Küf, soluk tahtaların üzerinde, takımyıldızlar gibi birbirine bağlanan küçük siyah noktalar hâlinde yayılıyordu. "Artık bir şeyler duyuyorum," dedi. "Her şeyi. Kendi kalp atışlarımı. Diğer insanların nefes alışları gök gürültüsü gibi geliyor hatta. Ve bazen kirişlerdeki solucanları duyabildiğimi hayal ediyorum."

"Savaştan kalma bir şey," dedim kendi kulak çınlamamı düşünerek. "Çok fazla mermi, çok fazla kurşun. Hepimiz yarı sağırız ve bir şeyler duyuyoruz işte."

"Belki de. Ama ben buradan nefret ediyorum," dedi neredeyse hülyalı bir şekilde. "Ve çok korkuyorum. Savaş sırasında bile bu kadar korkmamıştım."

"O zamanlar çok daha gençtik," dedim. "Ve ölümsüzdük."

Zoraki bir gülümseme takındı. Korkunç bir gülümsemeydi bu; gözlerimi başka tarafa, çürümeye yüz tutmuş duvar kağıdına çevirdim. "Belki de öyledir. Ama burası beni korkuttu. Bu korkunç ev. Sanırım şu anda bile bir sıra tüfekle karşı karşıya kalmayı göze alabilirim. En azından o insan formunda bir düşman."

Bu konuşmadan ne anlam çıkarmam gerektiği hakkında en ufak bir fikrim bile yoktu. "Bir yolunu bulacağız," dedim tekrar, kararlı bir şekilde.

"Umarım öyle olur. Artık her şey beni korkutuyor." Başını sallayıp güldü, bu da en az gülüşü kadar dehşet vericiydi. "Ben eski asker değilim."

"Hiçbirimiz eskiden olduğumuz gibi değiliz," dedim ve bana odamı göstermesine izin verdim.

Kahvaltı erkenden hazırlanmıştı. Kahvaltı masasında yumurta, kızarmış ekmek ve siyah çay dışında çok az şey vardı. Üç yumurta aldım ve Roderick'in misafirperverliğini bu kadar zorladığım için suçlu hissettim. Sadaka veriyormuş gibi görünmeden bunu telafi etmenin bir yolu var mıydı? Mesela bir geyik ya da bir çift keklik getirebilir miydim?

Denton içeri girdiğinde çayımı yudumluyor, tostumu yumurta sarısına batırıyor, kilerdeki malzemeleri başkasına hissettirmeden nasıl artırabileceğimi düşünüyordum. Denton'a başımla selam verdim. Homurdandı. Sabah insanı değildi belli ki. Sorun yoktu, ben de değildim. Dün gece sormak istediğim soruyu sormadan önce iki fincan çay içmesini bekledim.

"Madeline'in nesi var biliyor musun?" diye sordum.

"Tıbbi olarak mı?" Denton gözlerini çayından kaldırıp baktı. "Sabah sabah yumruk atmazsınız, değil mi Teğmen?"

Özür dileyecek oldum ama elinin tersiyle itti.

"Hayır, hayır, sorun değil. Kendime geldiğimde de şu anda bildiğimden daha fazlasını bilmeyeceğim. Paris'te ona konacak teşhis, muhtemelen histerik epilepsi olurdu, ne kadar iyi olursa olsun."

"Histeri mi?"

"Evet. Bu da işe yaramaz bir teşhis." Kendisine bir fincan çay daha doldurdu ve demlikte kalanları bana ikram etti.

Çay acılaşmış olsa da içtim. "Histeri eskinin veremi diyebilirim. Bir türlü düzeltemediğimiz bir sorunun mu var? Muhtemelen veremdir hani. Koch tüberkülozdan sorumlu basili izole etti de artık buna dayandıracak bir şeyimiz kalmadı, bu yüzden tüberküloz olmayan bir şeyden ölen insanlar olduğunu kabul etmek zorundayız." Çayını içip yüzünü ekşitti. "Ama hâlâ histerimiz var, gerçi Mösyö Charcot bize bunun kadınlar kadar erkeklerde de görüldüğünü söylüyor. Sebebini biliyor muyuz? Hayır. Nasıl tedavi edeceğimizi biliyor muyuz? Hayır. Muhtemelen bir isim altında toplanmış bir düzine farklı bozukluk mu? Neredeyse kesin. Bana sormayın. Kemik testeresinde iyiyimdir, boğazınızdan aşağıya ve yapay bacağınızın üzerine konyak da dökebilirim, ama sinir hastalıkları beni aşar."

"Ne tuhaf," dedim. "Madeline bana hiç sinirli biri gibi gelmedi. İkisi de öyle değildi hatta. Gerçi Roderick..." Dün geceki havasını, korkudan ve evin korkunç olduğundan bahsedişini anımsadım.

Denton bana manidar bir şekilde başını salladı, Roderick'in aynı duyguları onunla da paylaştığını tahmin ettim. "Haksız olduğunuzu söyleyemem," dedi Denton. "Özellikle de son zamanlarda. Ama Madeline'in katalepsi hastası olduğunu söyleyebilirim."

"Katalepsi!"

Denton suratını asarak başını salladı. "Ciddi derecede. Saatlerce hareketsiz kalıyor ve bu durum giderek kötüleşiyor. En sonuncusu sadece birkaç gün önceydi ve neredeyse bir buçuk gün sürdü. Reflekslerini kaybetmişti, buz gibiydi ve nefesinin izlerini aynada zar zor görebiliyordum."

Sandalyemde geriye doğru çöktüm. Bu Madeline'in bana yazmasından sonra gerçekleşmiş olmalıydı. Roderick'in onun ölmekte olduğunu düşünmesine şaşmamalı.

"Hiçbir fikrim yoktu."

"Bilmeniz için bir neden de yok." Denton eliyle bıyıklarını ovuşturdu.

"Tabii ki bu semptomun teşhisi, nedeni değil. Sebebe gelince... Bilmiyorum. Anemik ve yeterince beslenmiyor."

Yiyeceklerin dağılımına baktım. "Roderick itiraz etmezse belki ava çıkarım."

"Ben de isterdim ama kötü bir nişancıyımdır."

Gülümsedim. "Eh, ben de vurulduktan sonra insanları dikme konusunda berbatımdır, o yüzden sanırım her şey yoluna girer." Masadan kalktım ve hangi ekipmanla çalışabileceğime bakmaya gittim.

Tahmin edilebileceği üzere kayboldum. Ev bir labirent gibiydi ve bir gece önce evi yeterince görememiştim. Kahvaltı salonunu ancak tost kokusunu takip ederek bulabildim. Sonunda, bir balkona benzeyen, yarı aralık bir dizi panjurlu kapı gördüm. Muhtemelen dışarı çıkarsam binanın neresinde olduğumu bulabilirdim. Bunu başaramazsam, belki aşağı inip ön kapıya kadar yürüyebilirdim. Fakat balkona ulaştığımda, balkonun zaten dolu olduğunu gördüm.

Gün ışığında Madeline iki kat daha şoke edici görünüyordu. Saçları bir karahindiba kadar renksizdi, teni neredeyse şeffaf gibiydi. Güneşe karşı durduğunda, kurşun yerine kemikten bir çerçeveye sahip vitray bir pencere gibi ışığın içinden geçtiğini görmeyi beklerdim.

"Göl çok güzel, değil mi?" dedi, suyun üzerinden aşağı bakarak.

"Dağ gölleri genellikle böyledir," diye yanıtladım, bu göl tam olarak böyle olmasa bile doğruydu. Karanlık ve durgun görünüyordu. Onu tanımlamak için kullanacağım kelime *güzel* olmazdı kesinlikle. Belki de ateşe ve kutsal suya ihtiyacı vardı. Bir gölü yakabilir misiniz? Amerika'da bir zamanlar bir nehrin yandığını ve Amerikalıların suyu nasıl yakabildiklerine dair eğlenceli bir haber olarak gazetelerde yer aldığını hatırlıyordum ama işin içinde bir tür kimyasal madde olduğu hayal meyal aklımdaydı.

"Sevgili Easton," dedi Madeline. "Birlikte nehre inip balık yakalamaya çalıştığımız günleri hatırlıyor musun?"

"Bir tane yakaladığımı hatırlıyorum, evet" dedim, "ve senin o iğrenç kuzenin... neydi adı? Sebastian mı? Onu çalmaya çalışmıştı."

"Ve onu nehre itmiştin." Yüzünü buruşturup kıkırdadı. Kıkırdama sesinin beni ne kadar şoke ettiğini belli etmemeye çalıştım. Sesi inceydi, kâğıt gibi, bir böceğin bacaklarını birbirine sürtmesinden farksız, hiç de hatırladığım gibi değil.

"O zamanlar her şey çok daha kolaydı," dedi Madeline dalgın dalgın. "Hep birlikte mutluyduk. Çok genç, sağlıklı ve umutluyduk. Şimdi şu hâlime bak." Yüzünü ve vücudunu işaret etti. "Böyle görünürken Roderick'in ölüyor olduğumu düşünmesine şaşmamalı."

"Nasıl hissediyorsun peki?" Fırsattan istifade sordum bunu.

"Biliyor musun, zaman zaman kendimi epey enerjik hissediyorum. Korkunç göründüğümün farkındayım. Aynam yalan söylemez. Hayır, o sonuna kadar haklı. Fazla zamanım kalmadı. Ama kendimi bu kadar huzursuz hissedeceğimi de hiç düşünmemiştim."

Yüzünü inceledim. Hâlâ yaşayan bir varlığa göre fazla solgundu, yanağında yüksek ve keskin iki nokta vardı. Cildinin neredeyse şeffaf olduğu hissine kapıldım, daha yakın dursaydım şayet, kanla dolu küçük kılcal damarları tek tek görebilirdim. Gözleri ateş gibi

parlıyordu, ama daha önce eline dokunduğumda, gölün suları kadar soğuk hissettirmişti.

Katalepsi. Anemi. "Buradan gitmen gerek," dedim aniden.

"Burası sağlıklı bir yer olamaz. Roderick seni Paris'e geri götürsün. Tiyatroya ve müzelere gideriz, parklarda yürürüz, limonlu buz yeriz."

Gülümsedi, ama sanki bana değil de içime bakıyor ve uzakta ne görüyorsa ona gülümsüyor gibiydi. "Limonlu buz. Hatırlıyorum. Seni son gördüğümde, sen *Kan* olarak yemin etmeden önce yemiştik."

O gün ne yediğimize dair hafızamda bir anı yoktu ama yine de ses etmedim. "Yine yeriz."

"Ah, Easton." Kolumu okşadı. Eli, kolumun altından bile soğuk hissettiriyordu. "Çok naziksin. Ama ben buraya aitim. Eğer göle inip günahlarımı itiraf edemezsem kendimi kaybederim."

"Ne günahın olabilir ki?" Şakacı görünmeye çalışarak sordum bu soruyu, ama tam anlamıyla başarılı olduğum söylenemezdi. "Sen her zaman günahtan uzak durdun. Kuzenini nehre itmeme bile yardım etmemiştin."

"Öyle mi?" Tekrar bana baktı. "Belki de sadece rüyalarımda günah işliyorumdur." Tekrar gülümsedi ama gülümseyişi çok geçmeden esnemeye dönüştü. "Beni affet, sevgili Easton. Çok yorgunum. Gidip biraz uzanmalıyım."

"Seninle odana kadar yürüyeyim," diyerek kolumu ona uzattım. "Bu labirent gibi evin içinde nerede olduğunu bana söylemen gerekecek, ama seni oraya bizzat ben götüreceğim."

Bana yaslandı. Hiç ağırlığı kalmamış gibiydi. Ona odasına kadar eşlik ettim; sanki yeryüzü artık onu tam olarak tutamıyormuş gibi kapıdan süzülerek geçti.

Doğru görünen ama doğru olmayan üç kapıyı denedikten sonra nihayet odama döndüğümde çok hoş bir karşılamayla karşılaştım. Yarasa adamım Angus çoktan oradaydı.

"Angus!" Koluna yapıştım. "Geldin demek!"

"Evet," dedi bana keskin gözlerle bakarak. "Tertemiz atlarla, iyi durumda olan boş yollarda kısa bir yolculuk. Gerçekten de beni fazlasıyla yordu. Efendim."

Pişmanlık duymaksızın sırıttım. Angus benden önce babama hizmet etmişti; o zamanlar bile yaşı çok olmasa da zekâsı had safhadaydı. Babam savaşta ölüp de ben yemin ettiğimde, göğüsleri bağlı, kafatası yeni tıraş edilmiş on dört yaşındaki toy hâlime bakıp bana şöyle demişti:. "Çünkü Yüce Tanrı aptalları kollayabilir, ama bir çift gözün daha yardım etmesinden zarar gelmez."

Görevimi devrettiğimde, o da benimle gelmişti. Sakalları ve bıyıkları tamamen kırlaşmıştı, ağrı ve sızılarına bakarak hava durumunu isabetle tahmin edebiliyordu ama ben dâhil tanıdığım tüm genç askerlere taş çıkartırdı yine de.

İstediğinde kalın bir İskoçça aksanıyla konuşuyor, ama aksansız Galiçyaca için bunu anında bırakabiliyordu ve ben bile onun aslen nereden geldiğini bilmiyordum. Geri dönme arzusunu hiç dile getirmedi. Bir kez sormuştum, ama bu onu o kadar rahatsız etmişti ki bir daha lafını bile anmadım.

"Sana tahsis ettikleri oda yüzünden aşağılanmalı mıyım, yoksa ellerinden gelenin en iyisini mi yapıyorlar?" diye sordu.

Odaya şöyle bir göz gezdirdim. Gün ışığında, mum ışığında olduğundan daha iyi değildi. Duvar kâğıdı hâlâ büyük ölçüde sağlamdı, şömine yanıyordu ama havaya sinmiş bir rutubet vardı. Büyük perdeli yatak çökmüş, perdeler yırtılıp tül hâline gelmişti. Angus'un odasının kapısı şişmiş ve pervaza sıkışmıştı. "Sanırım yapabileceklerinin en iyisi bu," dedim.

"Ateşi fazla harlama, olur mu? Kütükleri karşılayabileceklerini sanmıyorum."

"Demek böyle olacak, ha?" Angus başıyla onayladı. Ceketimi çıkarmama yardım etti ve kaşlarını çatarak odaya baktı. "Neşesiz bir ev," dedi. "Hiç hoşuma gitmedi."

"Sen de ben de," dedim yorgun bir sesle. "Batıl inançları olan insanlar değiliz Angus, ama yemin ederim burada kötü bir şey var."

"Ben batıl inançları olan biriyim," dedi Angus, "ve olduğunu da biliyorum. Bu hiç de akıllıca değil. Kırlarda dans eden şeytanlar bulabileceğin türde bir yer."

"Burada kır falan da yok. Bir tür fundalık, bir tarla ve mantar resimleri yapan çılgın bir İngiliz kadın var."

Kaşını kaldırdı. Eugenia Potter'ı anlattım.

"Ah, o türden demek!" dedi, ateşi yakıp ısıtmak için odunları çevirirken. "İngiltere'nin güzel, vahşi yaşlı kadınlarından biri. Gerekirse dağlara tırmanır ve zirvede çay demlerler. Askerler yerine onları gönderselerdi savaşta çok daha başarılı olurduk."

"Muhtemelen kırların şeytanı değiller, o zaman?"

"Şey, öyle bir şeyle henüz karşılaşmadım. Olabilir." Angus burnunu çekti. "Mantarlar, ha?"

"Evet, hem de iğrenç olanlarından. Benim için bir tanesini sopayla dürtükledi, açık bir mezar ve çürümüş süt gibi kokuyordu. Ve henüz olgunlaşmadığını söyledi!"

"Mantarların Şeytan'ın yürüdüğü yerde çıktığını söylerler," dedi Angus suratını ekşiterek. "Ve perilerin dans ettiği yerlerde."

"Sence ikisini hiç karıştırmışlar mıdır? Hani ya Şeytan bir peri balosuna geliyor ya da kendini Elf kızlarının arasında buluyor mesela?"

Çatık kaşlarının altından bana bir bakış attı. "Periler hakkında şaka yapmamalısınız, efendim."

"Ah, pekâlâ. Şeytan hakkında hâlâ şaka yapabildiğim sürece sorun yok."

Homurdandı, bu Angus dilinde dediklerimi onaylamadığı, ama beni durduracak kadar da umursamadığı anlamına geliyordu. "Köylüler de burayı sevmiyor," diye devam etti.

Köyden geçtiysem de üzerine pek kafa yormamıştım. Kötü görünmüyordu. İyi de görünmüyordu gerçi. Sıradan bir köydü işte. Ruravia'daki diğer küçük köylere benziyordu, zaten onlar da Galiçya'daki diğer küçük köyleri hatırlatıyordu, ama burada kepenklere çiçekler yontarlardı, biz ise turp oyardık. (Bu genel bir biz tabii. Ben hayatımda hiç turp oymadım.)

"Evi mi sevmiyorlar? Yoksa Usherlar ile ilgili bir sorun mu var?"

"Daha ziyade ev. Aksine, geride kalanlara acıdıklarını söyleyebilirim. Bay Roderick'in büyük amcası ya da bu heyulayı ona kim miras bıraktıysa, alacaklılar gelmeden önce insanlara topraklarını

geri satmış, bu yüzden onu sevgiyle anıyorlar. Ona 'Bizim Usher' diyorlar. Ve Bay Roderick'e de 'Genç Usher'."

"Peki ya Madeline?"

Bana donuk bir bakış attı. "'Şu zavallı Usher kızı'."

İçimi çektim.

Angus bir kaşını kaldırdı. "Pek iyi görünmüyor," dedim dile getirilmeyen çağrısına yanıt olarak. "Roderick'in neden onun ölmekte olduğunu düşündüğünü anlıyorum. Bence de öyle olabilir."

Angus sempatik bir ruha sahiptir, özellikle de kadınlara karşı. "Ah, zavallı kızcağız," dedi ve bunda ciddiydi. "Burası narin kadınlara göre bir yer değil. Sana söylüyorum, bataklık ya da değil, burası perili."

"Bunu sana köylüler mi söyledi peki?"

"Gülüyorsun ama evet, onlar söyledi. Buralarda avlanmayı sordum, bana yapmamamı önerdiler. Buranın cadılarla dolu olduğunu söylediler."

"Cadılar mı?"

"Evet. Şeytanların dostları. Birini vurursan, ertesi gün kalbine kurşun sıkılmış bir cadı bulursun."

"Onun için ne kötü bir talih. Buralarda siğilli yaşlı kadınlar kurşunla mı ortaya çıkıyor yani? Bu gerçekten de polisin üstlenmesi gereken bir işe benziyor."

"Meh... İstediğin kadar inanma. Tavşanların da doğru hareket etmediğini söylüyorlar. Nasıl koşacaklarını unutmuşlar. Handaki adam, bir keresinde bir tanesine doğru yürüdüğünü ve daha önce hiç insan görmemiş gibi öylece durup ona baktığını söyledi."

"Bir cadının daha önce insan görmüş olacağını varsayıyorum, bu yüzden teorini destekleyip destekleyemeyeceğimden emin değilim."

Angus kendini fazla uzun olmayan boyuna ve hatırı sayılır bir saygınlığa taşıdı. "Cadıların alışkanlıkları hakkında konuşmak bana düşmez. Ama burada tavşan avlamayacağımı söyleyebilirim. Ne de geyik."

Bir kaşımı kaldırdım. Angus, özellikle Tanrı'nın yarattığı her şeyi yemeyi sevdiğinden bu büyük bir fedakârlık gibi görünüyordu. "O hâlde vaktini nasıl geçireceksin?"

"Ben," dedi Angus, hâlâ tartışılmaz bir vakarla, "balık tutmaya gitmeyi düşünüyorum."

4. BÖLÜM

İşte buradaydım. Roderick beni beklemiyordu, bu ne demekse –muhtemelen bana gereksinim duyduğunda yanında bulunacak kadar iyi bir arkadaş olduğumu düşünmemişti ya da belki de bana müdanası yoktu. Belki de vardı. Denton benimle ne yapacağını bilmiyordu. Madeline... evet, ölüyordu. Bunu bilecek kadar ölen askerin yüzüne bakmıştım. İnsanlar bazen sizi şaşırtır, bazen de üstesinden gelirler ama insan derisinde, birinin bu dünyada fazla kalmayacağını gösteren özel bir yumuşaklık vardır. Madeline'inki de bu dokuyu kazanmaya başlamıştı. Yarın kahvaltıya indiğimde onun gece öldüğünü öğrenseydim şoke olmazdım. Üzülürdüm ama asla şaşırmazdım.

Tedirgin olduğumda yürümeyi severim. Oturduğumda kendimi yavaş ve sersem hissediyorum, ama yürümek beynimde bir şeyleri uyandırıyor sanki. Nöbette tüfekle bir ileri bir geri volta atmaktan hiç rahatsız olmadım, çünkü daha rahat düşünebiliyordum. Dürüst olmak gerekirse hayal bile kurabiliyordum. Çoğunlukla savaşın sonunu, tüm halkımın sağ salim ve zarar görmeden kurtulduğu senaryoları hayal ediyordum. Ancak sıkışıp kaldığımızda ve yürüyemez hâle geldiğimde bu hayalleri canlı tutmak benim için daha da zorlaştı.

Usher'ın malikanesinin koridorlarında yürümeyi ise pek istemiyordum. Lime lime duvar kâğıtları, küf lekeleri ... Ateş saçan gözleri ve beyaz saçlarıyla Madeline... Bunların hiçbiriyle karşılaşmak istemiyordum. Bu yüzden erkenden kalktım ve Hob'a atlayıp gezintiye çıktım.

Hob beni her zamankinden daha hevesle karşıladı, muhtemelen Denton'ın yan ahırdaki atı çok geveze olduğu için ya da belki de ahır çok kasvetli olduğu için. Temiz ve oldukça kuruydu ama malikânenin geri kalanıyla aynı kasvetli havaya sahipti.

Fundalığın havası serin ve nemliydi. Normal şartlar altında burayı bunaltıcı bir sessizlik olarak değerlendirebilirdim ama geride bıraktıklarımıza kıyasla özgür ve açık hissettiriyordu. Sis, karanlık gölün yüzeyine yapışmış ve yerdeki çukurlarda toplanmıştı, ama Hob arasından geçerek kötü rüyaların kırıntıları gibi onları dağıttı.

Ne yazık ki benim düşüncelerim o kadar da kolay dağılmıyordu. Usherlar iyi değildi, bunu bir aptal bile görebilirdi. Evin hasta biri için berbat olduğu da aşikârdı. Büyük büyükannemin deyişiyle, "mikrop yuvası". Elbette 1890 yılıydı ve artık kimse buna inanmıyordu. Dr. Koch sağ olsun, artık her şey mikroplardan ibaretti. Yine de mikroplar bir yerde kalabilirdi, değil mi? Dünyada Usher'ın evini temizlemeye yetecek kadar dezenfektan var mıydı?

Peki, ne yapacaktım? Bu konuda elimden ne gelirdi?

Usherları kaçırıp silah zoruyla Paris'e geri götüremezdim. Madeline hayatta kalamazdı. Roderick muhtemelen kurtulur ve onun için daha iyi olurdu, ama Denton şüphesiz itiraz ederdi. Ve birini hayatını kurtarmak için vurmakla tehdit edemezsiniz ya. Eğer denersem Angus da çok kızardı.

Usher'ın evini yakmak cazip olmakla birlikte, benzer pratik sorunları vardı. Yüzümü buruşturdum. Hob yavaşladı, eyerdeki yerimi değiştirdiğimi hissetti ve bir kulağını sorgularcasına geri çekti.

"Üzgünüm evlat," dedim. "Bugün iyi bir arkadaş değilim."

Hob'un kulakları omuz silkmenin atlardaki karşılığı gibiydi. Atların dünyadan pek bir şey anladıkları söylenemez ama bazen insanları korkunç derecede iyi anladıklarını fark ediyorum. Katırlarsa dünya hakkında çok daha fazla şey bilirler ama insanlar hakkındaki bilgileri daha azdır – ya da belki de insanların ne düşündüğü umurlarında değildir. Her iki açıklamaya da inanırım, gerçekten.

Kırsal bölgede, kokuşmuş kırmızı dere kenarlarından uzak durarak ilerledik. Tarlayı geride bıraktığımızda seyrekleştiler, sonra Hob'u malikâneye doğru çevirdiğimde tekrar artmaya başladılar.

İnsanın mantar bulduğu yerde, bazen kendine güvenen İngiliz hanımefendileri de oluyor. Önce şemsiyeyi gördüm, sonra da altında oturan Bayan Potter'ı. Kucağında bir eskiz defteri vardı ve dikkatle kahverengi bir yumruya bakıyordu.

Hob'un sırtından kayarak indim ve dizginlerini eyerin üzerinden geçirdim. "Oyalan," dedim. Hob bana bunun gereksiz olduğunu söyleyen bir bakış attı çünkü bu ıssız kırda özellikle gitmek istediği bir yer yoktu.

Bayan Potter eskiz defterini dikkatle karıştırıyordu. Küçük bir kutu pigmentle çalıştığını, kitabın sayfalarının suluboya izleriyle dalgalandığını görebiliyordum.

"Acil bir durum yoksa, efendim, birkaç dakika içinde yanınızda olacağım," diye seslendi. "Boya henüz ıslak ve ben bu çalışmayı bitirmeden kurumasını istemiyorum."

"Lütfen acele etmeyin," dedim. "Resminizi bölmemi gerektirecek kadar acil bir şey yok."

Kısa ve düşünceli bir şekilde başını sallayıp sulu boyalarının üzerine eğildi.

Geçici olarak kenara çekilerek göle doğru yürüdüm. Su hâlâ karanlıktı ve bütünüyle yansıtıcı değildi. Gölün kendisi çürüyormuş gibi bazı kısımlar mat görünüyordu. Ev uzak tarafa düşmüştü.

Bir çakıl taşı alıp mat yerlerden birine attım. Düştü ve battı, dalgalanmalar neredeyse göz açıp kapayıncaya kadar durdu.

Bir taşı kaydırarak üzerinden geçirmeyi denedim. İlk atlayış yeterince iyi gitti, geriye olması gerektiği gibi dalgalanmalar bıraktı, ama ikincisi jelatinimsi bir şeyin içine düşmüş gibiydi ve taş, suyun içinde hızla gözden kayboldu.

Bayan Potter yanıma gelerek, "Sanırım yosun örtüleri," dedi. "Göl onlarla dolu. Nasılsınız, memur Easton?"

"Teğmen Easton, lütfen," dedim. "Ya da isterseniz sadece Easton."

"Teğmen." Başını eğdi. Gülümsedim. Tanıdığım çoğu İngiliz kadınının, bir arkadaşına sadece adıyla hitap etmesi için üç gün boyunca düşman ateşi altında kalması gerekirdi ve o zaman bile, başka biri olduğu anda unvanlarına geri dönerlerdi.

Göl ayaklarımızın dibinde uzanıyordu. Çok durgundu. Bu büyüklükteki herhangi bir su kütlesinde küçük dalgalanmalara alışkındım, düzlük huzursuz ediyordu bu yüzden.

Hatta hafif bir esinti bile vardı ki, normalde dalgalanmalara neden olması gerekirdi. Saçlarımı çekiştiriyor ve Bayan Potter'ın şapkasındaki kurdeleleri oynatıyordu.

"Suyun altında mantar var mı?" diye sordum aniden.

Sözcükler ağzımdan çıkar çıkmaz pişman oldum. Çocukça bir soru gibi tınlamıştı. Ama Bayan Potter hiç de öyle davranmadı.

"Karmaşık bir soru. Basit cevap, muhtemelen böyle bir şeyi bilmediğimiz olurdu."

"Muhtemelen mi?" Bakışlarımı ona doğru çevirdim. Hafifçe kaşlarını çattı.

"Muhtemelen, evet. Mantarların miselyum ağları tamamen su altında kalmaktan hoşlanmıyor gibi. Birkaç kişi akvaryuma batırılmış kütükler üzerinde mantar yetiştirdi, ancak mantarın suya batırılmadan önce kütükte mevcut olduğunu varsaymamız gerekir. Ayrıca..." Kaşları başka bir kadında olsa, tiksintiyle kıvrılmış bir dudağa dönüşebilirdi.

"Ayrıca?"

"Bir Amerikalı var," dedi, kelimeyi tiksintiyle telaffuz edercesine, "uzak batılarındaki bir nehirde solungaçlı mantarlar gördüğünü iddia ediyor. Ama raporu hiçbir saygın gözlemci tarafından doğrulanmadı."

İtibarsız Amerikalıların sualtı mantarları hakkında yazmasına ve örgüte katılmasına izin verilirken, sırf uygun genetik özelliklere sahip olmadığı için bir örgütten menedilmek can sıkıcı olmalıydı. Ordu hakkında benzer duygulara sahip İngiliz kadınlarla da karşılaşmıştım. Onlardan biri Galiçya'ya taşınmış ve asker olarak yemin etmişti.

"Mantarların su altında yetişmemesinin bir nedeni var mı peki? Miselyum dışında yani?"

"Sporlar yüzer," dedi Bayan Potter basitçe. "Kıyı boyunca dinlenebilirler ama nehrin dibine batarak orada öylece büyüyemezler. Bu, okyanusun dibinde hindistancevizi ağacı yetiştirmek gibi bir şey olurdu."

"Ah."

Şemsiyesini kumların arasındaki çakıl taşlarına vurdu. "Bununla birlikte, mantarlar, tek tür değildir. Dünyada pek çok, pek çok tür mantar var. Sürekli onların sporlarından oluşan bir bulutun içinde yürüyor, onları soluyoruz. Havada, suda, toprakta, hatta bedenlerimizde bile yaşarlar."

Birden midemin bulandığını hissettim. Yüz ifademi okumuş olmalı, çünkü yüzüne nadir görülen bir gülümseme yayıldı. "Mideniz bulanmasın sakın, Teğmen. Bira ve şarap için maya gerekir, ekmek için de tabii."

"Yeterince makul. O hâlde suda da mantar var, öyle mi?"

"Ah evet. Hem de çok miktarda. Çoğunlukla başka bir şey üzerinde parazit olduğunda fark ederiz. Örneğin balıklarda. Akvaryum sahiplerinin başına bela olanından balıkların büyümelerini sağlayanına kadar pek çok mantar var. Benim alanım değil ama üç ya da dört tane biliyorum. Çoğunlukla kabuklu lekelere yol açarlar ama balıkların yüzgeçlerinde pamuk gibi büyüyen ya da ağızlarından veya ciğerlerinden fışkıran mantarlar gördüm."

"Ne kadar üzücü," dedim.

"Balıklar için kesinlikle öyle olduğunu tahmin ediyorum. Yine de balıkların sıkıntı duyacak zekâya sahip olup olmadıklarından emin değilim. Belki de sadece mantarın kendilerinin bir parçası olduğuna ve yüzgeçlerinin büyüdüğüne inanıyorlardır."

Başımı salladım. "Peki burada, gölde mantar var mı?"

"Kuşkusuz. Ancak bunu gözlemlemek için muhtemelen bir mikroskoba ihtiyacınız olacaktır."

"Sanırım sizde bir tane yoktur, değil mi Bayan Potter? Boyalarınızın arasında belki?"

Kısa bir süreliğine de olsa yine gülümsedi. "Korkarım onlar benim imkânlarımın ötesinde. Bir büyüteçle yetinmek zorundayım." Şemsiyesine bir baston gibi tekrar vurdu. "Mantarlar krallığına bu kadar saplantılı olduğum için beni biraz deli buluyor olmalısınız ama bu büyüleyici bir dünya. Ve önemli bir dünya. Uygarlığımız mayaların üzerine inşa edilmiştir."

"Deli olduğunuzu hiç sanmıyorum," dedim, ki bu doğruydu. "Başkalarının tutkularından dolaylı olarak zevk alıyorum. Hayatımda geçirdiğim en keyifli zaman dilimlerinden biri, yaşlı bir çobanın diğer koyun cinslerinin değersizliği üzerine yaptığı konuşmayı dinlemekti. oysa sizin anlattıklarınızın çok daha genel bir çekiciliği var."

"Büyük övgü." Eldivenli elinin arkasında bir kıkırdama gizliyordu. Onun için "derilerine işemek ve sıçmak!" konuşmasını taklit etmek isterdim ama Bayan Potter'ı kendimden uzaklaştırmak istemiyordum. Bunun yerine gölün karşısına baktım ve gölün yanındaki küçük kapıdan soluk beyaz bir şeklin çıktığını gördüm. Madeline mi? Hizmetkârlardan biri beyaz giymiyorsa, o olmalıydı.

Şekil yavaşça suya doğru ilerledi, kenarına gelene dek durmadı. Gerçekten göle değip değmediğini anlayamadım. Hob'un üzerine atlayıp dörtnala geri dönerek suya değmesini engellemek için harekete geçmek istedim. Onun durumunda ıslak ayakların hiçbir yararı olmazdı.

Durumu ne olursa olsun o suyun kimseye bir faydası olamazdı. ma ne yapabilirdim ki?

Denton anemi demişti. Bildiğim kadarıyla aneminin tedavisi iyi bir kırmızı etti. Oysa Usher'ın evinde bundan çok az vardı.

Katalepsiyi nasıl tedavi edeceğimi bilmiyordum ama kırmızı etle başa çıkabilirdim. Tek yapmam gereken, onu kilere nasıl sokacağımı bulmaktı.

Bayan Potter'ın yanından ayrılırken resmine iltifat etmek için durdum. İltifatımı tecrübeli bir tavırla geri çevirdi. "Ben fena sayılmam. Siz bir de yeğenim Beatrix'i görün. Benden iki kat yetenekli ve sanatçı gözüne sahip. Mikolojiye de çok ilgi duyuyor."

Atıma binip eve geri döndüm, planımı uygulamaya koymak için Angus'u aramaya koyuldum.

"Yani senin vurduğunu söyleyeceğiz," dedim o akşam eve yaklaşırken.

"Kesinlikle öyle diyeceğiz," dedi Angus. "Baban için olduğu gibi, senin için de bir kurşun yerim, ama bir soyluya ateş etmene izin verirsem lanet olsun bana."

"O bir soylu değil, Roderick. Hepimiz aynı siperde birlikte koştuk."

"O artık Lord Usher ve ne kadar boktan şeyler yaşadığımız umurumda değil, bunun suçunu üstlenmeyeceğim."

Tartışmak için nefesimi tuttum ama o ekledi: "Ve pazarlığı ben yaptım, değil mi?"

İçimi çektim. Aksanı gittikçe kalınlaşıyordu ve bu hiçbir zaman iyiye işaret olmazdı. "Tamam, tamam. Benimle gel ve bunu ikna edici hâle getir."

Saçma bir plandı ama yeterince açıktı. Salona girdim ve Roderick'i piyanonun başında tek başına oturmuş, umursamaz bir tavırla tuşlarla oynarken buldum.

"Roderick," dedim, "korkarım bir itirafta bulunmam gerekiyor."

Başını kaldırdı, solgun kaşları birbirine yaklaşmıştı. "İtiraf mı? Ne demek istiyorsun?"

"Şey. Biliyorsun, Angus ve ben bu öğleden sonra ava çıktık."

Başını salladı. "Doğru evet, kuş avlamak için."

"Şey..." Bir an durdum, derin bir nefes aldım ve "Roderick, ben lanet olası bir inek vurdum," dedim.

Roderick bana boş boş baktı.

"Kan'a bunun bir geyik olmadığını söyledim," diye araya girdi Angus, aksanı her zamankinden de koyuydu. "Ama Kan beni dinliyor mu hiç? Kan'a dizime ateş etmeyi öğreten beni?"

"Buralarda gezinen küçük kahverengi olanlardan biriydi!" dedim bıkkınlıkla. (Kızgınlığımı belli etmeme gerek yoktu, Angus kızgınlığını açıkça gösteriyordu.) "Geyik rengindeler, çok büyük değillerdi ve kafası aşağıdaydı..."

"O kalça kemikleri bir geyiğe ait olamazdı ama! Ve ben sana hedefini tam olarak belirlemeden asla ateş etmemen gerektiğini öğretmedim mi? Eğer acemi olsaydın, bunun için kulaklarını keserdim senin. Bir adam öldürmenden iyidir tabii!"

"Ne olursa olsun, ben adam öldürmedim," dedim soğuk bir sesle. Roderick'e döndüm. "İneğin sahibine değerinin iki katını ödedim, ama bu halkınızla aranızda bir sorun yaratırsa gerçekten çok üzülürüm. İnan bana, bir geyik olduğunu zannettim."

Angus bıyıklarının arasından bir şeyler mırıldandı. Roderick'in dudakları seğirmeye başlamıştı, omuzları titriyordu.

"Her neyse," dedim Angus'a sert bir bakış atarak, "bir iki gün içinde kasaptan bir teslimat olacak."

"Kasaptan mı?" diye sordu Roderick boğuk bir sesle.

Omuzlarımı kamburlaştırdım. Angus başımın arkasına bir şaplak indirdi. "Ben sana ne vurursan onu yiyeceğini öğrettim! Spor olsun diye o küçük yaratıkları avlamaya –affınıza sığınarak Lord Usher– ve zavallı yaratığı düştüğü yerde bırakmaya kimsenin hakkı yok!"

Roderick'e döndüm ve "Bana ineği tarlada doğratmaya kalktı," dedim.

Bu eski dostum için çok fazlaydı. Bir kahkaha attı ve göğsünü tutup nefes nefese kalarak piyanoya yaslandı. Kollarımı kavuşturduysam da ben de gülümsememi bastıramadım.

"Angus ..." dedi Roderick, nihayet gülmeyi bıraktığında. "Angus, seni yaşlı şeytan, hiç değişmemişsin. İneği tarlada *doğrattın* ha?" Bu onu tekrar güldürdü.

"Ben," diye araya girdim, elimden geldiğince ağırbaşlılıkla, gidip botlarımdaki pisliği temizleyeceğim. Ve pantolonumdan da. Ve geri kalan her şeyimden." Roderick'i piyanonun başına çökmüş hâlde bırakıp kapıya doğru ilerledim. Angus da peşimden geldi ve ineğe yaptığım pansumanla ilgili karanlık yorumlar yaptı. Kayıtlara geçmesi için belirtmek isterim ki, her şey kafi derecede yeterliydi.

"Vay be," dedim, güvenli bir şekilde konuştuklarımız duyulamayacak kadar uzaklaştığımızda. "Hiç fena gitmedi."

"Evet, gülmek ona iyi gelecektir. Bir parça biftek de kızcağıza iyi gelir." Angus'un aksanı yeniden eski hâline dönmüştü. "Fena plan değil, genç adam."

"Aptalca bir plandı," dedim, "ama işimizi gördü. Eve öylece bir biftek getirtemezdim."

"Daha toyunu bulamaman ne yazık," dedi Angus biraz üzgün bir ifadeyle. "Bize sattıkları inek bir çizme kadar sert olacak."

"O çizmeyi sevinçle çiğneyeceğiz ama."

"Evet, tabii."

Yemekte Roderick ve Denton'ın beni epeyce azarlamasına göğüs germek zorunda kaldım, ama Madeline'i güldürdüğü için buna katlanmayı istedim. "Şimdi bu," dedi Roderick, masadaki tavuğu göstererek, "bu bir geyik değil, Easton. Bu konuda açık olmamız gerektiğine inanıyorum."

"Kesinlikle."

"Ben de bir geyik değilim."

"Hayır, tabii ki değilsin." Madeline'e bakarak gözlerimi devirdim. "Geyikler möler çünkü."

Kıkırdadı. Bu hâlâ yatalak bir hastaya has, kâğıt gibi hafif bir kıkırdamaydı, ama sahici bir neşeydi, ben de bunu olduğu gibi kabul ettim.

Hava henüz kararmadan dinlenmeye çekildi. Kasap, kurbanlık ineği teslim ettiğinde, ona iyi gelecek kadar et yiyebileceğini umuyordum. Ben de inek olayının yorgunluğunu öne sürerek erkenden yatağıma döndüm.

Fakat iki saat sonra hâlâ uyanık olduğumu görüyordum. İneğin sahibinin daha önce söylediği bir şeyi düşünüp durdum. Bunu görmezden gelebilmeliydim aslında, ama gözümün köşesinde bir kirpik gibi duruyordu, küçüktü küçük olmasına ama yine de sinir bozucuydu.

Kasaptaki işi bitirmiştik –tarladaki hazırlık konusundaki tüm yakınmalarıma rağmen, inekler, geyiklerden çok daha büyük olduğu için yardım almıştım– ve çiftçinin küçük oğulları et yüklerini kasaba götürüyorlardı. Çiftçiyle babasına neredeyse tıpatıp benzeyen en büyük oğlu, yanımda durmuş beni izliyordu.

"Genç adam," dedi ineğin önceki sahibi ve durdu.

Onu düzeltmeye zahmet etmedim. Nedense bir erkekle karıştırılmak bir kadınla karıştırılmaktan çok daha az can sıkıcıydı. Muhtemelen kimse elinizi öpmeye çalışmadığı ya da sizi Kraliyet Mikoloji Derneği'nden menetmediği için. Ve ben bu tür kişilere aşinayım, yeryüzünün iyilik timsalleridir ve benzer bir jeolojik zaman diliminde hareket ederler. Bir şey demeden bekledim.

Başıyla ineğin kalıntılarını işaret ederek, "Çalışmaktan korkmuyorsun," dedi çiftçi sonunda.

Gülümsedim. "Malikanede kalıyor olabilirim ama ben soylu değilim. Yan gelip yatıp da soyulmuş üzüm yiyemem."

"Hmm." Beni delici gözleriyle süzdü. "Adamın senden iyi bahsediyor. Angus yani."

Bu sevindiriciydi ama çiftçinin beni sadece Angus'un övgüsünü iletmek için kenara çektiğini sanmıyordum. Biraz daha bekledim.

"Yabani tavşan avlamaktan bahsettiğini de söyledi."

"Düşündüm, evet," diye itiraf ettim. "İlk aklıma gelen inek değildi ama bize bir tane satmaya razı olduğunuz için minnettarım." Angus bu adamı bulduğu için de minnettardım, dedikoduya meylinin olmadığını, Usher kilerine sığır eti almak için yaptığım gizli anlaşmanın Roderick'in kulağına gitmemesini sağlayacağını söylemişti.

Minnettarlığımı elinin tersiyle itti ve tekrar sessizliğe gömüldü. Malikânenin etrafındaki araziden çok daha taze görünen tarlaya baktım. Çimenlerin arasında öten böceklerin sesini duyabiliyordum, kenarlardaki alçak çalıların arasında bir kuş uçuyordu.

"Gölün etrafındaki tavşanlar pek de kurnaz değildir."

Başımı öne eğdim. "Angus da bunu duyduğunu söyledi. Normal davranmıyorlarmış." Onunla alay ettiğimi düşünmesinden korktuğum için cadı tavşanlarından bahsetmemeye karar verdim.

Sonunda konuşan oğlu oldu. "Buralarda o kadar da kötü değiller," dedi. "Ama eve doğru yaklaştıkça tuhaflaşıyorlar."

"Tuhaf mı?" diye sordum. "Nasıl tuhaf?"

"Koşmuyorlar," dedi oğlu. "Hareket ederlerse de yavaş hareket ediyorlar. Bir keresinde birine doğru yürümüştüm, sonunda hareket ettiğinde, sanki bacaklarının nasıl çalıştığını bilmiyormuş gibiydi. Birkaç kez olduğu yerde devrilip durdu."

"Kulağa hastalık gibi geliyor," diye cevap verdim. *Lütfen, Tanrım, her şey bir yana, burada bir kuduz salgını olmasın.*

"Kuduz değil. Kuduz yüzünden durup da seni izlemezler." Çiftçi parmağını bana doğrulttu. "Ama onlar sürekli izliyor. Yabani tavşanların sana bakıp da hareket ettiğinde kaçması gibi de

değil. Yanına gelip izliyorlar. Bizim hanım bir keresinde burada bir tanesini görmüş, mandıraya kadar gelmiş ve durup gözlerini ona dikmiş. Hareket edişinden gölün yukarısından geldiğini anlamıştı."

Bu ani laf kalabalığı karşısında irkilerek topuklarımın üzerinde geriye doğru sallandım.

"Bir keresinde ben de bir tanesini takip etmiştim," diye devam etti oğlu. "Gayet iyi ilerliyordu, ama sonra bir adımını kaçırıp düşmeye ve teklemeye başladı. Sonra sıçradığını fark ettim ama engellerin üzerinden nasıl geçeceğini durup düşünmesi gerekiyor gibiydi. Bazen zıplamıyor, sadece hendeğin içinden geçiyordu. Nereye gittiğini görmek için onu takip ettim."

"Peki nereye gitti?" diye sordum.

"Bilmiyorum," dedi oğlu. "Göle ulaştı ve içine düştü. Nasıl yüzüleceğini bilmiyordu anlaşılan. Hızla dibe çöktü ve on santim suda boğuldu."

Bunlar tuhaf düşüncelerdi ama yapabileceğim çok az şey vardı. Eğer yerel tavşanlarda garip bir hastalık varsa, bununla ilgilenmek, bir gaziden ziyade bir veterinere düşüyordu.

Koridorda tahta gıcırtısı duyduğumda yarı uykudaydım, bilincim kapanmak üzereydi. Bir dakika geçmeden ikinci bir tahta gıcırdamasaydı belki de hiç dikkat kesilmeyecektim, öyle ki tahtaları gıcırdatan her kimse, çok yavaş hareket ediyordu.

Birisi koridorda âdeta sürünerek ilerliyordu. Kendime geldim ve komodinin üzerindeki tabancama uzandım. Yastıklarının altında dolu silahla uyuyan insanlar var ve onlarla aynı yatağı paylaşmayı tercih etmemem dışında bu konuda söyleyecek fazla bir şeyim yok. On dokuz yaşıma kadar birkaç savaşa tanık olup da kendimi fazla sert ve dünyevi biri olarak gördüğüm için, ben de yastığımın altında tabancamla uyurdum zira. Bu durum o lanet şeyin kulağımın altında patladığı geceye kadar da sürdü. Eğer başımı yastığın diğer yarısına koyarak uyuyor olsaydım, muhtemelen şimdi size bu hikâyeyi anlatmıyor olacaktım, ama yara almadan kurtuldum. Yastık bir tüy fırtınasına dönüşmüş, kurşun lambaya isabet ettikten sonra dolap kapağına gömülmüştü. Beş dakika boyunca bana bağıran ev sahibesi tarafından sokağa atılmadan önce

valizimi alacak kadar aklım başımdaydı. Ne yazık ki onun için tam anlamıyla sağır kesilmiş, bu yüzden de konuşmasındaki nüansları kaçırmıştım, ama el hareketleri çok netti. Kulak çınlamam da muhtemelen bu olaya dayanıyor ama bu yüzden kendimden başka kimseyi suçlayacak değilim.

Kapıyı biraz aralayıp iki tarafa da bakındım. Kimse yoktu... sadece bir an için köşede gözden kaybolan beyaz bir şekil gördüğümü sandım.

Sana söylediğim gibi, ey okur, çamurun psişik duyarlılığına sahibim. Halüsinasyon ya da bir hayalet görüyor olabileceğim aklıma bile gelmedi. Birisi geceleri koridorlarda yürüyordu ve bu kişi gerçek ve canlı olmalıydı.

Yine de, bunu söyledikten sonra, bir şeyin sinirlerimi bozmuş olması gerektiğini itiraf etmeliyim, çünkü başka neden dolu bir tabanca elimde peşinden gideyim ki? Büyük ihtimalle bir hizmetçiydi. Hizmetkârlar her saat ayaktadırlar, herkesin ayakkabılarının boyandığından ve şöminelerin yakıldığından emin olurlar. Kabul ediyorum, şimdiye kadar sadece bir hizmetçi görmüştüm, ama muhtemelen daha fazlası vardı. Öyleyse neden otomatik olarak bunun bir yabancı olduğunu düşünmüştüm ki?

Elimden geldiğince sessiz hareket ettim, ki bu pek mümkün değildi. Siyah tahtalar ayak altında gıcırdıyor ve esniyordu. Marş çalması için bir bando kiralamış gibiydim. Köşeyi döndüğümde orada kimsecikler yoktu.

Kapılar koridorda sıralanmıştı ve alt kata inen bir merdiven vardı. Bu kişi her kimse herhangi bir yere gitmiş olabilirdi. Döşeme tahtalarının gıcırtısını duymak için kulaklarımı zorladım, ama onun yerine bir kulak çınlaması dalgasıyla baş başa kaldım. (Kendi hatam. Fazla dikkat kesiliyor, çenemdeki yanlış kasları kasıyorum ve her seferinde çınlama başlıyor. Bunu şimdiye kadar öğrenmiş olmam gerekirdi.)

Çınlama çok geçmeden azaldı. Bir süre tabancamı hiçbir şeye dayamadan karanlıkta öylece durdum, sonra bir aptal gibi hissederek yatağıma geri döndüm.

5. BÖLÜM

Ertesi gün çok geç uyandım. Bir ineği kesmek hiç şakaya gelmez. Hob'a bindim, Denton da kulakları olan, aşırı doldurulmuş bir mobilyayı andıran atıyla bana katıldı. Denton'ı, bir mantarın spor izini almakta olan Bayan Potter'la tanıştırma zevkine eriştim nihayet.

"Ah," dedi kıvrılmış şemsiyesinden destek alan Bayan Potter. "Doktorsunuz, değil mi?"

"Korkarım tıp doktoru, mikoloji değil," dedim. Denton mahcup bir şekilde bakma nezaketini gösterdi. Bayan Potter onun hem bu başarısızlığını hem de su altı mantarları konusunda sahte iddiaları bulunan Amerika'dan gelmiş olma şanssızlığını cömertçe bağışladı. "Siz de Usher'ın kız kardeşi için mi buradasınız?" diye sordu sonra.

Denton, dedikoduların kasabada ne kadar hızlı yayıldığına şaşırdıysa da bunu belli etmedi. "Tüm iyi niyetimle," dedi. "Tabii bu Tanrı'nın elinde, benim değil. Belki onun bile elinde değildir."

Bu dinsizlik onu şoke ettiyse de Bayan Potter hiç renk vermedi. Ciddiyetle başını sallayıp konuyu değiştirdi. Kuşkusuz konuyu mantara getirmişti, ama ben buna dünden razıydım. Denton kokuşmuş kırmızı mantarı görmek istedi, bu sefer ben geride kalıp atlara göz kulak oldum.

Hiçbir pandomim sanatçısı oyunu daha iyi hâle getiremezdi – Bayan Potter kararlı görünüyor, Denton sendeleyerek geriye doğru çekiliyor ve asit saldırısına uğramış gibi koluyla yüzüne kapatıyor. Ne büyük keyifti ama.

Atları onlara doğru götürürken, koku dağıldıktan sonra otların arasında duran bir tavşanı daha gördüm.

Ona baktım. O da bana baktı. Yabani tavşanlara göre tamamen normal görünüyordu, yani yarı aç, turuncu gözlerle bakıyordu bana. Garip bir hastalığı varsa bile, bu pek de belli olmuyordu.

"Söyle bakalım, sen bir cadı mısın?" Hayvana yarı alaycı bir tavırla sordum bunu.

Bir cevap beklemiyordum ve almadım da. Ön ayaklarını göğsüne dayayarak arka ayakları üzerinde dikilip beni izlemekle yetindi.

"Hadi, kışt," dedim sonra, elimi ona doğru sallayarak. "Angus'a tavşan avlamayacağımı söylediğimi unutmadan önce git hadi."

Hareket etmedi.

Bir ayağımı ona doğru salladım. Yine kımıldamadı.

Martta tavşanların hepsi delidir, ama mart ayında değildik. Ve delilikleri daha ziyade aktif olma eğilimi taşırdı; zıplar, sıçrar, oraya buraya koştururlardı. Bu tavşansa o kadar hareketsizdi ki, esinti, tüylerini kımıldatmasaydı, ölmüş olabileceğini bile düşünebilirdim. Kulaklarını bile kıpırdatmıyordu. Göz kırptığını dahi görmemiştim.

Ona doğru birkaç adım attım, sonunda hareket etti, ama daha önce gördüğüm dört ayaklı hayvanlar gibi değildi. Ön ayaklarından birini uzattı, kendini ileri doğru sürüklüyor gibiydi, sonra da diğer ayağını attı. Ardından diğer arka ayağını, sonra da diğerini. Dik bir uçuruma tırmanan bir adama benziyordu ama düz bir zemindeydi. Sonra döndü ve tekrar oturup beni izlemeye başladı.

"Aklın yok mu senin, tavşan?" diye sordum.

Kırpışmayan turuncu gözlerinden bir cevap gelmedi.

Ateş etmek gibi tamamen aceleci bir şey yapmadan evvel –ki bu düşünce aklımdan geçmeye başlamıştı bile– Bayan Potter ve Denton yeniden ortaya çıktılar. "Kendi kendine mi konuşuyorsun, Easton?" diye sordu Denton.

"Bir tavşanla konuşuyorum," dedim elimle işaret ederek, ama arkama baktığımda hayvan çoktan kayıplara karışmıştı.

Kasap sözünde durdu ve ilk sığır eti, o gece masamızı şenlendirdi. Angus'un tahmin ettiği gibi, çizme derisi kadar sertti, ama aşçı bir et suyu yapmayı başarmıştı ve Madeline'in son birkaç gecedir yediğimiz tavuktan çok daha fazlasını yediğini memnuniyetle gördüm.

İçeri girdiğimde Angus bir şeyler homurdanıyordu. Angus standartlarına göre bile somurtkan görünüyordu.

"Bugün balık avında şansın yaver gitmedi mi?"

"Ah, şansım yaver gitti, gitmesine," dedi. Bıyıkları kızgın bir kirpi gibi kabarmıştı. "Güzel bir balık yakaladım. Ama o kadar da güzel değilmiş meğer."

"Beni kaybettin, Angus."

"İçinden bir şeyler çıktı," dedi. "Balık boku sandım, sonra da bağırsaklarının dışarı çıktığını düşündüm."

"Aman Tanrım, dostum, balıkların içini böyle boşaltıyorsan olta diye ne kullanıyorsun?"

"Oltam," dedi asalet dolu bir tavırla, "balığın ağzında, olması gereken yerdeydi. Hiç olmadığı kadar temiz bir atış yapıp düzgünce çektim. Bağırsaklarını temizledim ama her yeri sümüksü pelte gibi bir şeyle doluydu, kıçından sarkan bir ip de dâhil."

Bu kulağa gerçekten berbat geliyordu ve Angus'a da bunu söyledim.

"Evet,"dedi. "Bu lanet balıkta bir sorun var. İkinci bir tane yakaladım ve ne gördüğümü sanıyorsun?"

"Sümüksü pelte mi?"

"Fazlasıyla." Kollarını kavuşturdu.

"Balıklar zaten sümüksü küçük şeytanlardır," diye lafa başlamıştım ki Angus bana hem gözleri hem de bıyıklarıyla göz dağı verircesine bakınca vazgeçtim. Angus normal balçıkla alışılmadık bir şey arasındaki farkı bilirdi. Bayan Potter'ın akvaryumlardaki balıklara saldıran mantarlardan bahsettiğini hatırladım. "Mantardır belki. İstersen bunu Bayan Potter'a sorabilirim. Ya da ona bizzat sen sorabilirsin. Bildiğim kadarıyla burada mantarlarla ilgilenen tek İngiliz kadın o."

"Birbirimize el salladık," dedi Angus. "Onu rahatsız etmek istemedim ama, o da beni rahatsız etmek istemedi anlaşılan."

"Yine de bir el sallama! Bir İngiliz kadın için bu pratikte içten bir el sıkışma demektir. Benimle konuşmaya tenezzül etti çünkü bir mantarı sopayla dürtmek üzereydim."

"Yüce Tanrı aptalları korur. Senin durumunda, görünüşe göre ara sıra bir İngiliz kadını gönderiyor."

"Seni gönderdiğini sanıyordum."

"Sen iki kişilik bir işsin, genç adam."

Aklıma bir fikir geldi. "Balığı yemedin, değil mi?"

"Yüce İsa, tabii ki hayır. Sen beni aptal mı sanıyorsun?"

Bazen nezaketten yoksun olsam da buna cevap vermemem gerektiğini biliyordum. "Asla," demekle yetindim. Angus cadı tavşanları ve oltasındaki balıklar hakkında homurdanıp dururken odama çekildim. (Bir ara ona tavşanla olan ilişkimi anlatmayı düşündüm ama ne diyebilirdim ki? Bana komik baktığını mı? Hareket etme şeklinin korkunç olduğunu mu?)

Odam soğuktu ve kapımın önünden biri geçerken tahtaların yumuşak gıcırtısını duyduğumda hâlâ üzerimi tam olarak değiştirmemiştim. Bu kez gizliliği tamamen göz ardı ederek yataktan fırlayıp kapıyı açtım.

İşte oradaydı! Beyaz bir şekil, gözden kayboluyordu. Bir mum kapıp peşinden gittim, bir gece önce mumu kaybettiğim köşeye ulaştım; karanlıkta hayalet gibi solgun bir hâlde gördüm onu. Kapılardan hiçbirine girmedi, ama kararlı bir şekilde merdiven boşluğuna doğru ilerledi.

Beyazlar giymiş bir figür, diye düşündüm. Roderick hizmetkârlarına daha ziyade kefene benzeyen bir üniforma vermediyse şayet, bu bir hizmetçi olamazdı. Elinde mum yoktu ama ayaklarını sürüyerek ilerliyordu, adımları arada bir, tuhaf bir şekilde duraksasa bile karanlıktan etkilenmeden hızla yürüyordu.

Yaklaştığımda bana hiç dikkat etmedi. Sonunda ona yetiştiğimde merdivenlerden iniyordu; hayaletimsi beyazlığın ötesindeki hatlarını seçebiliyordum. Beyaz saçlar, uçuşan beyaz bir kumaş, neredeyse şeffaf denecek kadar soluk bir ten. . .

"Madeline?" diye sordum.

Küçük, uzun kollu bir gecelik giymişti. O ana kadar ne kadar

kilo verdiğini fark etmemiştim. Elbise üzerinden sarkıyordu ve daha iri bir kadının üzerinde yeterince mütevazı olabilecek bu giysi, köprücük kemiğinin çok altına düşmüştü. Kollarındaki açıklık, bir an için kaburgalarını ortaya çıkaracak şekilde açılmış gibiydi. Kaburgalarının teninden bu kadar uzakta görünmesine neden olan şeyin gölgelikler olması için dua ettim.

Aşağıya doğru bir adım daha attı, elleri iki yanında gevşekçe sallanıyordu. Gözleri açıktı, bir o yana bir bu yana gidip geliyordu ama odaklanıp odaklanmadıklarını anlamakta güçlük çektim. Uyurgezer miydi yoksa?

"Madeline..." Başka hiç kimsenin gelip onu bu hâlde görmeyeceğini umarak etrafıma bakındım. Kesinlikle Denton ya da Angus bile onu görmemeliydi. "Madeline, beni duyabiliyor musun?"

Cevap vermedi. Geleneksel bilgeliğe göre uyurgezer birini asla uyandırmamak gerekirdi ama geleneksel bilgelik, zemini bozuk, kanadı yıkılmış ve balkonları doğrudan göle açılan bir evde, karanlıkta yürüyen bir kadını hesaba katmıyordu. "Maddy, lütfen uyan."

O zaman bana baktı, ama beni gördü mü yoksa içimden mi bakıyordu anlayamadım. Dudakları büzüldü ve yarı ıslık, yarı soru gibi bir ses çıkardı. "Kimmmmm?"

"Benim Easton," dedim, ama benimle mi konuşuyordu, yoksa bunun rüyasında gördüğü bir şey mi olduğunu düşünüyordu, emin olamadım. İleri doğru bir adım daha attı. Kolunu tuttum, onu az kalsın düşürüyordum. Teni havanın kendisinden daha sıcak değildi; eğer bu kadar bariz bir şekilde canlı olmasaydı, bir cesede dokunduğumu düşünebilirdim. Muhtemelen bu, kastettiğimden daha sert konuştuğum anlamına geliyordu. "Madeline!"

Tökezledi. Dik durmasını sağlamak için ona sarıldım, derisinin parmaklarımın altında alabildiğine gevşek olduğunu hissettim. Tanrım, vücudunda morluklar bırakıyor olabilir miydim?

Kolundaki elime baktım ve bir şok daha yaşadım.

Bir kadının kollarındaki ince tüyleri kim, ne sıklıkla düşünür ki? Neredeyse hiç aklımıza gelmez. Sanırım özellikle kalın ya da koyu renkli kılları olan kadınlar bunu rahatsız edici bulabilir ama ben bu tür endişelerden onlarca yıldır uzaktım ve kız kardeşlerim

de bana bundan hiç bahsetmemişti. Ve çok yaşlı insanlarda, kıllar öylece yok olup gidiyor gibiydi.

Madeline'in kollarındaki kıllar parlak beyazdı, saçlarının rengindeydi ve aynı sürüklenen, yüzen kaliteye sahipti. Cildi, kıllarına kıyasla neredeyse pembe görünüyordu. Elim inanılmaz derecede bronz görünüyor, beyaz tüyler bir tür solgun su otu gibi üzerinde uçuşuyordu.

"Hadi," dedim dehşetimi gizlemeye çalışarak. "Gel, seni odana götürelim. Dışarıda olmak için hava çok soğuk." Yere baktım ve yalınayak olduğunu gördüm. Kendi terliklerim taş merdivenlerden yayılan soğuğa karşı yetersiz kalıyordu; ayaklarının ne kadar soğuk olduğunu hayal bile edemiyordum. Onu kucağıma alıp taşıyabilirdim ama yarardan çok zarar vereceğimden korkuyordum. "Hadi, Maddy."

Bir şey soludu, neredeyse bir kelime, ama ne olduğunu çıkaramadım. Sonra gözleri mum alevinde yuvarlandı, o an bayılabileceğini düşündüm. Boştaki elimle onu tutmaya çalıştım ama doğruldu ve "Roderick?" dedi.

"Hayır, ben Easton."

"Ah..." Gözlerini kırpıştırarak bana baktı, gözleri mumun ışığında kocaman olmuştu. "Ah, evet. Tabii ya. Merhaba Alex." Kuş gibi hafif olan bir elini yüzüne götürdü.

"Uykunda yürüyordun."

"Öyle miydim?" Etrafına bakındı. "Evet, tabii ki rüya görüyor olmalıyım."

"Seni odana geri götüreyim mi?"

Merdivenlerden aşağı baktı. "Buna gerek yok."

"Lütfen," diye ısrar ettim. "İçimin rahat etmesi için. Hava soğuk ve bütün gece üşüdüğünü düşünmekten gözüme uyku girmez. Yoksa sabah seni Elgin mermerlerinden birine benzerken bulurlar."

İstediğim gibi biraz güldü. "Umarım kafası olmayanlardan biri değildir."

"Eğer merdivenlerden düşer de kafan kırılırsa, bundan ben sorumlu tutulmak istemiyorum. Hadi gel." Kolumu koluna doladım ve onu nazikçe merdivenlerden yukarı çektim.

O da isteksizce beni takip etti, hâlâ omzunun üzerinden merdivenlere bakıyordu.

"Gerçekten, Alex, ben iyiyim. Seni rahatsız ettiğim için özür dilerim."

Bakışlarını yakaladım, yüz ifadesinde tuhaf, etkileyici bir şey vardı. Kolunu biraz daha sıkıp kendime doğru çektim, aniden kaçabileceği gibi çılgınca bir düşünceye kapılmıştım. Ama onu, odasının kapısına kadar geçirdim ve o da yanımdan bir an olsun ayrılmadı.

"Hizmetçinizi uyurgezer olduğunuz konusunda uyarılmalı," dedim onu bırakırken.

"Hizmetçim... evet..." Kapı aralığından karanlığa doğru sürüklendi. Geri dönerken ayaklarım ve kalbim daha da ağırlaşmış gibiydi.

Uyuyamadığımı fark ettim. Hava tüm serinliğine rağmen aniden sıcak ve boğucu geldi. Yatağın etrafındaki askıları, görünmeyen sporlarını yüzüme damlatan büyük mantar solungaçları gibi hayal ettim. Iyy. Maddy'nin uykuda yürümesine şaşmamalı.

Yatak perdesini kenara çekip sabahlığıma uzandım. Belki biraz temiz hava iyi gelirdi. Bayan Potter olanca yardımseverliğiyle havanın her yerinde mantar sporları olduğunu açıklamıştı ama onları görmem gerekmiyorsa görmezden gelebilirdim pekâlâ.

Kapıyı açtım ve koridorun sonundaki göle bakan balkona doğru ilerledim.

Göl, yansıyan yıldızlarla doluydu. Garip su, onlara soluk yeşil bir renk veriyor, izlerken muhtemelen dalgalanmalardan dolayı hafifçe titriyorlardı. Gerçi korkunç göl dalgalanıyormuş gibi değildi hiç. Tanıdık takımyıldızlarda bir dayanak noktası bulma umuduyla yukarı, sudan uzağa baktım.

Hiç yıldız yoktu.

Bu bilgiyi beynimde yavaşça işlerken en az yarım dakika boyunca göğe baktığımı sanıyorum. Bulutlu bir geceydi. Gökyüzü koyu gri renkteydi ve ayın bir parçasının kenarları görünüyordu yalnızca.

Tekrar aşağıya, yıldızlarla dolu göle baktım.

Bir keresinde, Akdeniz'de bir gemide, denizin binlerce mavi ışık zerresiyle parladığını görmüştüm. İkinci kaptan bana bunların plankton olduğunu söylemişti. Biyolüminesan planktonlar. O uzaklaştıktan sonra denizcilerden biri şöyle diyecekti: "Onu dinlemeyin efendim. Ölüler derinlerde fener taşır."

Göldeki ışık, denizdeki ışığa benziyordu ama maviden ziyade yeşildi. Kaynağı meçhul, ayrı ayrı parıldayan yüzlerce nokta. Parlayan planktonlar mı? Göllerde böyle şeyler olur muydu? Hiçbir fikrim yoktu. Belki Bayan Potter biliyordur.

Korkuluğun kenarına tutundum. İzledikçe ışıklarda bir düzen olduğunu fark etmeye başladım. Belli belirsiz titreşim bir düzene işaret ediyordu ve yalnızca suyun hareketinden kaynaklanmıyordu. Bir nokta parlayıp sönüyor, ardından yanındaki de aynı şeyi yapıyor, bir hat üzerinde parıldayan bir ışık görüntüsü saçıyordu etrafa. Sonra her şey sil baştan başlıyordu.

Işıklar, suyun içinde, kenarda duran çok sayıda düz, düzensiz tabakanın ana hatlarını çiziyor gibiydi. Öne doğru eğilip derinlere baktım; orada gerçekten bir şey varmış gibi görünüyordu, şeffaf bir madde olmasına rağmen ışığı suyun geri kalanından biraz farklı yansıtan bir şey. Cam levhalar mı? Ya da jelatin? Gün boyunca su yüzeyinin kimi kısımlarının mat görünmesine neden olan şey neydi?

Ay, bulutun arkasından çıkmaya başladı ama ışıklar durmadı. Aksine, daha parlak ve daha çılgınca bir hâl aldılar. *Yosun*, demişti Bayan Potter küçümseyerek. Yosunların jöleden yapılmış ve ışığa boyanmış yaprakları mı vardı?

Akdeniz'deki ışıklar çok güzeldi. Belki bunları bir gemide görmüş olsaydım, ben de güzel bulurdum. Ama bu karanlık, sefil gölde, bu gaddar, kasvetli topraklarda, sadece tatsızlık söz konusuydu. Belki de Madeline'in rahatsızlığının kaynağı da buydu. Ayaklarını göle sokmuştu; bu tür şeylerin etraflarındaki suya ne tür bir zehir yaydığını Tanrı bilirdi.

Arkamı döndüm. Arkamda göl, endişeli ay parçasının altında nabız atmaya ve dans etmeye devam ediyordu.

6. BÖLÜM

Ertesi gün daha iyiydi. Bunu söylüyorum çünkü diğer günlere kıyasla net bir şekilde öne çıkıyor. Ev hâlâ rutubetli ve karanlıktı, her yer yıkılmaya yüz tutmuştu, Maddy ve Roderick hâlâ gözleri toprağa bakan bir çift ceset gibi görünüyordu, Denton ben odaya girdiğimde ayağa kalkıp kalkmayacağını hâlâ bilmiyordu ama yine de... iyiydi. Roderick piyano çaldı ve birlikte berbat bir şekilde şarkılar söyledik. Maddy'nin sesi neredeyse hiç çıkmıyordu, bense ilk mısradan sonrasını başka biri idare ederse "Gallacia Will Go On" un nakaratını ancak söyleyebiliyordum. Denton şarkılarımızın çoğunu bilmiyordu, biz de onunkilerini bilmiyorduk. Ama bunların önemi yoktu. John Brown'ın cesedi hakkında bir şarkı söyledi, ben de uygun anlarda, "Zafer, zafer, haleluya!" diye bağıracak kadar ona eşlik ettim.

Roderick piyanoda tam bir dâhiydi. Popüler melodilerden yorulduğumuzda, büyük bestecilerin dramatik bestelerini çalardı. (Mozart? Beethoven? Neden bana soruyorsunuz? Müzikti, da-da-da-DAN diye gidiyordu, daha ne söylememi istiyorsunuz?)

Eğlenceliydi. İnsanlar mutluluk ve neşeye takılıp kalıyorlar ama eğlence de sizi en az onlar kadar uzaklara taşıyacaktır, üstelik elde etmesi genellikle daha ucuzdur. Biz eğlendik. Maddy güldü, ellerini çırptı, yanaklarına renk geldi. Aşçı, hayvanı yumuşatmak için havan ateşi kullanmak zorunda kalsa bile bunda etin de bir etkisi olduğunu umuyorum.

Maddy yatmaya gitti, ben de bir şişe livrit çıkardım. Livrit Galiçya'ya özgü bir içkidir, yani eşsiz derecede berbattır. Votkaya

çok benzer, ama dağlarda yetişen böğürtlenlerle tatlandırıldığı için votka bu benzerliği kabul etmekten utanacaktır. Böyle de tadı güzel olabilirdi, ama bunu kabul edecek değildik, bu yüzden karışıma liken de eklenmiştir. Ortaya çıkan içecek, şurup gibi başlar, acı biter ve boğazınızı aşağı inerken yakar. Aslında kimse sevmez, ama geleneksel olarak dul kadınların geçimlerini sağlamak için hazırladığı bir içkidir, bu yüzden herkes içer. Çünkü dağlara tırmanıp kayalardan liken kazımak zorunda olan küçük yaşlı kadınların açlıktan ölmesine izin vermek istemezsiniz.

Tanıdığım her Galiçyalı asker, yanında en az bir şişe livrit taşır. Bu bize, iki eliyle haritada kıçını bile bulamayan bir ülkenin hizmetinde cesurca işler yapan büyük ve şanlı bir geleneğin parçası olduğumuzu hatırlatır. Teğmen olduğum için, yanımda üç tane taşıyorum, olur da sadece tek bir *kan* şişesi içen bir zavallıyla karşılaşırım diye.

Galiçya ve Ruravia'ya kadeh kaldırdık, Denton öğürdü, Roderick ve ben de livrit'e verilen bu alabildiğine normal tepkiyi alkışladık. Sonra Amerika'nın ve biricik oğlunun o gün kaybettiği damak tadının şerefine kaldırdık kadehlerimizi. Ardından Maddy'nin güzelliği, şehit düşen yoldaşlar ve orduların aptallığı da dâhil olmak üzere birkaç şeye daha...

Sonra odalarımıza çekilip uyuduk ve bu Usher'ın evindeki son normal gündü.

Tam botlarımı çıkarmak için yatağa oturmuştum ki odamın dışındaki döşeme tahtalarının gıcırtısını duydum. Gerçekten o kadar geç miydi? Doğru, birkaç saattir eğleniyorduk, Maddy'nin yeniden uyurgezerliğe başlamış olabileceği kadar uzun bir süre. Ayağımı yeniden botuma sokup kapıyı açtım.

"Ah," dedim, irkilerek. "Sensin demek."

Denton bana şaşkınlıkla baktı. "Başka birini mi bekliyordun?"

"Senin Madeline olabileceğini düşündüm." Sanki Maddy'nin gece odamı ziyaret etmesini bekliyormuşum gibi bir anlam çıktığını geç de olsa fark ettim. "Geçen gece onu uyurgezer hâlde buldum da."

"Gerçekten mi?" Denton kaşlarını çattı. "Böyle bir şey yaptığını bilmiyordum. Roderick koridorlarda dolaştığından bahsetmişti ama ben... düşünmüştüm ki..."

"Biliyorum," dedim kapımı arkamdan kapatırken. "Yardım almadan hiçbir yere yürüyebilecek kadar iyi görünmüyor. Bayılmasından ya da düşmesinden korktum ben de."

"Onu uyandırdın mı peki?"

"Evet. Uyurgezer birini uyandırmamak gerektiğini biliyorum ama bana teşekkür etti. Rüya gördüğünü söyledi."

Denton beklenmedik bir vahşilikle, "Burası kâbus üretiyor," dedi. "Biraz hava almam lazım."

"Sana katılacağım," dedim. Livritin etkisi geçiyordu ve odamın mahremiyetinde ayılmak gibi bir niyetim yoktu. Göle bakan balkon pek çekici gelmese de aklımın bir köşesinde belki Denton'ın da garip ışıkları görebileceği fikri vardı. "Ben de pek iyi uyuyamıyorum."

Açık havaya çıktığımızda, "Ne demek istiyorsun, burası kâbus mu gördürüyor?" diye sordum.

"Roderick," dedi Denton, taş parmaklığa yaslanarak. "Kâbuslardan şikâyet ediyor. Duvarların onları soluduğunu söylüyor."

Duvarları bilmiyordum ama gölün bunu yaptığına kesinlikle inanabilirdim. Şu anda su ne kadar masum görünürse görünsün, o tuhaf, şeffaf tabakaların ve dalgalanan ışığın anısını aklımdan bir türlü söküp atamıyordum.

"Sen hiç kâbus gördün mü?" Bu, Denton gibi az tanıdığım birine normalde sormayacağım bir soruydu ama iki eski askerin içtikten sonra karanlıkta konuşabileceği, Ka'nın gün ışığında asla tartışmayacağı şeyler vardır.

Denton bana bakmadan, "Dün gece gördüm," dedi. Göl yıldızları geri yansıtıyordu, karanlık ve durgundu. "Ameliyat çadırındaydım, kolumu kesiyordum. Bir savaştan sonraydı... kurşunların parçaladığı uzuvlar... bir günde onlarcasını koparırdık. Hasta bakıcılardan biri onları taşırdı ama adamlar kan kaybından ölmeden hızlı hareket etmemiz gerekirdi, bu yüzden çadırın dışında bir yığın oluşurdu. Yığına bakıyordum, çok fazla kopmuş uzuv vardı ama yaşıyorlardı. Hareket ediyorlardı."

"Aman Tanrım," dedim dehşete kapılarak.

"Hâlâ hayattaydılar ve onları kesmememiz gerektiğini fark ettim. Eğer onları sahiplerine geri verebilirsem, onları yerine koyabilir, o adamları tekrar bir bütün hâline getirebilirdim. Ama o kadar kalabalıklardı ki, onlara yardım etmem için bana yalvaran bir asker kalabalığıydı bu ve hangi bacağın ya da kolun hangi kişiye ait olduğunu bilmiyordum; dediğim gibi o kadar çok adam vardı ki hiçbirine yardım edemedim..."

Sesi birden kesildi. Ürperdim. "Çok üzgünüm," dedim.

"Artık savaşla ilgili pek rüya görmüyorum," dedi. "Çok uzun zaman önceydi. Sanırım benim için senin için olduğundan da uzun zaman önce. Ve sen de sürekli bu tarz rüyalar görecek değilsin. Eğer endişelendiysen yani."

Başımı salladım. Bunu inkâr etme zahmetine girecek değildim kesinlikle. Asker olmakta iyiydim. Başka bir şey olmakta olduğumdan çok daha iyi. Ve her zaman, eğer aptalca kanlı savaşlar yapacaksanız, bu işte iyi olan insanların savaşmasının daha iyi olacağını düşünürdüm. Ne beklemeleri gerektiğini, ne zaman siper alacaklarını ve ne zaman kaçacaklarını bilen insanların. Arkadaşları bir kurşun yediğinde bunun nasıl bir şey olduğunu bilen, ağızları bir karış açık durmak yerine, kanamayı durdurabilen insanların.

Ama bazı şeylerde iyi olmanın da bir bedeli vardır. Savaş, benim de çoğu rüyamın arka planını oluşturuyor. Büyüdüğüm ev, büyükannemin kulübesi ve savaş, sanki yaşadığım bir yermiş gibi. Hepsinin kâbus olduğunu bile söyleyemem. Bazen sadece rüyanın gerçekleştiği yer oluyorlar.

Denton biliyordu. Roderick de biliyor olabilir. Ama emin değilim. O her zaman ürkekti. Bunda yanlış bir şey yok. Gergin olmak hayatta kalmak demektir. Aynı zamanda kendinizi daha çabuk yıpratmanız ve birliğinizin geri kalanını çıldırtmanız anlamına gelir, ama herkes bu durumun üstesinden kendi yöntemleriyle gelir. Asla kariyer sahibi bir asker olamazdı, ama sorun değil. Herkes olacak diye bir kaide yok sonuçta. İdeal olan kimsenin olmaması hatta, ama bu benim bugün ele alabileceğimden de büyük bir sorun.

Durgun suya baktım. Bu gece parıltı yoktu. Bunun bir rüya olduğuna kendimi inandırabilir miyim, diye düşündüm. *Burası kâbuslar doğuruyor.*

Hayır. Ne gördüğümü biliyordum. Ben pek de hayalperest bir insan sayılmam. (Bir keresinde bir Fransız kadın bana ruhumda hiç şiir olmadığını söylemişti. Ona edepsiz bir şiir okudum ve o da kafama limon fırlattı. Paris muhteşem bir kenttir.) Eğer artık rüyalarla uyanıklığı birbirinden ayırt edemiyorsam, o zaman bende ve Usherlarda bir sorun var demektir.

"Bu göl hakkında ne düşünüyorsun?" diye Denton'a sordum pat diye.

"Kasvetli bir göl," dedi. Konuyu değiştirmeme şaşırdıysa da bir şey söylemedi. "El değmemiş bir dağ gölünün tablo gibi olacağını sanırsın oysa."

"Galiçya'dakiler öyle mesela."

"Sınırdan sadece bir kez geçtim sanırım. Panjurlarında turplar olan yer, değil mi?"

Turpları savunmak için bir şeyler mırıldanıp suya baktım. "Sanki doğru yansıtmıyor gibi."

"Göl mü?" Denton korkuluğun üzerinden öne doğru eğilip aşağıya baktı. "Muhtemelen. Ya da yansıttığı şey o kadar bunaltıcı ki hiçbir işe yaramıyor. Bilmiyorum. Bana Amerika'daki memba kaynaklarını hatırlattı. İçine sızan minerallerden dolayı harika renkleri var ama içersen seni öldürür." Doğruldu. "Gerçi sanırım şimdiye kadar çoktan öldürmüştür, çünkü tüm suyun oradan çekildiğini tahmin ediyorum."

Yüzümü buruşturdum. Bunu hiç düşünmemiştim. Eğer tarladaki bir şey Madeline'i zehirliyorsa, artık hepimizin damarlarındaydı. Bunun benim hayal gücüm olduğunu bilsem de midemde belli belirsiz bir bulantı hissettim. "Geçen gece içinde ışıklar gördüğümü sandım."

"Işıklar mı?" Bana baktı, şaşırmıştı. Keşke bir şey söylemeseydim diye hayıflandım. Belli ki livrit dilimi çözmüştü.

"Yıldızların yansımaları gibi. Ama hava kapalıydı ve gökyüzünde hiç yıldız yoktu. Bilemiyorum. Ve onlara baktığımda, titreşiyor

gibiydiler. Bana denizde gördüğüm ışıkları anımsattı." Çok hafife almıştım ama yüksek sesle söylediğimde kulağa deli saçması gibi geliyordu. Önce Bayan Potter'la konuşmalı ve tılsım olarak kullanabileceğim bazı bilimsel kelimeler öğrenmeliydim. "Etrafta dolaşıp mantar resimleri yapan İngiliz kadın, suda bir tür yosun olduğunu düşünüyor."

"Hah." Denton suya doğru baktı. "Sanırım bu beni hiç şaşırtmazdı. O gölde herhangi bir şey yetişebilir ve bu beni şaşırtmaz."

Kenardan aşağı bakarken ben de ona katıldım. Göl karanlık, durgun ve sessizdi.

"Madeline birkaç ay önce neredeyse o gölde boğuluyordu," dedi Denton dalgın dalgın.

"Ne?!"

"Roderick sana söylemedi mi?" Bir an için o da hiçbir şey söylememiş olmayı diler gibi baktı. Sonra omuz silkti. "Hatırlamadığını iddia ediyor. Nöbet geçirmiş ve suya düşmüş. Roderick onu çıkardığında boğulduğundan emindi ama ironik bir şekilde katalepsi onu kurtarmış olabilir. Ciğerlerine hiç su çekmemiş, anlıyorsunuz ya."

"İsa'nın kanı adına." Gölün kıyısındaki Madeline'ın beyazlara bürünmüş hâlini hatırladım. Neden hâlâ o şeyi tek başına ziyaret ediyordu ki? Onunla bu konuda konuşmalıydım. Gerçi tehlikenin farkında olması gerekirdi.

Düşüncelere dalmıştım ve derinliklerdeki yeşilimsi bir parıltıyı neredeyse kaçırıyordum. "İşte! Gördün mü?"

"Bir şey gördüm, evet... işte yine orada! Lanet olsun." Denton korkuluktan o kadar eğildi ki onu tutup geri çekmem gerekebileceğini düşündüm.

"Hah."

İkimiz de uzun bir süre suya baktık, ama görülecek başka ışık yoktu. Sonunda ayrıldık ve kendi yataklarımıza döndük. Denton'ın durumu nasıldı bilmiyorum ama benim için uyku hâlâ çok uzaktı.

Döşeme tahtalarının tekrar gıcırdadığını duyduğumda, sabahın erken saatleriydi. Tanrım, bu lanet şeyler kapı zillerinden çok

daha güçlüydü. Bu kez adımlar durağan ve yavaştı; gelenin Denton olmadığını biliyordum.

Aslında birkaç saat uyumayı başarmıştım ve itiraf etmekten utanıyorum ki bir an için sesleri duymazdan gelip uyumaya devam etmeyi düşündüm. Livrit'in huysuz katır gibi bir etkisi var, buna alışık olsanız bile sizi çarpıyor. Ama centilmenlik kalkmamı gerektiriyordu, çünkü o hafif, belirsiz ayak sesleri sadece Madd-y'ye ait olabilirdi.

Ben sabahlığımı giyene kadar salondan çıkmış olmalıydı, ama bunun önemi yoktu. Nereye gittiğini gayet iyi biliyordum. Merdivenlerin yarısında ona yetiştim.

Yürüyüşü sert ve tuhaftı, hareketleri tuhaf yerlerde başlayıp duruyordu. Aklıma bir şey getirmişti, ama ne olduğunu tam olarak çıkaramıyordum. Daha da önemlisi, bu, basamakları yavaş çıktığı anlamına geliyordu ki düşmesinin ne kadar kolay olacağını düşündükçe midem sıkışmaya başladı.

"Madeline, yine uykunda yürüyorsun."

Dönüp bana baktı, gözleri yine alabildiğine parlak ama şaşkındı.

"Kiiiiiimsin?" diyerek nefes aldı.

"Benim. Easton. Hatırladın mı?"

Madeline başını iki yana salladı. Tam olarak başını sallıyormuş gibi de değildi aslında. Tüm boynu hareket ediyordu. Hob'un sinekleri kovmak için başını sallayışını anımsadım. "Çook . . . . hiiiç . . ." Bir başka garip sallanma hareketi daha.

Çok hiç mi?

Anlamıştım. Çok fazla. Dudakları kaskatı kesilmiş gibi hareket ediyordu ve "F" sesi ağzından güç bela çıkarken, diğer harfler uzuyordu. Çok fazla. Çok fazla ne?

"Kiiiiiim?" Bir elini bana uzatarak işaret etti. Çok fazla kelime mi? Basitleştirmeye çalıştım. "Easton. Eeeast-on." Madeline rahatlamış gibiydi, sanki sonunda ne sorduğunu anladım. "Eeeestun."

"Evet. Doğru." Katalepsi yüzünden miydi acaba? Denton komaya girecek kadar felç geçirdiğini söylemişti, bu da başka bir belirti olabilir miydi? Dudakları ve boynunun üst kısmındaki eklemleri hareket edemiyor muydu? Gözlerini odaklayamıyor ve kim olduğumu göremiyor muydu? Yoksa hâlâ uykusunda geziniyordu

da tüm bunları rüya mı sanıyordu? Düşme ihtimaline karşı kolunu tuttum. Tenine dokunmaya cesaret edemedim ama ince, ölü beyaz tüylerin avucumu gıdıkladığını hissedebiliyordum.

"Bir," dedi. "İki... üüüüç...örtt...eş... aaaaaltı ..." Sanki düşünüyormuş gibi durakladı. "Yed ... sekiz ... dokkuuzz ... ooo." Bana baktı. "İyi miiii?"

"Çok iyi," dedim, neler olup bittiğini merak ederek.

Başını salladı, başını bir at gibi şiddetle aşağı yukarı salladı.

"Zooor," dedi. "Gerçekteeen çooo... zooor..."

Bir anlık şaşkınlığım geçtikten sonra, nefes almak zorlaşıyor, diye tercüme ettim içimden. Nefes almanın zor olduğunu mu söylüyordu gerçekten? Nefeslerini mi sayıyordu?

Sonra gülümsedi ama bu gerçekten korkunçtu.

Madeline'in dudakları berbat bir mizah parodisiyle köşelerinden yukarı doğru kıvrıldı, ağzı, acı verici bir şekilde genişledi, çenesi öyle bir düştü ki çığlık atacakmış gibi görünüyordu. O korkunç sırıtışın üzerindeki gözleri taş gibi düz ve ölgündü.

Askerlerin ve sivillerin savaşta yenik düşebileceği yüzlerce şey görmüş de olsam, insan aklının başarısız olabileceği her şeyi gördüğüm konusunda kendimi ikna edemiyordum. Ama daha önce böyle bir gülümseme görmediğimden emindim.

Geriye doğru tökezleyip kolunu bıraktım. Parmaklarımda hafif bir sürtünme hissi vardı. Bu o kadar beklenmedik bir şeydi ki, aşağıya baktığımda, elimin Maddy'nin kollarındaki ince beyaz kıllarla kaplı olduğunu fark ettim. Tanrım, elimle tüylerini köklerinden çekip çıkarmış mıydım yoksa?

Hayır. Dehşet içinde ön koluna baktığımda, geride çıplak etten bir el izi kalmıştı. Her parmağım görünüyordu, başparmağımın bileğine değen kısmı da, ama çürük yoktu. En ufak bir dokunuşumun onu koparacağı kadar sığ bir şekilde mi deriye kök salmıştı yani?

Yeni korku eskisinin yerini aldı. Başımı kaldırdığımda artık eskisi gibi sırıtmıyordu. "Ah, Maddy..." Pantolonumdaki tüyleri silkelemeye çalışarak yanlışlıkla söyledim bunu. Terleyen avuçlarıma kedi tüyü gibi yapışmışlardı.

Tekrar başını salladı. "Hayır 'Addy."

"Ne?"

"Maddy yok." M harfi daha ziyade A gibi çıksa da açıkça ismini telaffuz etmeye çalışıyordu. Bileğini göğüs kafesine vurdu ve bu hafif baskının bile geriye çürük bırakma ihtimalinden ötürü irkildim.

"Hayır mı?" Rüyasında ne görüyordu acaba?

Yine başını salladı. "Bir," dedi. "Maddy bir. Meee bir. Maddy . . . Meee . . . iki."

"İki," diye onayladım onu.

Sarkmış gibi görünüyordu. "Nefe çok zorrrr..." diye mırıldandı. Onu tutmaya mı çalışsam, yoksa ona tekrar dokunmaktan kaçınsam mı bilemedim.

"Yorgun olmalısın," dedim olabildiğince tatlı bir şekilde.

"Yooorguuu," diye onayladı.

"Hadi odana geri dönelim," dedim. Daha fazla tüyünü koparmak korkusuyla çıplak tenine tekrar dokunmak istemediğim için geceliğinin örttüğü omuzlarından tuttum onu. "Hadi, bu taraftan."

Maddy onu odasına geri götürmeme izin verdi. Geçerken eşyaları işaret edip konuşmayı öğrenen küçük bir çocuk gibi her birinin adını söyledi tek tek. "Duvaaar. Merdiven. Muuum. Eaaas– tonn."

Odasının kapısını iterek açtığımda bizi kimse karşılamadı. Lanet olsun. Birlikte yatağa doğru ilerledik, paniğe sevk etmeden ya da bedeninde daha fazla yara bere açmadan onu yatağa nasıl yatıracağımı düşündüm. "Uzan," dedim, sanki bir köpekmiş gibi. "Hadi gel."

"Uzaaaan," diye tekrarladı. Yatak darmadağınıktı. Çarşafın dört bir yanında saç tutamları göze çarpıyordu, Maddy'nin saçları birer yaprak misali dökülüyor gibiydi. İsa'nın kanı adına. İnsanların saçlarının dökülmesi asla iyiye işaret değildir. Bunu Denton'a söylemem gerekecekti.

Ne yazık ki Maddy'yi yatağa yatırdıktan sonra hangi odanın ona ait olduğunu bilmediğimi fark ettim. Bu koca evde yüzlerce kapı vardı. Yardım çağırabilirdim, ama Denton gecenin bu kör saatinde gündüz yapamadığı neyi yapabilirdi ki?

Odama dönerken yolu yarılamıştım ki, Maddy'nin ağır aksak yürüyüşünün bana neyi hatırlattığını anladım.

Tavşanı.

7. BÖLÜM

Roderick, Denton'dan önce kahvaltıya oturmuştu. "Bugün Maddy'yi gördün mü?" diye sordum. "Dün gece yine uykusunda geziyordu. Ve kafası çok karışık görünüyordu. Beni tanımadı ve pek de iyi konuşamıyordu." O korkunç gülümsemeden ya da ağır aksak yürüyüşünün bana sürünen garip tavşanı hatırlattığından bahsetmemeye karar verdim.

Roderick tabağına bakarak, "Bu bazen oluyor," dedi.

"Hizmetçisi onun yürümesini engelleyemez mi peki?"

"Hizmetçisi üç ay önce öldü."

Bu beni bir kez daha sarstı. Hizmetçi yoktu. Tabii ki çünkü yeni birini tutacak paraları yoktu. Götlük etmiştim. Konuya devam etmeye çalıştım. "Saçları dökülüyor. Tutam tutam. Bu korkunç bir şey."

"Saçları. Evet." Roderick önce başını sallamakla yetindi. Bir süre sonra ekledi: "Bu oluyor. Hizmetçiler temizlemeye çalışıyor ama..."

"Roderick..." Sesindeki yenilgi beni çileden çıkarmıştı.

Kız kardeşinin ölmekte olduğunu göremiyor muydu? "Bir şeyler yapmalısın!"

"Ne *yapayım*?" Ani bir öfkeyle yumruğunu masaya indirdi. "Bilmediğimi mi sanıyorsun? Elimden gelse bunu düzelteceğimi düşünmüyor musun? Onu Paris'e götürür, bu lanet evi havaya uçurur, o lanetli gölü toprakla doldururdum."

Ona göz kırptım. Bir yanım evi havaya uçurmanın Madeline'in sorunlarını çözmeyeceğini söylese de diğer yanım ne kadar dinamit gerekeceğini hesaplamaya başlamıştı bile.

Yüz ifademi okumuş olmalı ki sandalyesine çöktü, öfkesi geldiği gibi gitti. "Beni kışkırtma Easton. Kibriti nerede yakacağımı çok iyi biliyorum."

"Sanırım teğmen aslında başka bir doktor bulmanız gerektiğini söylüyor," dedi Denton kapı aralığından. Bana başıyla selam verdi. "Günaydın Easton."

"Tam olarak kastettiğim bu değildi aslında," dedim, Paris'ten bir uzman çağırma düşüncesi aklımdan geçmesine rağmen.

"Neden olmaması gerektiğini anlayamıyorum," dedi Denton. "Onun hastalığına dair derin bilgimle sizi etkilemiş olamam." Pek alınmamış gibiydi.

"Bu konuda benden daha çok şey bildiğin kesin. Saçlarının nasıl döküldüğünü gördün mü?"

"Gördüm." Çay bardağına ters ters baktı. "Böyle ağır bir hastalıkta hiç de şaşırtıcı değil. Bana daha ziyade nasıl olup da hâlâ dökülecek saçı kaldığını sormalısın."

Çayımı dudaklarıma götürürken durakladım.

"Bilmiyorum," dedi yine de kendi sorunu yanıtlayarak. "Hiçbir fikrim yok. Eğer bu şekilde dökülüyorsa, yeniden çıkmaması gerekir ama çıkıyor da."

"Hem de bembeyaz oluyor," dedim.

"Evet. Tahmin edebileceğim en yakın şey, foliküllerin ve derinin çekildiği kadar büyümediği, tıpkı insanların öldükten sonra saçlarının uzaması gibi..." Sözünü kesti ve vahşice kahvaltısını yapmaya koyuldu.

"Başka kimse yok," dedi Roderick. "Başka doktor yok. Bu iş olması gerekenden çok daha ileriye gitti zaten. Madeline'in kafese kapatılmış bir hayvan gibi dürtülmesini istemiyorum." Aniden canlılığını yitirmiş gibiydi. Masaya yaslanmış bir hâlde, bitkin düşmüşçesine sallanıyordu.

Başımı eğdim, mazeretlerimi sıraladım ve ahıra yöneldim.

Hob'a, "Bu tam bir karmaşa, evlat," dedim.

Kulakları benimle aynı fikirde olduğunu gösteriyordu, özellikle de ona yeterince iyi bakılmadığı için. Hazır aklıma gelmişken, yanımdaki heybeden bir elma çıkardım. Dağın aşağısında büyük

meyve bahçeleri vardı; birkaç torba elma satın almış ama unutmuştum. Görünüşe göre Hob unutmamıştı.

"Suda gerçekten bir şey olup olmadığını merak etmeye başladım. Ölümcül bir şey."

Hob elma eksikliğinin de aynı derecede ölümcül olabileceğini ifade etti.

"Denton bilmiyor. Başka kime soracağımı da bilemiyorum." Doktorun kısrağı burnunu ahırın kapısına dayadı; faydalı bir tavsiyede bulunmasa bile, ona da bir elma uzattım. Usher'ın kütüphanesini ararken atların tatmin edici çıtırtı sesleri bana eşlik etti.

Her malikanede bir tane vardır elbette. Orada ne yapmayı umduğumu gerçekten bilmiyordum – çok hevesli bir okur değildim ve bir tıp kitabının muhtemelen yeteneğimin ötesinde olacağını da biliyordum, özellikle de başka bir dildeyse. Oldukça iyi Ruravca, Fransızca ve İngilizce konuşabiliyorum, Almancam da fena sayılmaz. (Almanlar çoğunlukla anında başka dile geçtikleri için, kaçınılmaz olarak sizden daha iyi konuşuyorlar ve kibarca onlarla pratik yapmanızı istiyorlar.) Ama bu dillerde okumak bambaşka bir şeydi, özellikle de teknik bir konuysa. Yine de denemek zorundaydım. Kafamda, tavşanlar arasında Maddy'yi de etkileyen bir hastalık olabileceğine dair bir şeyler vardı. Hastalık değilse bile, belki bir parazit. Az pişmiş domuz eti ve benzerleri, bir insanı hasta edebilirdi, öyleyse neden bir tavşanda da benzer bir şeye rastlamayalım?

Sorun şu ki, bir tavşanın içinin neye benzediği konusunda ancak bir avcı kadar bilgi sahibiydim, bu yüzden "koca kıpır kıpır bir parça, koca kıpır kıpır bir parçanın olmaması gerektiği yerde"den daha karmaşık bir şey söz konusuysa, bunu sadece bir tavşanı vurup inceleyerek söyleyemezdim. Bu yüzden kütüphane şarttı.

Sıra sıra deri ciltler yüksek raflardan bana bakıyordu. Şöminede ateş yoktu; soğuk ve ağır nem, havada sis gibi asılı duruyordu.

Tüm bu ciltlere bakarken kalbim sıkıştı. Ne arıyordum ki? Üzerinde "Avrupa Tavşanının Anatomisi, Acemiler İçin Açıkça Tarif Edilmiş Diyagramlarla" yazan bir kitap belki de? Böyle kitaplar basıyorlar mıydı ki?

"Basmalılar ama," diye homurdandım kendi kendime. "Bugünlerde yazılan kitapların yarısından daha faydalı olurdu. Dünyanın Lord Byron'ın hayatı üzerine kaç esere daha ihtiyacı var ki zaten?"

Rastgele bir kitap seçip açtım.

Daha ziyade açmaya çalıştım demeliyim.

Şişmiş sayfalar birbirine yapışmıştı. Tırnağımı iki sayfanın arasına sokup onları birbirinden ayırmayı başardım, fakat birini ortadan ikiye böldüm ve çoğunu diğer sayfaya yapışmış hâlde bırakmak zorunda kaldım. Kitap sadece nemli değildi, belli ki o kadar uzun süredir ıslaktı ki neredeyse lapa hâline gelmişti.

İç çekip başka bir kitaba uzandım. Bu kitabın sayfaları da şişmiş ve kurumuştu, şişmiş ve kurumuş olduğu için de kabarıktı ve açıldığında, kenarlarında, bir küf çizgisi göze çarpıyordu, küf öyle koyu renkteydi ki dekoratif bir bordür olarak bile görülebilirdi.

"İsa'nın kanı," diye mırıldandım kendi kendime.

"Ah," dedi Roderick kapı aralığından. "Büyük kütüphaneyi buldun demek. Usherların nesiller boyu gururudur." Yüz ifademi görmüş olmalıydı, çünkü dudakları neşeden yoksun bir gülümsemeye dönüştü. "Merak etme, babam bütün nadir kitapları sattı. Fazla bir şey kaybetmedik yani."

"Hepsi böyle mi?" Çürüyen sözcüklerin yüküyle dolu kitap raflarına bakarak sordum bu soruyu.

"Her biri. Hizmetçiler ara sıra çıra olarak kullanmak için bazılarını kurutuyor. Yeterince ısıtırsan yanarlar." Bakışları sanki onları alevler içinde hayal ediyormuş gibi rafları taradı.

Ne diyeceğimi bilemedim. Bir adamın harabeye dönmüş malikanesi için duyduğunuz sempatiyi nasıl ifade edersiniz ki? Onun yerine bir espri bulmaya çalıştım. "Galiçya'da kalmalıydın, Roderick. O zaman kraliyet kütüphanesine gidip kitap ödünç alabilirdin."

"Hepimiz orada kalmalıydık," dedi Roderick, espri girişimime dâhil olmaksızın. "Annem haklıymış."

"Ah, ikiniz de gelip benimle kalabilirsiniz," dedim. "İtiraf etmeliyim ki sadece küçücük, eski bir av kulübem var ve dip dibe yaşıyor olacağız, ama rahat bir yer sayılır."

Roderick başını salladı. "O bir yere gitmeyecek," diye tekrarladı. "Ve ben..." Düşmanının yüzüne bakan bir adam gibi odaya bakındı. "Buranın zamanla hepimizi öldürdüğünü düşünmeye başladım. Belki benim için de artık çok geçtir."

"Burası yalnızca bir bina, Roderick."

"Öyle mi?" Arkasını döndü. "Tahta kurtlarının kirişleri kemirdiğini duyabiliyorum," diye mırıldandı. "Keşke biraz daha hızlı kemirebilseler."

Bu tartışmanın beni pek de umutlu bir ruh hâline soktuğunu söyleyemem. Kütüphaneden tek başıma çıktım ve Denton'ı aramaya koyuldum.

"Merhaba," dedi, okumakta olduğu (muhtemelen yanında getirdiği) kitaptan başını kaldırarak. "Bir şey düşünüyor gibisiniz."

"Tavşanlar hakkında ne biliyorsunuz?" diye sordum.

Bana göz kırptı. "Ne oldu ki?"

"Yabani olanlardan bahsediyorum. Uzun kulaklı. Etrafta zıplıyorlar. İlkbaharda saklanırlar hani."

"Tavşanlar?"

Tanrı beni Amerikalılardan korusun. "Hayır, yabani tavşanlar daha ziyade. Sizin oralarda hiç yok mu?"

Bunu düşünmek zorunda kaldı. "Bir dakika, sanırım kuzeyde var. Onlara kar ayakkabılı tavşan diyorlar. Neden sordunuz?"

"Yabani tavşanlarda Madeline'i etkilemiş olabilecek bir hastalık olabilir mi? Bir şekilde onlardan kapabileceği bir şey?"

"Hiç bilmiyorum."

"Peki ama mümkün mü bu? Hem insanı hem tavşanları etkileyebilecek bir şey yani?"

"Elbette mümkün. Kuduz her ikisini de etkiler. Ama Madeline'in kuduz olduğunu ima etmiyorsunuz değil mi?"

"Hayır, hayır." Sandalyeye çöktüm. "Buradaki tavşanlar çok tuhaf davranıyor. Yerel halk onlara şeytanların musallat olduğunu söylüyor. Ama ben buna inanmıyorum." Denton'ın itirazlarını durdurmak için bir elimi kaldırdım. "Çoğumuz Şeytan'la, onun bizzat işleri karıştırmasına gerek kalmadan iş birliği yaparız. Kırlarda fazlasıyla garip hareket eden bir tavşan gördüm ve Maddy'nin uyurgezerliği bana bunu hatırlattı..."

Yüksek sesle söylediğimde kulağa saçma geliyordu. Boşa kürek çekiyordum ve bunu biliyordum. Ama Denton'ın da bu ihtimale sarılmaya istekli olduğu anlaşılıyordu. "Aralarında muhtemel bir bağlantı olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Muhtemel mi? Maddy bugüne kadar hiç hasta olmamıştı. Ve Roderick'te bir şey yok, bu yüzden sadece havadaki ya da sudaki bir *miasma* olamayacağını düşünüyorum..."

"Köyde benzer bir hastalık olsaydı hizmetçiler bundan bahsederdi."

"Evet, tabii ki." İçimi çektim. Yine de hizmetçilerden söz edilmesi beni düşündürdü: "Madeline'in hizmetçisi. Neden öldüğünü biliyor musunuz?"

"Kendini çatıdan aşağı attı."

Gözlerimi ona diktim.

"Burası kimse için iyi bir ev değil," dedi, "ama melankolik mizaçlı insanlar için hiç değil."

"İsa aşkına."

Denton bana acımıştı ya da belki de bu onun küçük ihtimallere tutunma şekliydi. "Yine de mantıksız değil. Çok az sayıda insanı etkileyen hastalıklar var. Örneğin cüzzam. Büyük çoğunluğumuzun bağışıklığı var, bağışıklığı olmayan zavallı şeytanlar hariç."

Heyecanla başımı salladım. "Maddy de buna karşı hassasiyet geliştirmiş olabilir. Sorun şu ki, eğer bir tavşanı vurursam, gerçekten olağanüstü derecede şüphe çeken bir şey yoksa, sağlık olup olmadığını anlayamayacağımı fark ettim. Peki siz söyleyebilir misiniz?"

"Ben bir veteriner değilim," dedi. "Ne de bir aşçı. Ama bir tanesine bakabilir ve gözüme çarpan bir şey olup olmadığını söyleyebilirim."

"Yarın size bir tavşan getirip getiremeyeceğime bir bakayım."

Sonunda, neredeyse üzerine basarak tavşanın yerini tespit eden Hob oldu. Onu son anda fark etti, homurdandı ve üç toynağı üzerinde zıplayarak yana doğru çekti. Ben de bir hayli şaşırmıştım, özellikle de tavşanın hareket etmediğini gördüğümde. Öylece duruyor, vahşi, boş gözleriyle ikimize bakıyordu.

"Devam et," dedim tavşana. "Yürü biraz." Bu isimsiz illetten mustarip olmayan bir tavşanı vurmanın bana hiçbir faydası olmazdı.

Buna mecbur değildi. Hob'un sırtından kaydım ve küçük av hayvanlarında (ineklerde değil) kullandığım silahı çıkardım. "Hadi, kaç."

Tavşan bana baktı. Bir adım ileri attım, sonra bir adım daha. Tanrım, o şeyi botumla gerçekten dürtmem gerekecek miydi?

Ben ona dokunamadan döndü ve o garip emekleyişine başladı. Benim tahmin edebileceğimden daha hızlı hareket ediyordu. Nişan aldım, ama tavşanın ya kuruyup gitmiş ya da bunu fevkalade bir şekilde taklit eden ağaçların arasında kayboluşunu izledim.

"Yavaş olmak benim hatam," diye mırıldandım. "Hob, burada kal." Onu yere bağladım ve tavşanın peşine düştüm.

Ölgün ağaçlar yakından incelendiğinde daha iyi görünmüyordu. Tavşanı aramak için çalılıkların arasına girdim ve onu oturmuş beni izlerken buldum.

"Tamam," dedim. "Her ne ise, onu kesinlikle yakaladın." Namluyu doğrultmaya başladım ama muhtemelen silahımın kabzasıyla kafasına da vurabilirdim.

Göz ucuyla gördüğüm bir hareket dikkatimi dağıttı. Başımı çevirdim ve aynı tatsızlıkla hareket eden başka bir tavşan daha gördüm. Neden bilmem bir örümcek gibi görünüyordu. Birden, parmaklarının üzerinde yürüyen bedensiz bir el ya da sahiplerinden ayrılmış canlı uzuvlar gibi saçma sapan bir fikre kapıldım. Belli ki Denton'ın rüyası zihnimde yer etmişti.

Bu düşüncelerden kendimi sıyırdığımda, üçüncü bir tavşanın daha ona katıldığını gördüm. Üçü de arka ayakları üzerinde durmuş beni izliyordu.

Ensemdeki tüyler diken diken oldu.

İçlerinden birini vurdum. Bu ilk tavşan olabilirdi ama yer değiştirmiş de olabilirlerdi. Bir çocuk bile o mesafeden hedefini ıskalayamazdı. Atışla birlikte çalılık çınladı ve tavşan yere yığıldı.

Ama diğer iki tavşan kımıldamadı. İrkilmediler bile.

Silah sesinin ardından bir kulak çınlaması dalgası geldi ve ben çınlamanın dinmesini beklerken, arkamda daha da fazla tavşan olabileceğini ve yaklaştıklarını duyamayacağımı fark ettim.

Bunun hiçbir anlamı yok, dedim kendi kendime. (Kulak çınlamasının düşüncelerimi bastırmasından da nefret ediyorum, kendi bu yüzden kafamın içinde bağırıyormuş gibi hissettim.) Onlar tavşandı, kurt değil. Bir tavşanı yakaladığınızda sizi ısırabilirdi, ama boğazınıza saldıracak hâlleri yoktu.

Tüm bunları biliyordum ama yine de tüm içgüdülerim arkamda bir şey olduğunu haykırmaya başladı. Tehlikeli bir şey. Tavşan olmayan bir şey.

İçgüdülerime güvenirim. Savaşta beni onlar hayatta tuttu. Döndüğümde iki yabani tavşanın daha çalılığın kenarında oturmuş beni izlediğini gördüm.

İşitme duyum yavaş yavaş normale dönmeye başladı, ama Başka Bir Şey'in orada olduğuna dair tüylerimi diken diken eden his bir nebze olsun azalmadı. Tekrar döndüm ve tavşanların sayısının dörde çıktığını gördüm, sanki bir diğeri yerden bir mantar gibi fırlamıştı.

"Doğru," dedim. Öne atıldım ve ölü tavşanı kaptım.

"İşte bu–

Elimde kıpırdadı.

Bunun bir kasılma olduğunu, birçok hayvanın öldürüldükten sonra tekmelediğini bile bile onu şiddetle uzağa fırlattım. Onu kafasından vurmuştum, yaşıyor olamazdı. Kas spazmıydı, hepsi bu.

Ölü tavşan sürünerek uzaklaşmaya başladığında, tam bir aptal gibi davrandığım için kendime lanet ettim.

Kaçmaya çalışmadı. Bu nedense en korkunç olan yanıydı. Sürünerek tavşan çemberindeki yerine döndü ve kafatasının yarısı eksik olmasına rağmen doğrulup oturdu. Kalan gözü bana bakacak şekilde başını çevirdi ve diğerleri gibi pençelerini göğsüne bastırdı.

O gözün içinden bana bakan her neyse bir tavşan değildi.

Sinirlerim bozulmuştu, ben de oradan kaçarak uzaklaştım.

Belki daha az şüpheci ve daha inançlı olsaydım, çok daha iyi bir sonuç elde edebilirdim. O sırada tek düşünebildiğim, gördüğümü sandığım şeyi görmüş olamayacağımdı. Ölüler ayağa kalkıp etrafta dolaşmazdı.

Ancak bazen neredeyse ölmüş olanlar yürüyebilirler. Korkunç yaraları olan adamların düşmanın üzerine atılmak için metrelerce koştuğunu gördüm ben. Kafataslarına mermi saplanmış olanların bazen günlerce savaşmaya devam ettiğini de keza. Komutam altındaki Partridge, doktor neredeyse bir hafta sonra kurşun deliğini bulana dek ka'nın sadece başından vurulduğunu sanıyordu. Neyse ki onu çıkarmaya çalışmayacak kadar sağduyuluydu. Bildiğim kadarıyla Partridge hâlâ hayattaydı ama ka kurşundan beri tat alma duyusunu kaybettiğinden yakınıyordu.

Tavşanın da Partridge gibi olması mümkündü pekâlâ. Belki de atışım isabetli değildi. Belki de ben kafasının bir kısmının eksik olduğunu zannederken, aslında sadece kanlı kürkü grotesk bir biçimde soyulmuştu. Yabani tavşanlar da sazlıklarla aynı donuk gri-kahverengiydi, değil mi? Gözlerim bana oyun oynuyor olabilirdi. Ve İsa biliyordu ki çok gergindim, sinirlerim bozulmuştu. Hayır, ben güvenilir bir gözlemci olamazdım.

Olayı kafamda yeniden canlandırdım, kendimce eğlenceli bir hikâye uydurmaya çalıştım ve sonunda Denton'a anlattım. "Lanet şeylerin hepsi bana baktı, ben de sinir krizi geçirip çizmelerimin tepesine bile gelmeyen bir hayvan sürüsünden kaçtım. Buna inanabiliyor musunuz? Göğsüm ateş altında kahramanlık madalyalarıyla dolu ama ben bir tavuk gibi ciyakladım çünkü atışı yanlış yapmıştım ve lanet şey elimde kıpırdadı." Yüzümde alaycı bir gülümseme belirdi. "Bu ve inek arasında, topçuluk bölümünde hâlim pek de iyi görünmüyor."

Denton, dikkat dağıtma çabalarıma rağmen konsantre olmuş bir şekilde beni dinliyordu. Ellerini dizlerinin üzerine koyarak kalın kaşlarını çattı. "Bu çok tedirgin edici."

"Galiçya'nın gururu için kesinlikle öyle."

"O değil." Kaşlarını çattı. "Roderick senin pek de hayalperest olmadığını söylüyor."

"Öyle olduğunu düşünmek benim de hoşuma gidiyor, gerçi bu öğleden sonra bunu söylemek güç." Omuz silktim. "Sen de benim kadar iyi biliyorsun. Bazen tuhaf şeyler sinirlerimizi bozabiliyor."

"Çok doğru," diye itiraf etti Denton. "Savaştan sonra buna asker kalbi diyorduk. Bir keresinde bir nöbet geçirmiştim, çünkü caddeyi bayraklarla donatmışlardı ve rüzgâr çıkınca hepsi sallanıyordu... ses top ateşi gibi değildi ama yine de öyleydi, anlıyor musun?"

Başımı salladım. Gerçekten de biliyordum.

"Sonra bayraklardan biri gevşeyip bana doğru uçtu." Homurdandı. "Kendimi iki sokak ötede bir merdiven boşluğunda buldum." Sesinde hepimizin sahip olduğu ince alay vardı, çünkü gülüyormuş gibi yapmazsak ne kadar kırgın olduğumuzu itiraf etmek zorunda kalabilirdik. Bu, barda yaşadığınız en kötü acıyı anlatmak gibi bir şeydi. Güler ve bununla övünürdünüz; bu da acıyı size içki ısmarlatacak bir şeye dönüştürürdü.

"İşte, gördün mü?" Elimi havalı bir şekilde salladım. "Fransızlar buna *Névrose de guerre* diyor. Kulağa lanet bir pasta gibi geliyor. Yine de atışı berbat ettiğim için kendimi kötü hissediyorum. İşini bitirmek için orada kalmam gerekirdi. Umarım çok geçmeden bir ilki, şahin ya da başka bir şey onu alır."

Denton'ın neşesi kaçmıştı. Yanındaki içkiden büyük bir yudum aldı. "Belki de atışta hata yapmadın," dedi bana bakmadan.

"Tabii ki yaptım. Ayağa kalkıp uzaklaştı diyorum." Ona ayağa kalkıp beni izlediğini söylemedim. Bu *névrose de guerre*'in de ötesine geçerdi.

Tek kelime etmedi.

"Ölüler yürümez," dedim sesimin öfkeyle yükseldiğini duyarak. "Bunu herkesten önce senin bilmen gerekir."

Denton uzun, çok uzun bir süre bana baktı, yüzümde bir şeyler arıyor gibiydi. Bulamamış olmalıydı, çünkü gözlerini kaçırdı ve "Beni görmezden gelin. Roderick kadar meraklı olmaya başladım. Artık ben de ne bildiğimi bilmiyorum," dedi.

Sinsice uzaklaştım ve o gece akşam yemeğimi odamda yedim. Angus sandalyeyi sırtımı duvara yaslayacak şekilde çevirmemi izledi, o da tek kelime etmedi.

8. BÖLÜM

İronik bir şekilde, o gece anında uykuya daldım. Belki de tüm gerginlikler tekrar yüzeye çıkmak üzere olduğu içindi bu. Fırsatını bulduğunuzda çabucak uykuya dalmak, orduda öğrendiğiniz üçüncü şeydir. (İlk öğrendiğiniz şey, çenenizi kapalı tutmak ve bunu yapamayanlara çavuşların nasıl kök söktürdüğüne tanık olmaktır. İkinci şey ise işeme fırsatını asla kaçırmamaktır.)

Sadece bir kez uyandım, bir çığlık duyduğumu sandım. Derin ve boğuk bir erkek sesine benziyordu. Yatakta doğrulup tabancama sarıldım ama başka bir ses duyulmadı.

Savaş gerginliği, dedim kendi kendime. Yaşadıklarımdan sonra, belki de şaşılacak bir şey yoktu. Dikkatle etrafı dinledim; tam kalkıp etrafta dolaşmayı düşünürken yan odadan Angus'un horladığını duydum. Angus'un çıkardığı seslere alışkındım elbette, ama horlaması son derece efsaneviydi ve gördüğüm kâbusun içine sızıp da beni uyandırmış olması mümkündü pekâlâ. Tabancayı tekrar komodinin üzerine koydum ve uyumaya devam ettim.

İkinci kez müzikle uyandım.

Muhteşem, katmanlı bir besteydi, yarısı ağıt, yarısı neşeli bir melodi, notalar cilveleşen kuşların sesleri gibi iç içe geçiyordu. Roderick olduğunu hemen anladım. Evde başka kimse piyano çalmıyordu ve dünyada pek çok insanın *böyle* çaldığından da şüpheliydim. Roderick'in o piyanodan çıkardığı notalar kavrama yeteneğimin o kadar ötesindeydi ki bunu size bile zar zor anlatabilirim. Kaliteli bir şarap yudumlamak ve içinde asla tadamayacağınız aromalar, anlayamayacağınız derinliklerde gizemler olduğunu

bilmek gibiydi. Roderick'in müziği dâhiceydi; beni ne kadar aştığını idrak edemeyecek olduğunun farkındaydım. Müziği salona kadar takip edip kapı aralığına yaslandım ve müziği doyasıya içime çektim.

Sonunda Roderick'in resitali, piyanodan ziyade flüte benzeyen bir dizi notayla bittiğinde alkışlamaya başladım. "Bravo! Bravo!"

Roderick bir çığlık attı ve göğsünü tutarak piyano sırasının yarısına sıçrayıverdi. Yine sinirlerini bozduğum için kendime lanet ettim. "Özür dilerim! Özür dilerim dostum, seni korkutmak istememiştim. Müziğini bölmek istemedim, sadece bu."

"Hayır. Hayır, sorun değil." Tekrar piyanonun üzerine çöktü. "Yani, her şey yolunda değil ama bu senin hatan değil. Lanet olsun."

Odaya doğru ilerledim. "Sen iyi misin?"

"Madeline öldü," dedi.

Gözlerimi ona diktim. Söylediklerinin ne anlama geldiğinin farkındaydım, kendi dilimdeydiler, ama onları başka bir şey olarak, sadece kulağa benzer gelen bir şey olarak ayrıştırmaya çalıştım. Maddy ölmüş olamazdı. İki gün önce hayattaydı.

Onunla salonda konuşmuştum. Piyanonun etrafında şarkılar söylemiştik. "Emin misin?"

Aptalca bir soruydu bu. Elbette emindi. Kız kardeşini, kendisini bu sefil yığına hapsedecek kadar çok seviyordu. Ama ölüm, aptalca sorular sormanıza ve affedilmeyecek şeyler söylemenize izin verildiği zamanlardır.

"Eminim," dedi. "Denton da kontrol etti. Nöbetlerinden birini geçirmiş. Nefes almayı bırakmış." Tuşlara baktı ve sanki nasıl çalınacağını unutmuş gibi tereddütle tuşlardan birine dokundu.

"Roderick, çok üzgünüm." Odaya girip sırtına vurdum, askerlerin birbirlerine yaptığı her şeyi yaptım çünkü çoğumuz ağlamayı unutmuştuk.

"Korkunçtu," dedi usulca. "Hiç istemezdim..."

"Biliyorum."

"Yapmak zorunda kalacağımı biliyordum, ama ..."

"Biliyorum, Roderick. Biliyorum."

Doğruldu, ama çok geçmeden omuzlarını kamburlaşarak arkasını döndü. "Onun koridorda yürüdüğünü duyuyordum ama şimdi ... şimdi ..." Başını şiddetle salladı.

Nefesimi uzun bir iç çekişle dışarı verdim. Maddy ölmüştü, bu kaçınılmazdı ama yine de hiçbir anlam ifade etmiyordu.

"Acı çekmedi en azından," dedi Denton kapı aralığından. "Daha doğrusu, çektiği acılar sona erdi."

Bir yanım onun yanılmış olup olamayacağını, katalepsinin ölüm yanılsaması yaratıp yaratamayacağını sormak istiyordu. Diğer yanım ise onun bir doktor, benimse sadece bir asker olduğumu ve bildiğim ölümlerin pek de zarif olmadıklarını anımsatıyordu. "Onu görebilir miyim?" Onun yerine ben sordum. "Madeline'i?"

Denton ve Roderick birbirlerine baktılar. Bir süre sonra Roderick, "Mahzende," dedi.

"Görmemeniz için bir neden göremiyorum," dedi Denton kararlılıkla.

"Evet," dedi Roderick. "Evet, elbette. Bir kandil getireyim."

Mahzene, evin arka tarafındaki dar taş basamaklardan inen uzun ve dolambaçlı bir yoldan ulaşılıyordu. Soğuk rutubet yüzünden iyice üşümeye başladım, ama dibe vardığımızda, hava bir nebze daha kuru görünüyordu, sanki evi kıskacında tutan nemli havanın da altına girmiştik.

"Mahzenin evin altında olduğunu fark etmemiştim," dedim yürürken.

Roderick basitçe, "Burada toprağı kazmak zordur," dedi. "Kileri yapmak için patlatmışlar. Sanırım mahzeni de eklemek daha kolay olmuştur."

"Kilise gibi."

Homurdandı. Gotik süslemelerle bezenmiş merdivenler bu düşüncemi daha da pekiştiriyordu. Usher evinin eski sahipleri sadelikle pek ilgilenmiyordu anlaşılan.

Kapı da sivri kemerli kapılardan biriydi, eski ahşaptan yapılmıştı, kilitli ve parmaklıklıydı. Roderick mumu Denton'a uzattı ve

kollarının zayıflığına tezat bir güçle çubuğu yuvalarından çıkardı. Mumu yere bıraktı, biz de mahzene girdik.

Soğuktu, çok soğuktu. Uzun, kaba yontulmuş bir koridor, muhtemelen mahzenin daha derinlerine doğru uzanıyordu, ama içinde durduğumuz odada, haçlar ve yas tutanları tasvir eden oyulmuş tek bir taş levha vardı.

Madeline bir kefenin altında yatıyordu, yüzsüz ve ifadesizdi. Roderick koruyucu bir tavırla onun başında durdu, tüm vücudu kıpırdanıyordu. Daha da yaklaşmayı, Maddy'nin yüzüne son bir kez bakmayı düşündüm, ama Roderick o kadar baskıcı görünüyordu ki bundan kaçındım. *Gerçekten, bunun ne yararı olacak? Zamanında yeterince ceset görmemiş miydin? Belki başkalarına faydası olurdu, ama senin rüyalarına girecek bir yüz daha işte.*

Onun yerine diz çöküp dua ettim. Uzun zaman önce kilise ayinlerinden hatırladığım Tanrı'nın Duası'nı mırıldandım. Duam sona erdiğinde Denton kısa bir süre bekledi, sonra koluma dokunup beni mahzenden ve levhanın üzerindeki ince beyaz şekilden uzaklaştırdı.

Merdivenlerden çıkarken o kefenin altında herhangi birinin olabileceği aklıma geldi. Maddy olduğunu söyleyemezdim. Herhangi bir insan olduğunu da söyleyemezdim.

Roderick yemekte o kadar tedirgindi ki neredeyse beni deli edecekti. Sanki bir düşman, panellerin arasından çıkıp sırtına bir darbe indirecekmiş gibi dik durmaya ve omzunun üzerinden bakmaya devam etti. "Sakin ol, dostum," dedim. "Bu gidişle beni masanın altına atacaksın."

"Solucanları duyuyorum," diye mırıldandı. "Yakında ona saldırmaya başlayacaklar. Tabii çoktan başlamadılarsa."

Kendi kendime onun kız kardeşim olmadığını ve alınmamam gerektiğini söyledim.

Roderick kıpırdanmayı bıraktı ama ellerini birbirine vurmaya başladı. Solgun, uzun parmaklı elleri vardı ama ellerini o kadar çok ovuşturmuştu ki kızarmaya başlamışlardı. Ellerine dikkatlice baktım ama en azından bu bende üstlerini örtme isteği uyandırmadı.

Denton önündeki yemeğe dalmıştı, gıkı çıkmıyordu. Ne düşündüğünü tahmin edemiyordum.

Yemekten sonra ikinci livrit şişem eşliğinde kendimi kütüphanede buldum. Berbattı ama akşamdan kalma olmak harika bir fikir gibi gelmişti gözüme. Baş ağrısı her zaman kalp ağrısına tercih edilir ve kusmamaya odaklanırsanız, gençlik arkadaşlarınızın yanı başınızda nasıl ölüp gittiğini de düşünmezsiniz.

Maddy'nin ölümünün beni neden bu kadar etkilediğini bilmiyordum. Büyürken Usherları arada sırada ziyaret ederdim, hepsi bu. Maddy'nin mektubunu almadan önce onları sık sık düşündüğümü de söyleyemezdim doğrusu.

Belki de bu sefil yer ruhumu ağırlaştırmış ve beni savunmasız bırakmıştı. Belki de bu keder hissi, benim yaşımda olup da savaşta değil de hastalıktan ölen ilk kişi olduğu içindi.

Şişedeki livriti yudum yudum içtim. Boğazım artık yanmıyordu ama şurup gibi tadı hâlâ çenemi ağrıtıyordu. Oda küflü deri ve ölü kitap koksa da ben artık livritten başka bir şeyin kokusunu alamaz olmuştum.

Angus sonunda beni buldu. Şişenin kapağını kapattı ve beni sandalyeden kaldırdı. "Hadi çocuğum," dedi, "seni taşımak için çok yaşlıyım. Ayaklar ileri."

Beni içkim ve kederimle yerde bırakmasıyla ilgili bir şeyler mırıldandım.

"*Kalk*!" diye çıkıştı Angus ve arka beynim devreye girerek beni doğru yöne yönlendirdi, yürümeye başladım.

Sabahleyin kendimi tabii ki berbat gibi hissediyordum. Mesele de buydu zaten. Yemek düşüncesi mide bulandırıcıydı ama bir şeyler yemezsem her şey çok daha kötü olacaktı. Yüzüme su sıçratıp ellerimin üzerinde doğruldum ve lavaboya baktım. Bu su tarladan mı geliyordu? İsa aşkına. Belki de livritle çok daha iyiydim.

Benimle görev yapan İngilizlerden öğrendiğim birkaç şeyden biri, kendinizi berbat hissediyorsanız şayet, iyi giyinmenin yardımcı olacağıydı. Ben de yeni kıyafetler giydim. Tıraşa ihtiyacı

varmış gibi hissediyordum. Derken Angus girdi içeri, bana baktı, homurdanıp yeni cilalanmış botlarımı uzattı.

"Sakın ağzını açma," diye mırıldandım.

Omzumu kısa bir süre tuttu, ama tek kelime etmedi. Ayaklarımı botların içine soktum ve kahvaltıya indim.

Roderick'in, "Dün gece kapıyı çaldığını duydum," dediğini duyduğumda elim tam da kapının tokmağına gitmişti.

Denton benim duyamayacağım kadar sessiz bir şeyler söyledi.

"Mahzenin kapısında," dedi Roderick. "Dışarı çıkmaya çalışıyor. Ama o olamaz, değil mi? O öldü. Gerçekten öldü, değil mi?"

"Tabii ki öldü," dedim, kapıyı iterek açarken. "Sinirlerin bozulmuş senin ama seni kim suçlayabilir ki?" Onay için Denton'a baktım.

"Evet, tabii," dedi. "Sadece sinirlerim gergin."

"Evet," dedi Roderick. "Elbette. Beni deli sanıyor olmalısın, Easton."

"Hiç de değil. *Névrose de guerre*. Hepimizde var. Gafil avlanmasaydınız daha tuhaf olurdu."

Ellerini tekrar birbirine vurmaya başladı. Parmak eklemleri o kadar kızarmıştı ki kanamaya başlayacakmış gibiydiler.

"Tanrı aşkına, bırak dostum," dedim bıkkınlıkla. "Lady Macbeth gibisin. 'Çık çık, lanet olası leke!"

Roderick tekmelenmiş bir köpek gibi havlayıp kocaman gözleriyle baktı bana. Hemen suçlu hissettim. "Üzgünüm, Roderick. Her şey için." Arkama yaslandım. "Neden ayrılmıyoruz buradan? Paris'e gidelim mi? Senin için de iyi olur."

"Hayır!" diye bağırdı, neredeyse haykırırcasına. "Hayır, ben..." Yutkundu, boğazı düğümlendi. "Hayır, yapamam. O iyileşene kadar olmaz." Sesi kısıldı. "Henüz değil," diye fısıldadı sonunda ve masadan kalktı.

"Bunu yine de bir düşün derim," diye seslendim arkasından. Sonra Denton'a baktım. "Keşke onu ikna etmeme yardımcı olsanız..."

"Henüz değil," dedi Denton. "Yine de siz gitseniz iyi olur. Burası namuslu insanlara göre bir yer değil."

"Roderick'in ne zaman seyahat etmeye istekli olacağını düşünüyorsunuz peki?"

"Bir süre değil," diye tekrarladı. "Kız kardeşinin düzgün bir şekilde toprağa verildiğinden emin olana kadar olmaz."

Dirseklerimi masaya dayayıp yüzümü ellerimin arasına aldım. "Lanet olası aptallık," dedim. "Ölüler ölüdür. Umurlarında olmaz."

"Galiçya'da hayaletlerden korkulmaz mı?" diye sordu. Sesindeki neşenin sınırını ve bu neşenin ona neye mal olduğunu görebiliyordum.

"Korkulur, biz de herkes kadar batıl inançlıyız," diye itiraf ettim. "Gezgin ruhların bedenlerini ele geçirmediğinden emin olmak için birinin üç gün boyunca cesedin yanında beklemesi gerekir. Ama ölülerin böyle şeyleri umursadıklarına inanmıyorum." Ellerimi indirdim. "Hadi ama Doktor. Kaç tane ölüm gördünüz? İçlerinden biri geri dönüp de nasıl gömüldüklerinden şikâyet etti mi hiç?"

"Bir tane bile değil" dedi, itiraf etme sırası şimdi ondaydı. "Yine de Roderick'in henüz ayrılacağını sanmıyorum. Emin olana kadar olmaz."

"Neyden emin olana kadar?"

"Ölülerin yürümediğinden," dedi Denton, dudaklarını iyice sıkarak ve daha fazla bir şey söylemeyi reddederek.

Ölüler yürümez.

Bu düşünce beynimde bir şarkı gibi dönüyor, kulaklarımda sonsuz bir döngüde çınlıyordu. Hatta bir kulak çınlaması nöbetini tetiklemek için çenemi tam da olması gerektiği gibi esnetmiştim, ama geçer geçmez kelimeler yine oradaydı. *Ölüler yürümez. Ölüler yürümez.*

Ama *yürümezler* işte. Tavşanı vurma şansımı kaçırmıştım. Şimdiye kadar kesinlikle ölmüştü, bir yerlerde kan kaybından ölüp gitmiş ya da bir tilki gelip işini bitirmişti. Ya da bir sansar, belki de bir şahin. Yerel yırtıcıları tanımıyordum ama muhtemelen Galiçya'dakilerle aynıydılar. Başıboş bir köpek, köyden bir kedi. Usher'ın evinde hiç kedi yoktu.

Fareler için bir kedi olur diye düşünmüştüm ama fare de yok. Neden hiç fare yok? Roderick o kadar fakir mi ki, tavası bir fareyi bile cezbedemiyor?

Bu mümkündü. Yine de aklıma, ahırdaki atlar ve fundalıktaki deli gözlü tavşanlar dışında, gözleri olan bu evin etrafında hiç hayvan görmediğim geldi... Bu da beni tekrar tavşanları düşünmeye teşvik etti.

Ölüler yürümez.

Hafif çiseleyen yağmura rağmen Hob'a bindim. Toynak vuruşlarının sesi, bu cümleye fazlasıyla uyum sağlayan bir ritme dönüştü. *Tak-tuk-tak-tuk. Ölüler yürümez. Ölüler yürümez. Tak-tuk-tak-tuk.*

Tanrı aşkına, böyle devam ederse üçüncü livrit şişemi kıracaktım.

Akşam yemeği de fayda sağlamadı. Roderick dalgın dalgın parmaklarını birbirine geçiriyor, sonra da kendini tutuyordu. Denton her zamankinden daha da Amerikalıydı. Aksanı biraz daha genişlerse, *The Star-Spangled Banner* şarkısını söylemeye ve masa örtüsüyle el sıkışmaya başlaması an meselesiydi.

Ölüler yürümez. Yürümediklerinden emin olmak için üç gün boyunca ölülerle oturmanız gerekmesi dışında. Ve Roderick onun mahzenin kapısını çaldığını duyduğunu söylemişti. Hayır, bu çok açmaydı.

Odama çekildim ve Angus'un onaylamayan bakışları altında ikinci livrit şişesinin tortusunu bitirdim. "Kaşlarını çatma öyle. Burada bir sivrisineği bile sarhoş etmeye yetecek kadar içki yok."

"Burada ne kadar kalacağız?" diye sordu Angus.

"Bilmiyorum." Dudaklarımdaki şuruplu tadı yaladım. Ne kadar kalacaktık? Roderick gitmeyi kabul edene kadar. Peki o ne zaman olur? İyi bir şey yapıyor muydum, yoksa sadece yemek yiyor ve Roderick'in gücünün yetmediği odunları şöminede heba mı ediyordum?

"Üç gün," dedim aniden, boş şişeyi masanın üzerine bırakarak. "Üç gün daha. Sonra gideceğiz."

Gece yarısı mahzene indim.

Mantıklı bir şey değildi bu. Biliyordum.

Övündüğüm tüm şüpheciliğime rağmen, kimse cesede bakmadığı takdirde korkunç bir şey yaşanacağı düşüncesi beni resmen

ele geçirmişti. Ya da belki de olan olmuştu. Ölüler yürüyemez, peki ya katalepsisi olanlar? Diri diri gömülen insanların hikâyelerini duymuşsunuzdur, tabutlar açıldığında birinin kapağı tırmaladığı söylenir. Elimde kandil, ses çıkarmamaya çalışarak kaygan taş basamaklardan aşağı süzüldüm. Mahzenin kapısı parmaklıklıydı ama kilidi yoktu. Parmaklığın kendisi bileğim kadar kalın, muazzam bir şeydi. Garip bir şekilde yeni görünüyordu, ahşabın, henüz yıpranmamış soluk kenarları vardı.

Mumu yere bırakıp çubuğu dikkatlice kaldırdım, kilidi tutan metale sürtünürken nefesimi tuttum. En ufacık bir ses bile merdivenlerde yankılanıyordu. En azından arkamdan biri gelirse duyabilirim diye düşündüm. Umarım.

Biri gelirse ne diyeceğimi bilmiyordum. Sanırım üzüntümü dile getirebilirdim. Onu son bir kez görmek zorunda olduğumu söylerdim. Roderick'e ölülerin üç gün boyunca izlenmesi gerektiğine dair batıl inancı hatırlatırdım. Bu konuda o kadar da endişeli sayılmazdım. Yas tutan insanların tuhaf şeyler yapmasına izin verilirdi neticede. Ve bu, kesinlikle yapılması gereken o garip şeydi. Maddy ölmüştü, bundan hiç şüphem yoktu. Esas şaşırtıcı olan, onu gördüğümde hâlâ hayatta olmasıydı. Birkaç günden fazla yaşamış olamazdı. Bunu biliyordum.

Onu görmem gerektiğini de biliyordum. Savaş alanında yıllar boyunca geliştirdiğim sezgilerim, bir şeylerin göründüğü gibi olmadığını âdeta haykırıyordu. Bunu hissedebiliyordum. Ölüler yürümezdi.

Mumu alıp kapıyı açtım. Kulaklarımda bir çınlama baş gösterdi ve kafatasımın içinde çınlayan yüksek notalar eşliğinde, ışığın döşemedeki kefenlenmiş bedende titreşmesini izledim bir süre.

Nihayet azaldığında biraz daha ilerledim. Madeline Usher'ın kefene sarılı bedeninin üzerine eğilip elimi beze koydum... ama tereddüt içindeydim.

Bir yanım bu aptal arayıştan vazgeçmek istiyordu. Neden buradaydım ki? Neden Roderick'in malikânesinde bir hırsız gibi sinsice dolaşıyor, kız kardeşinin istirahatini bozuyordum? Evet, eski bir dosttum, ama tüm misafirperverlik ve dostluk kurallarını ihlal ettiğim de bir gerçekti. Burası bana ait değildi.

Ama yine de bir şeyler çok ama çok yanlıştı.

Kefeni geri çektiğimde donup kaldım.

Bu Maddy'ydi. İki gün geçmiş olmasına rağmen cildi hiç bozulmamıştı. Mahzenin serin havası onu kurtarmış olabilirdi ama o kadar soğuk olduğunu sanmıyordum. Ya da belki de ölmeden önce sadece çürümenin daha da kötüleştiremeyeceği kadar şoke edici göründüğünden böyle hissediyordum. Saçları kefene yapışmış, hareket ettirdiğim döşemenin taş yüzeyine ince beyaz tüyler dökülmüştü.

Ama beni hayrete düşüren bu değildi.

Boynu kırılmıştı. Çok dikkatli bir şekilde yerleştirilmişti, kefen boğazının korkunç açısını gizlemek için örtülmüştü. Çürümeye vakit bulamadan ölmüş olmasına rağmen, boğazının her yerinde morarmış parmak izleri vardı.

O kadar uzun süre durdum ki mum, korumanın yanından damlayıp elime döküldü. Keskin yanık beni kendime getirmeye yetmişti ve onu kefene, levhaya ya da ölü bedenin derisine düşmeyecek şekilde eğdim.

Sonra kefeni dikkatlice örttüm, mumu alıp devriyedeki bir gözcü misali sessizce hareket ederek merdivenlerden çıktım. Artık düşman bölgesindeydim; benim ve Angus'un hayatı pamuk ipliğine bağlı olabilirdi.

Bu kitabın taraması Ay Işığı ekibi tarafından
yapılmış ve ücretsiz olarak paylaşılmıştır.
Lütfen pdflere para vermeyin ve daha fazla
yeni kitap için bizi Telegram'dan takip edin.
https://t.me/ayisigikitap

Ayışığı Kitaplığı

9. BÖLÜM

Kahvaltı arkadaşlarınızdan hangisinin katil olduğunu anlamaya çalışırken yemeğe oturmak çok tatsızdır. Çayımı içtim ve kimseyle göz teması kurmadım, bu arada düşüncelerim aklımın içinde hızla dönüp duruyordu.

Denton bariz bir seçimdi. Denton bir doktordu. Maddy'yi muayene edip de boynundaki kırığı fark etmemiş olması mümkün değildi. Ama aynı zamanda, bir doktor olarak, böyle kaba bir cinayet yöntemine başvurmadan birini öldürmenin onlarca yolunu biliyor olmalıydı.

Yine de bu onu elemek için yeterli değildi. Erkekler bazen paniğe kapılır. Belki de bu bir tutku cinayetiydi, Madeline'e duyduğu karşılıksız şehvet. Böyle bir belirti görmemiştim ama insanlar daha önce de böyle şeyler saklamışlardı. Denton olmalıydı. Öyle değil mi?

Ama tam kendimi Denton'ın suçluluğuna iyice inandırmıştım ki, göz ucuyla Roderick'e baktım.

Suçluluk duygusuyla kıvranan bir adam varsa o da Roderick Usher'dı. Her sesten irkiliyor, sanki biri ona yaklaşıyormuş gibi sürekli başını çeviriyordu. Hizmetçilerden biri biraz daha çay getirdiğinde bile irkildi ve çatalını büyük bir patırtı koparark yere düşürdü. Bir de ona Leydi Macbeth dediğimde verdiği tepki vardı. Tüm bunları görmezden gelsek bile, kız kardeşinin sedyeye yatırılmasına yardım ettiği kesindi. Kırık boynu mutlaka fark etmiş olmalıydı.

Hayır, en mantıklı cevap ikisinin de bu işin içinde olduğu, birinin öldürüp diğerinin de ona cesedi örtbas etmeye yardım ettiğiydi.

Roderick gerçekten de kız kardeşinin cinayetini örtbas eder miydi peki? Ve onu neden öldürsündü ki? Zaten neredeyse ölmüştü. Ölümünü hızlandırmanın ne gibi bir yararı olabilirdi?

Denton'ın Roderick'i koruyacağına inanabilirdim ama Roderick'in Denton'ı koruyacağına aklım pek yanaşmıyordu. Usher'ı ateş altında, siperlerde görmüştüm. Onun nasıl bir adam olduğunu biliyordum. Cesareti hem çok hem de azdı ve kız kardeşini çok seviyordu. Denton'ın onun üzerinde böyle bir şeyi örtbas etmesine neden olacak bir etkisi olabileceğini düşünemiyordum. Doktor, artık elinden almaya değecek bir şeyi kalmayan Usher'a şantaj yapıyor olamazdı ve Usher'ın günahları, her ne olursa olsun, bir adamın kız kardeşinin boynunun... kırılmasına seyirci kalmasına neden olacak türden değildi.

Bir tavşan gibi, diye düşündüm, cadı tavşanın gözlerini tekrar hatırlayarak. Çatalımı yumurtalarıma sapladım, çatalın dişleri tabağı sıyırdı. Roderick çığlık attı.

"Özür dilerim," dedi yüzünü kapatarak. "Özür dilerim. Sinirlerime hâkim olamıyorum. Duyuyorum... sanırım... ben..."

"Sorun değil," dedim otomatik olarak. Artık aç olmadığım için masadan kalktım. "Sanırım biraz yürüyüş yapacağım."

Hava hiç de açık değildi. Hâlâ çiseliyordu ve gökyüzü yeşile çalan grinin tatsız bir tonuna dönüşüyordu. Otların arasında bir hareket gördüm ve bir tavşanın bana baktığını fark ettim.

Ona küfrettim ve Hob'u mahmuzladım. Bunu hak etmemişti ve bunu hak etmediğini bildiğini bana göstermek için birkaç kez sıçradı. Omzumun üzerinden bakmadım ama arkamdaki tavşanı hissedebiliyordum, savaş alanına girip girmediğimi görmek isteyen bir düşman nöbetçisi gibi. Ben gözden kaybolur kaybolmaz, diğer tavşanları varlığımdan haberdar etmek için sürünerek gideceğini hayal ettim.

Yabani tavşanlar bunu yapmaz tabii ki. Yabani tavşanlar, inlerinin etrafına nöbetçiler dikip birbirlerini tehlikeye karşı uyaran tavşanlar gibi değildir. Tabii bu lanetli şeyleri artık kim bilebilirdi

ki? Belki de haklıydım, bir hastalık vardı. Belki de tavşanları Roderick kadar paranoyak yapıyordu.

Kafamın içinde bir şey çaktı. Birden dağdaki koyun çiftçisinin kulübesine kaydı zihnim ve onun koyun hastalıkları hakkında atıp tutmasını dinledim. "Hidrofobi," diye devam etmişti. "Evet, anlıyorlar. Köpeklerle aynı şey değil, anlıyor musun? Köpekler huysuz olur. Koyunlar aptallaşır."

Diyelim ki bir hastalık söz konusuydu ve bunun da iki şekli vardı. Biri Madeline'inki gibiydi. Ama Roderick de çökmüştü, değil mi? Korku. Seslere karşı akut duyarlılık. Bunlar stresin değil de patolojinin belirtileri olabilir miydi acaba?

Hob yavaşladı. Düşüncelerimden sıyrılıp başımı kaldırdığımda yolun kenarında dimdik duran başka bir tavşan gördüm. Atım ondan uzak durdu, ben de onu dizginlemeye kalkmadım. Bir an için o şeyin dışarı fırlayıp Hob'un bacaklarını ısırmasından korktum.

Çok daha hoş bir siluet seçmeden önce iki yabani tavşan daha gördüm; bu siluet küçük taburesinde oturmuş, şemsiyesini başının üzerine açmış, bir mantar resmini dikkatle karıştıran Bayan Potter'a aitti. Ani bir korkuya kapıldım, tavşanlar onu da izliyor olabilirdi. Onu izliyor ve... neye hazırlanıyordu? Isırmaya mı? Saldırmaya mı? Hastalıklarını bir şekilde yaymaya mı?

Bayan Potter şövalesinin üzerine eğilmiş, hiç şüphesiz *boletus* ya da Usher'ın arazisini istila eden diğer sayısız mantardan birini düşünüyordu.

Mantarlar.

Kafamın içinde yeni bir aydınlanma. *Mantarlar.* Başımı kaldırdım. Hareketi takip eden kulak çınlaması bile bu düşünceyi bastıramadı. Mantarlar. Tabii ki mantar. Duvar kâğıtlarını kaplayan ve kütüphane kitaplarının içine sızan küf, topraktan çıkan mantarlar, Angus'un balıklarının başına gelenler?

Bayan Potter ilk karşılaşmamızda ne demişti? *Mantarlar hakkında ne bildiğinizden emin değilim, ama burası olağanüstü bir yer... aşina olmadığımız çok fazla form var.*

Bu bir hastalık değil de mantar olabilir miydi? Daha da kötüsü, bu bölgeye özgü bir mantar olabilir miydi? Denton bu yüzden mi hastalığa teşhis koyamamıştı?

"Canlıları enfekte eden mantarlar olduğunu söylemiştiniz," dedim Hob'un sırtından atlarken. "Balıklardan bahsettiniz. Peki ya insanlar?"

"Elbette," dedi, sanki konuşmanın ortasındaymışız, ben de Şeytan'ın peşimdeymiş de at sırtında dörtnala gelmemişim gibi. Seyirci bulmaktan her zaman memnun olan Hob, kayarak durmamızın kendi fikri olduğunu iddia etti ve Bayan Potter'ın bundan etkilenmesi gerektiğini göstermek için zıpladı. "Saçkıran bir mantardır. Bebeklerde görülen pamukçuk, birçok türde bulunan bir mayadan kaynaklanır. Bazıları nadir görülse de pek çok tür var."

"Aralarında ölümcül olanlar da var mı?" Hob'u daha da yaklaştırdım. Gözlerini devirdi, belli ki bir yürüyüp bir koşmasının, sonra durup tekrar yürümek zorunda kalmasının lanet olasıca ka'nın kararını bir türlü verememesinden kaynaklandığını düşünüyordu.

Bayan Potter parmağıyla dudaklarına dokundu. "Evet, yine de olması gerektiği kadar sık tanımlandıklarını bilmiyorum. İnsanlar Hindistan'dan yüzlerini ve boyunlarını kaplayan küçük şişliklerle döndüler ve bunun bir mantar olduğuna inanılıyor. Bu yüzden ölenler oldu. Ve evlerde oluşan küfler var ki bunların da miazmaya katkıda bulunduğuna inanılıyordu. Şimdi elbette mikroplar var, bu yüzden miazma artık revaçta değil, fakat küfün bir kişinin akciğerlerini zayıflatmış olamayacağını söyleyemem, mikroplar böyle tutunabiliyor." Bariz bir şekilde omuz silkti. "Kısacası, evet, insanları etkileyen ve ölümcül olan mantarlar olduğuna inanıyorum. Balıkları öldürdükleri de kesin. Bir de solucan avlayanlar var ki bu enfeksiyonla aynı şey değil ama..."

"Bekleyin, ne?" Bir elimi kaldırdım. "Solucan avlayan bir mantar mı dediniz?"

"Evet. Geçen yıl Cemiyet'in oturumlarında epey heyecan yarattı. Zopf adında bir Alman, nematodları aktif olarak arayan bir mantar keşfetti."

Bayan Potter'ın "nematod" kelimesini öyle koyu bir İngiliz aksanıyla telaffuz ettiğini duymaktan yeterince zevk almamam sinirlerimin ne kadar bozuk olduğunun bir göstergesiydi. Sadece av peşinde kırlarda sıçrayan mantar sürülerini hayal edebiliyordum.

Komik olmalıydı. Kendime bunun komik olduğunu kesin bir dille söyledim. "Nasıl avlıyorlar peki?"

"Yapışma özellikleri var," dedi Bayan Potter. "Yapışkan bir hif ağı salgılıyorlar ve solucan bir kez tuzağa düştüğünde, ağ hücreleri solucanın üzerinde filizleniyor ve bir ağ oluşturarak onu yutuyor."

"Bu onu öldürür mü peki?"

"Sonunda, evet." Gözlerini kaçırdı. Bunun solucan için hoş bir deneyim olmadığını anladım.

Dudaklarımı yaladım. "Hif mi?"

"Çok hücreli lifler. Bir küfü özünde mayadan ayıran şeydir."

Aklımın bir köşesinde bir fikir oluşuyordu. Bu hiç hoşuma gitmemişti. "Bu hifler neye benziyor?"

"Çok farklı şekillerde olabilirler," dedi Bayan Potter. "Ama en yaygın olanı beyaz liflerdir."

"Lifler." Angus'un balıkları tarif edişini düşündüm. "Sümüksü keçe gibi mi?"

"Keçe, kesinlikle, eğer yeterince kalın bir keçeyse tabii." Sakince gülümsedi. "Ama az miktarda olursa, ince beyaz tüy gibi görünür."

"Teğmen Easton, nereye gidiyoruz?"

"Bir mahzene," dedim. "Açıklaması çok zor. Sadece büyüteç altında bir şeye bakmanızı istiyorum."

"Bir mantar mı?"

"Ölü bir kadının saçı."

Bayan Potter koridorun ortasında durdu. Onu alelacele malikâneye sokmuştum, umarım kimseye görünmeden ve onu mahzene indirmeye çalışıyordum. Durup durup açıklama istemeseydi her şey daha kolay olurdu.

"Bayan Usher'ı kastettiğinizi varsayıyorum. Teğmen, sizin mantıklı bir insan olduğunuzu düşünüyordum, ama tüm bu olanlarda son derece tatsız bir şeyler var."

Tatsızlık o kadar hafif bir ifade gibi göründü ki bir kahkaha attım. "Biliyorum. Bu tamamen dehşet verici. Ama Bayan Potter, bir asker olarak şerefim üzerine yemin ederim ki..."

"Çok fazla asker tanıdım," dedi tatsız bir ses tonuyla, "çok fazla asker tanıdım."

Buna itiraz edemezdim. Açıkçası, bunun sadece bir İngiliz kadınına hitap edebilecek bir şey olduğunu düşündüğüm için söylemiştim, *güle güle, hoşça kal, Tanrı Kraliçeyi korusun* gibi. Elimi soyulan duvar kağıdına dayayıp derin bir nefes aldım.

"Bayan Potter," dedim, "kendi ellerimle gömdüğüm askerlerin mezarları üzerine yemin ederim ki, size ya da bu evdeki hiç kimseye zarar vermek niyetinde değilim. Ama bunu açıklamaya çalışırsam beni tamamen deli sanırsınız. Size göstermek daha kolay. Ve eğer yanıldığımı söylerseniz, o zaman size kasabaya kadar eşlik eder ve bu evin efendisine her şeyi açıklarım."

Eugenia Potter küçük, parlak gözleriyle baktı bana, sonra keskin bir baş hareketiyle onayladı. "Pekâlâ. 'Hazırlan, Macduff.' Mahzene giderken Denton'la, Usher'la ya da hizmetkârlardan biriyle karşılaşacağız diye yüreğim ağzıma geldi, ama o koca ev ilk kez benim lehime çalışıyordu. Kimseye rastlamadık. Onu gittikçe kararan koridorlardan geçirdim, ancak lambam ya da mumum olmadığını fark ettim.

Galiçyaca usulca küfrettim. Bayan Potter bana şüpheci gözleriyle baktı. "Bu kelimenin ne anlama geldiğini bilmiyorum Teğmen, ama şüphelerim var."

"Pardon, Bayan Potter."

"Hmm. Eğer şemsiyemi tutarsanız, etrafımızı aydınlatacak bir şeyler bulabilirim." Elini kocaman çantasına soktu ve küçük bir kandil çıkardı. Şaşırma sırası bendeydi.

"Bayan Potter! Bu bir ev hırsızının kandili mi yoksa?"

"Başkalarının böyle bir tasarımı ne amaçla kullanacağı beni ilgilendirmez," dedi kibarca. "Panjurları, bir resim üzerinde güneşin konum değiştirmesine yetecek kadar uzun süre çalıştığımda, belirli bir yönden aydınlatma sağlamak için epey kullanışlı." Kandilin içindeki mumu yaktı, panjurları ayarladı, sonra bana uzattı.

"Hanımefendi," dedim hararetle, "siz bir harikasınız."

"Tabii!"

Kandilin yardımıyla mahzene giden merdivenleri indik.

Kapının demirini çekip iterek açtım. Panjurlu kandilin ışığı boş tabutun üzerine düştü, kefen kederli bir şekilde duruyordu, ama ondan başka bir şey yoktu.

Madeline gitmişti.

10. BÖLÜM

"Teğmen. *Teğmen.*"

Kulaklarım o kadar yüksek sesle çınlıyordu ki kelimeleri duyamıyor, sadece Bayan Potter'ın dudaklarının kıpırdadığını görebiliyordum. Dizlerimin üzerindeydim. Mahzenin nemli soğuğu kemiklerime kadar işlemişti. Omzum zonkluyordu.

Madeline gitmişti. Cesedi gitmişti. Biri yerini değiştirmiş olmalıydı. Evet, elbette. Usher, belki de suçunu gizlemek için. Öleli üç gün olmuştu, yani bunun için biraz geç kalınmıştı ama tek açıklama buydu. Kendi kendine hareket etmiş olabileceğini düşünmek aptallıktı, tabutu kaldırmış, kefeni bir battaniye gibi kenara itmişti. Ölüler yürümez.

"Teğmen."

Bu kelimeyi belli belirsiz duydum. Emir verir gibi bir gücü vardı ve istemsizce doğruldum. "Evet," dedim, muhtemelen çok yüksek bir sesle. "Özür dilerim. Burada bir ceset olmalıydı. Şoke oldum."

Bayan Potter ayağa kalkmama yardım etti. "Teğmen, korkarım arkadaşınızı kaybettikten sonra sinirleriniz biraz bozulmuş olabilir."

Bu, benim ciyak ciyak bağıran bir deli olduğumu düşündüğünü söylemenin kibar, İngiliz yoluydu ama itiraz edecek hâlim yoktu. En azından kefen hâlâ buradaydı. Onu alıp tabutun üzerine yaydım ve daha önce gördüğüm beyaz tüyleri aramaya koyuldum.

Bir tane bulduğumda derin bir nefes aldım. En azından bu kadarı gerçekti. Bir parçayı işaret ettim ve "Bunlar. Bunlar hif mi?" diye sordum.

Belki de mikoloji bilgisini deliliğime bulaştırdığım için bana kısık gözlerle baktı ama büyüteçli camını çıkarıp incelemek için kandili tabutun üzerine koydu. Kalbim boğazımda, açık kapıya doğru bakarak beklemeye koyuldum. Küçük bir ses kapının kapanacağını ve çubuğun yerine oturduğunu duyacağımızı ve burada kapana kısılacağımızı fısıldadı. Kapıya doğru birkaç temkinli adım attım, menteşelerin gıcırdadığını duyarsam, zamanında yetişip yetişemeyeceğimi düşündüm.

"Hmm," dedi Bayan Potter.

"Ne oldu?"

Sabırsız bir el hareketi yaptı. "Bana biraz zaman verin."

"Pardon." Ben de kederli düşüncelerime geri döndüm. Acaba cesedi suçunu gizlemeye kararlı Roderick Usher mı götürmüştü? Yoksa daha kötü bir şey mi olmuştu? Korkunç bir güç tarafından diriltilen, beyazlar içindeki bir figür olabilir miydi? Başının yarısını kaybetmiş bir tavşanı ayağa kaldırıp gözlerini bana diken güç?

Ölüler yürümez. Ölüler yürümez. Eğer yürüselerdi, o zaman .... Ne olduğunu bilmiyorum. Ama bu korkunçtu. Çok sayıda insan öldürmüş, bir o kadar kişinin de öldüğünü görmüştüm ama ya hiçbiri toprakta huzur içinde değilse? Ya etrafta dolaşıyorlarsa? Ya onlarla yüzleşmek, açıklama yapmak zorunda kalırsam?

"Kesinlikle hifler," dedi Bayan Potter, büyütecini yere bırakarak. "Septumlu mu, septumsuz mu olduğunu kesin olarak söyleyebilmek için daha güçlü bir gözlüğe ihtiyacım var ve bunların mayalarda bulunan yalancı hif olup olmadığına dair de kesin bir şey söyleyemem. Yine de hiçbiri ne insan saçı ne de kumaş ipliği."

"Ya size bunların insan derisinden çıktığını söyleseydim?"

Bayan Potter çenesiyle, başka bir insanda olsa omuz silkme anlamına gelecek, terbiye sınırlarını aşmayan bir hareket yaptı. "Saprofit mantarlar –yani çürüyen organik maddelerle beslenenler– son derece yaygındır. Belki çirkin olabilirler ama yaşayan canlılar için bir tehdit oluşturmazlar."

"Madeline o sırada hayattaydı," dedim gözlerini gözlerime dikerek, "ve derisinde o kadar çok vardı ki vücut kıllarının beyaza döndüğünü sandım."

Tecrübelerime göre İngilizler en küçük rahatsızlıkları bile fazla büyütürler ama dünyayı sarsacak bir şeyle karşı karşıya kaldıklarında gözlerini bile kırpmazlar. Bayan Potter gözlerini kırptı, ama sadece bir kez, sonra büyütecine baktı ve "Anlıyorum," dedi.

"Onu hasta eden şey bu olabilir mi?" diye sordum.

"Eğer mantar yaygınsa ve derisinden lifler gönderiyorsa... bu mümkün. Kesinlikle." Üst dudağının sertliği görülmeye değerdi. "Ama cesedine ne oldu?"

Ölüler yürümez. Büyük olasılıkla Roderick suçunu daha da örtbas edebilmek için cesedin yerini değiştirdi. Denton da Roderick'te bir sorun olduğunu biliyor ve bunu örtbas etmesine yardım ediyor olmalı ama nedenini bilmiyor. Ne olduğunu bilirse belki tedavi edebilir.

"Bilmiyorum. Ama Denton'a söylemeliyim."

"Kesinlikle," dedi. "Herkese söylemelisiniz. Eğer bu canlı, evin içinde yayılabilen bir mantar ise derhâl durdurulmalı." Çantasına uzandı, küçük, gümüşi bir şişe çıkarıp ellerinin üzerine döktü. Durduğum yerden alkolün kokusunu alabiliyordum. "Ellerinizi bana verin, Teğmen. Kefene dokundunuz," dedi.

"Madeline'e dokundum," dedim soğuk bir şekilde. "Birkaç kez hem de. Hifler ellerimde yırtıldı."

Bayan Potter gözlerini gözlerime dikti. "O hâlde bunun olaydan sonra bile etkili olmasını ummalıyız."

Parmaklarımın üzerine viski damlatırken mahzen zeminine düşen damlaların çıkardığı sesi dinledim, sonra ellerimi birbirine sürttüm. Tavşanlara da bulaşmış mıydı? Bunu nasıl anlayabilirdim? Bir tavşanın postunda birkaç beyaz iplik varsa bile bu ne demekti?

Balık. *Sümüksü keçe gibi,* demişti Angus. Mantar her şeye rağmen tarladan mı gelmişti? Belki de tavşanlar su içmek için aşağı indiklerinde balıktan tavşana mı sıçramıştı?

Angus ona dokunmuş muydu?

Madeline'in cesedi hangi cehennemdeydi?

"Denton," diye bağırarak çalışma odasına daldım. "Madeline gitmiş!" Uzun bir süre bana baktı, sonra yüzü yumuşadı ve uzanıp koluma dokundu. "Biliyorum," dedi nazikçe. "Bilmem mi, ama artık acı çekmiyor ve..."

"Hayır, seni zırvacı aptal," diye homurdanıp elini tuttum. Lanet olası İngiliz dili; bir insanın takip edebileceğinden çok daha fazla kelime barındırıyordu, üstelik aynı kelimeyi yaklaşık üç farklı şey için kullanabiliyorlardı.

"Onun öldüğünü biliyorum! Ben cesedin gittiğini söylüyorum."

Denton bana gözlerini açarak baktı. "Ne?"

"Mahzende değil. Döşeme boş. Cesedi inceleyemeyiz artık. Ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?" (Belki de durumun gerektirdiğinden daha az saygılıydım, ama hayal kırıklığına uğradığımda alaycı olmak da benim bir kusurumdu.)

"Ciddi misin sen?"

Bayan Potter arkamdan kibarca öksürdü. "Sizi temin ederim ki genç adam, teğmen tamamen haklı."

"Bayan Potter? Siz burada..." Denton belli ki onun varlığını sorgulamaya başlayacaktı ki daha önemli şeyler için bundan vazgeçti. "Hayır. Daha sonra. Bu korkunç bir şey."

"Sence Roderick mi onu götürdü?" diye sordum.

Gözlerini suçluluk duygusundan kaçırmasını bekliyordum, ama gözlerimin içine baktı.

"Belki de."

"Onda da tuhaf bir şeylerin olduğunu biliyorsun," dedim usulca. "Ne yaptığını biliyorsun..."

Denton bir el hareketiyle sözlerimi kesti. "Şimdi zamanı değil."

"O zaman Roderick'i bulalım ve..."

"Uyuyor," dedi Denton.

"O zaman onu uyandırırız ve..."

"Ona uyku hapı verdim," dedi Denton. "Saatlerce uyanmaz. Hayır, öyle bakmayın, Teğmen. Hiç uyuyamadığını, kız kardeşinin mahzende yürüdüğünü duyduğunu söylüyor. Kız kardeşi öldüğünden beri bir saat bile uyku girmemiş gözüne."

"Ben de size bunu anlatmaya çalışıyorum ya. Onun bu tuhaf hastalığı Madeline'inkiyle aynı."

Denton gözlerini kırptı. "Ne?"

"Bu bir hastalık değil! Bir mantar! Tanrı aşkına Bayan Potter, siz söyleyin ona."

Bayan Potter Denton'ı kenara çekti ve İngilizce olduğunu tahmin ettiğim bir dille saprofit mantarları ve hifleri anlattı. Duvara baktım ve Roderick'in Maddy'nin cesedini suçluluk duygusuyla mı yoksa artık mahzende olmazsa onun yürüyüşünü duymayacağını düşündüğü için mi taşıdığını merak ettim. İsa aşkına! Artık ne olduğunu bildiğimize göre, onu bir şekilde tedavi edebilir miydik?

"Mümkün," dedi Denton. "Mümkün. Bu benim hiç aklıma gelmemişti, ama hiçbir doktor görülecek her şeyi gördüğünü söyleyemez. Ama bunu nasıl kanıtlayabileceğimizi bilmiyorum. Sonuçta kefen küflenmiş olabilir."

"Maddy'nin cesedi üzerinde yapılacak bir otopsi bunu gösterecektir," dedim kısaca.

"Bana sahip olmadığımızı söylediğiniz ceset. Ve kesinlikle bu hifleri bulmak için Roderick'in derisini kesip açmayacağım!"

Dişlerimi sıktım. "O zaman bir tavşan olmalı. Ve hayır, bu sefer ıskalamayacağım."

Tavşanı getiren Angus oldu. Gururumu bir kenara bırakıp yardım istemek için ona gittim. "Yemek için değil, yapmam bunu!" diye itiraz etti önce, ama parçalanacağını söylediğimde başını yana eğdi ve "Ne kadar taze olması yeter?" diye sordu sonra.

"Ne?"

"Yolun sonundan yüz metre kadar uzakta bir tane var. Görünüşüne bakılırsa göle düşmüş. Bu sabah köyden dönerken gördüm."

Onu bulmak için dışarı çıktık. Gerçekten de orada bir tane vardı, yarı suyun içinde yarı dışında, yüzüstü yatıyordu. Sanki tarlaya girmiş de uyuyakalmış gibiydi.

Binici eldivenlerimi takmıştım, ama odun yığınından uzun bir sopa almak için geri döndüm ve suya dokunmadan çıkardım onu. Angus kaşlarını kaldırarak bana baktı ama bir şey söylemedi.

Bu kez kahvaltı masasının etrafında dört kişi toplanmıştık, ama önümüze konan şeyler pek de iştah açıcı değildi. Işık evdeki en iyi ışıktı ve umabileceğimiz tek şey de buydu. Odalarımızdan kandil ve mumlar getirmiştik ve masa ışığa boğuluncaya değin onları masanın etrafına dizmiştik. Denton doktor çantasını getirip açtı, siyah deri ağzı neşter dişleriyle parlıyordu.

Angus şapkasına dokunarak, "Bayan Potter," dedi. "Sizi tekrar görmek büyük bir zevk."

Bayan Potter'ın yanakları gerçekten de biraz pembeleşti. "Bay Angus. Sizi bu kadar çabuk göreceğimi sanmıyordum ben de."

"İkiniz tanıştınız demek?" Düşündüm de, Angus son zamanlarda meşguliyetsizlikten şikâyet etmiyordu, ama benim dikkatim o kadar dağılmıştı ki buna dikkat edememiştim.

"Ah, evet. Bay Angus geçen gün ben özellikle güzel bir Amanita phalloides'i boyarken şemsiyemi doğru açıyla tutma nezaketini gösterdi."

Phalloides hakkında Bayan Potter'ın şemsiyesiyle bana vurmasıyla bitmeyecek bir espri bulmaya çalışıyordum ki Denton boğazını temizledi ve bizi gerçek hayata geri çağırdı. "İlk kesiyi yapıyorum," dedi.

"Bekleyin!" Bayan Potter odaya baktı, bir yığın keten peçete buldu ve aceleyle etrafa dağıttı. "Ağzınızı ve burnunuzu kapatın. Eğer sporlar varsa ve bu gerçekten de tehlikeli bir mantarsa, onları solumak istemeyiz."

Peçeteyi başımın etrafında doladım. Denton bir yolcu vagonunu soymak üzereymiş gibi hissettiğine dair bir şeyler mırıldandı, sonra neşteri tekrar eline aldı. Bıçağın kürkü ve deriyi ayırmasını, sonra daha da derinden kesmesini sessizce izledik.

Neyin hif olabileceğini söylemek zordu. Deriyi ete bağlayan bağlar da soluk ve inceydi. Fakat göğsü makasla açtığında, tavşanla ilgili bir şeylerin çok yanlış olduğu anlaşıldı.

"Sümüksü bir his," dedi Angus. "Kan gibi, affedersiniz hanımefendi. Lanet olası balık gibi."

Denton neşterin ucuyla keçeleşmiş yüzeye hafifçe dokundu. Gerçekten de organların yüzeyine bir şey yapışmış gibiydi, sü-

müksü ve lifli bir şey, ama Madeline'in kollarındaki hiflerin parlak beyazı yerine koyu kırmızı bir renkteydi. Kırmızı şey neredeyse sahildeki kayalıklarda kurumuş olarak gördüğünüz deniz yosununa benziyor ve her şeyin üzerinde yapışkan bir zar oluşturuyordu.

Denton soğukkanlılıkla, "Bu hayvan dişi," dedi. Peki ya insan olsaydı, histerik katalepsi teşhisi konur muydu? diye düşündüm.

Bayan Potter büyütecini çıkardı ve hayvanın üzerine eğildi. Hayvanın iç organlarından on beş santim uzakta olmak onu rahatsız etmişse bile bunu belli etmedi. "Mantar," diye onayladı.

"Bu onu öldürmek için yeterli olur mu?" diye sordum.

"Bunu söylemenin hiçbir yolu yok," dedi büyüteci katlayıp kutusuna geri koyarken. "Bu mantar hakkında, kötü huylu olup olmadığı hakkında, bu kadar büyümesinin ne kadar süreceği hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Bazı küfler inanılmaz derecede hızlı yayılabiliyor ve bu tavşan muhtemelen bir süredir ölü."

"Boğulmuş gibi görünüyordu," diye ekledi Angus.

"Boğulduysa, muhtemelen akciğerleri suyla dolmuştur," dedi Denton, neşteri neredeyse dalgın bir şekilde sol akciğere doğru çekerek.

Doku geri çekildi ve içindekiler yapışkan beyaz bir kütle hâlinde dışarı çıktı. Pamuk yününe benziyordu, göğüs boşluğundan dışarı fırlamıştı, sanki zapt edilemeyecek kadar sıkı bir şekilde paketlenmişti. Denton bir küfür savurarak geri çekildi.

"Bunun boğulma için normal olmadığını söyleyebilirim," dedim.

"Aman Tanrım," dedi Denton. Diğer ciğerini açtı ve beyaz yünlü mantar örtüsü orada da kabardı. Masadan bir çatal aldı ve etrafı kazmaya başladı. Midemin bulandığını hissettim. Birçok hayvanı sahada pansuman etmiştim ve bağırsakları umursamazdım ama bu bambaşka bir şeydi.

Denton çatalı bırakarak yavaşça başını salladı. "Ciğerleri onunla dolu. Bu mümkün değil. Akciğerlerin içi boş değildir, bal peteği gibidirler ama bu şey içeri girmiş ve ... bir şekilde içini yemiş gibi görünüyor."

"Sıcak ve nemli bir büyüme ortamı," dedi Bayan Potter, "pek çok mantarın büyümesi için son derece elverişlidir."

"Evet, ama bu mantarın yaşaması mümkün değil–"

Hayvan hareket etti.

O masada üç gazi vardı; birden fazla savaşta ülkelerine onurlu bir şekilde hizmet etmiş, savaş yarası almış askerler... ama üçümüz de küçük çocuklar gibi çığlık attık ve dehşet içinde geri çekildik. Tavşan iki kez tekmeledi, bağırsaklarının açıkta olmasını umursamıyor gibiydi. Angus kendini Bayan Potter'ın önüne attı. Ben de kendimi sandalyemde geriye doğru fırlattım, sandalyem devrildi ve beni de beraberinde götürdü. Bunun bir şans olduğu ortaya çıktı çünkü Denton neşterini kenara fırlattı ve eğer yerde sırtüstü yatıyor olmasaydım neşterle beni kolayca yaralayacaktı.

Ayağa kalktığımda tavşan masa boyunca sürünüyor, masa örtüsü üzerinde geniş pembe bir leke bırakıyordu. Denton köşede titriyor, Angus ise şaşkın görünüyordu.

Bayan Potter şemsiyesini çevirdi ve ucuyla tavşanı yerine sabitledi. "Beyler," dedi, "eğer içinizden biri onu öldürmek isterse ben onu yerinde tutacağım. Bir kez daha."

Neredeyse mekanik bir hareketle Denton'ın çantasına uzandım ve et satırına benzeyen ağır bir bıçak çıkardım. Tavşan seğirdi ve ayaklarını masa örtüsüne vurdu. Safranın ince tadı dilimi kapladı.

Satırla attığım sert bir darbeyle tavşanın omurgası koptu ve gevşek bir şekilde yere düştü. Gövdesi kafasından tamamen ayrılana kadar durmadım ve o zaman bile devam edebilirdim ama Angus satırı elimden aldı.

"Bitti," dedi.

"Bitmedi," dedi Bayan Potter. "Kafası hâlâ hareket ediyor."

Şemsiyenin altına tutturulmuş kafaya baktım ve ağzın açılıp kapandığını, keski dişlerinin masa örtüsüne takıldığını gördüm, sonra midem bulandı ve dönüp tuvalete koştum.

Midemde ne var ne yok çıkardıktan sonra, kendimi salona geri sürükledim. Seğirmekte olan tavşanın üzerine masa örtüsünü atmışlar ve onu tüyleri dökülmüş bir top hâline getirmişlerdi. Den-

ton çantasını gerisin geri doldururken yüzü keten peçete kadar beyazdı. "Mantar omurga kemiğinin tepesinde daha yoğun bir şekilde büyümüş," dedi mesafeli ve kesin bir ses tonuyla. "Omurları tamamen sarmış ve kafatasının içine girmiş."

"Ama omurgayı kesince öldü," dedim. Madeline'in başı eğik cesedinin görüntüsü gözlerimin önüne geldi.

"Hayır." Çantayı çarparak kapattı Denton. "O tavşan günlerdir ölü. O şey her neyse, onu bir kukla gibi oynatıyordu. Bizim tek yaptığımız ana ipleri kesmek oldu."

"Kesik de kalmayacaklar," dedi Bayan Potter. Dördümüz arasında sesi en sakin çıkan oydu. "Dediğim gibi bazı mantarların büyüme hızı olağanüstüdür. Bu türü yeterince uzun süre yalnız bırakırsak, bağlantılarını yeniden geliştirip tekrar hareket etmeye başlayacağından şüpheleniyorum."

"İsa aşkına." Başımı ellerimin arasına aldım. Ölüler yürümez. Bazen yürüdükleri zamanlar hariç. "O zaman Madeline . . ."

"Yapma." Denton bu kelimeyi neredeyse bağırarak söyledi. Bir süre sonra, "Şu şeyden kurtulalım," dedi. "Yapamam. Diğer konuyu düşünemem. Henüz değil."

"Göle mi atalım o zaman?" dedim.

"Bunu tavsiye etmiyorum, Teğmen. Eğer su kaynağıyla temas ederse, suyu içen herkese bulaşabilir."

Angus'un bıyığı sarktı. Geri kalanı da öyle. "Bayan Potter," dedi sessizce, "o zaten gölde. Balıkların içinde. Bütün içme suyumuz gölden geliyor. Hepimiz –üçümüz– günlerdir onu içiyor ve içinde yıkanıyoruz."

"Benim için haftalar söz konusu," dedi Denton.

Bayan Potter, hakkını yemeyelim, dehşet içinde geri çekilmedi. Yavaşça bir kez başını salladı ve "O hâlde korkarım ki beyler, hepinizin bu hastalığa çoktan yakalanmış olma ihtimali var," dedi.

Denton kendi kendine başını salladı. Kollarıma baktım, kumaşın altındaki ince, koyu renkli tüylerle kaplı deriyi hayal ettim. Kolları geriye itersem, yüzeyden uzun beyaz iplikçikler çıkar mıydı?

"Yakacağız," dedim ve kumaş demetini elime alarak. İçimde bir kıpırtı hissettiğimi söyleyebilirim. "Angus, kandil yağı getir."

Ahır boştu, atlar ahırlarına çekilmişti. (Tanrım, o iğrenç şey Hob'un içinde de var mıydı? Onu buraya getirerek öldürmüş olabilir miydim?) Oradan geçip köhne bahçeye, ateş kazanına gittik. Acınacak kadar küçüktü. Evi ısıtmak için kullanılabilecek her hurda çoktan içine atılmıştı.

Masa örtüsünü içindekilerle birlikte karanlık kaldırım taşlarının üzerine bıraktım ve Angus kandillerden birini örtünün üzerine döktü, sonra diz çöküp ateşe verdi. Çevresinde yarım daire şeklinde omuz omuza durduk, alevin sıcaklığını hissedecek kadar yakındık, canavar kül olana değin ayrılmak istemiyorduk. Arada sırada Angus bir sopayla alevleri karıştırıyor, biz de işi bitirmek için Roderick'in kandil yağını pervasızca harcıyorduk.

Böylece bir süre sonra işimizi bitirmiştik, akşam olmak üzereydi. Eve döndüğümüzde Bayan Potter'ın irkilerek attığı çığlık hepimizi dondurdu.

"Bu ışık da ne?"

Evin yakın ucunu hastalıklı yeşilimsi bir parlaklık sarmıştı. Gökyüzü daha aydınlık olsaydı belki de göremeyeceğimiz kadar zayıftı ama karanlığın içinde keskin bir şekilde göze çarpıyordu.

"Yangın mı?" dedi Denton, inanmış gibi olmasa da. "Bir ... kimyasal yangın olabilir mi?"

Gölün kenarı görünmeden önce biraz yol almamız gerekti ve bu soruyu yanıtlarken birçok yeni soru ortaya çıktı.

Göl parlıyordu.

Günler önce gördüğüm, görünmeyen şekillerin kenarları boyunca birbirini kovalıyor gibi görünen titrek ışıklarla aynıydı, ama geçen seferkinden çok daha parlaktı. Parıltı gölün üzerine çökmüş olan hafif sisi toplayıp onu hastalıklı bir ışık bulutuna dönüştürüyordu. Suların kendisi kalp atışı edasıyla çarpıyor gibiydi, ama herhangi bir insan kalbinden çok daha hızlıydı. Bunun bir tavşanın kalp atışıyla nasıl kıyaslanabileceğini merak ederek etrafıma bakındım.

Çok uzakta olmayan, gözleri yeşil ateşle parlayan bir tavşan durmuş olanı biteni izliyordu.

"Angus..."

"Görüyorum."

Dördümüz çok yavaş bir şekilde vadinin kenarından dolaştık. Işıklar daha parlak hâle geldi. Tavşan bizi takip etmedi ve etraf diğerlerini seçemeyecek kadar karanlıktı. Gördüklerim karşısında tüylerim diken diken olmuştu.

Sonunda eve giden geçidin önünde durduk. "Şey," dedi Bayan Eugenia Potter, titreyen suya bakarak, "size bunun mikoloji tarihinde kaydedilmediğini söyleyebilirim."

"Bir mantarı nasıl yok edebiliriz?" diye Bayan Potter'a sordum. "Hızlıca! Böyle bir şey nasıl ölür?"

Gözlerini gölden ayırdı ve boş gözlerle bana baktı. "Antifungaller mi?" dedi sonunda. "Mantar önleyici özelliği olan ağaçlar var... bazı tozlar... hidrojen peroksit, belki ... . "

"Bilmiyor musunuz yani?"

"Ben mantar çizerim, Teğmen! Genellikle onları hayatta tutmaya çalışıyorum!"

Başımı ellerimin arasına aldım.

"Ordudayken ayak mantarlarını alkolle tedavi ederdik," dedi Denton. "Ayaklarını buna batırmalarını isterdik."

"Kesinlikle işe yarayabilir ama ne kadar alkolünüz var?" diye sordu Bayan Potter.

"Tüm gölü alkolle doldurabilir misiniz?"

"Bir şişe livritim var," dedim. "Ve muhtemelen hâlâ bir şarap mahzeni var, her ne kadar biraz dağılmış olsa da."

Bayan Potter'ın yüz ifadesi şarap mahzeninin işe yaramayacağını gösteriyordu.

"Boş verin," dedim, yanıp sönen ışıkları izleyerek. "Boş verin, boş verin. Biz hallederiz. Ben hallederim. Angus..." Döndüm. "Angus, Bayan Potter'ı buradan götürmeni istiyorum. Hob'u al. Eğer bir araba bulabilirsen, onu ahıra bırak ve eğer içimizden biri yaşarsa... Oh, Tanrı aşkına. İkimizin atına da bulaşmış olabilir."

"Ben hallederim," dedi Angus. Hiç kuşkum yoktu. Tüm kariyerini bir çift attan çok daha karmaşık lojistik işlerini hallederek geçirmişti.

"Teğmen!" Bayan Potter benimkinden daha uzun olan boyunu iyice uzatarak söze başladı ve bana dik dik baktı. "Sizi temin

ederim ki, bayılmamak için bir refakatçiye ihtiyaç duyacak kadar küçülen bir menekşe değilim!"

"Bayan Potter," dedim, "bunu söylemeyi aklımdan bile geçirmem. Ama burada bilimsel olarak neyle karşı karşıya olduğumuz hakkında en ufak bir fikri olabilecek ve bunu yetkililere tamamen delice gelmeyecek şekilde açıklama umudu olan tek kişi sizsiniz. Ve eğer bir enfeksiyon, istila ya da artık buna ne derseniz deyin, söz konusuysa şayet, yetkililer uyarılmalı. Angus ciddiye alındığınızdan emin olmak için sizinle gelecek, çünkü... şey..." Eğildim ve usulca, "Kadınlar onlara bir şey anlatmaya çalıştığında erkeklerin nasıl olduğunu bilirsiniz," dedim.

Bayan Potter'ın ifadesi yumuşadı. Derin bir iç çekti ve şemsiyesini eline aldı. "Haksız değilsiniz, Teğmen. Pekâlâ." Parlayan göle son bir kez daha sertçe baktı.

Ahırda gözden kayboldular ve birkaç dakika sonra ortaya çıktılar. Bayan Potter, biraz şaşırmış görünen ama son derece terbiyeli olan Hob'a bindi. "Taşıdığın bir İngiliz hanımefendisi," diye uyardım onu. "Muhtemelen tahtın on beşinci sıradaki varisi. Kibar ol."

"Daha çok yüz on beşinci gibi," dedi Bayan Potter, "bu beni çok rahatlatan bir gerçek." Hob'un boynunu okşadı. "Lütfen gölde olanlarla ilgili son derece iyi notlar alın, Teğmen. Bunu kaçırmaktan nefret ediyorum."

"Kraliyet Mikoloji Derneği'nin tir tir titremesine neden olacak gözlemler yapacağım," diye söz verdim. "Angus, tavşanlara dikkat et."

"Evet. Ve kendi derine de dikkat et, delikanlı. Başka bir subayı daha eğitmek için çok yaşlıyım."

Karanlıkta güvenle ilerleyebilecekleri kadar hızlı bir şekilde yola koyuldular. Gitmelerini izledikten sonra Denton'a döndüm.

"Şimdi ne olacak?" dedi göle bakarak. Işık gösterisi azalmaya başlamıştı ama yine de karanlık suda aralıklarla ışık titreşimleri görülmeye devam ediyordu.

"Pekâlâ," dedim acımasızca. "Gittiler. Şimdi konuşmamız gerek."

11. BÖLÜM

"Maddy'nin boynunun kırıldığını biliyorum," dedim. "Roderick, sanırım?"

Denton derin bir nefes aldı. "Nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Mahzene indim ve baktım."

"Ah." Yüzünü buruşturdu. "Cinayet değildi, kastettiğin buysa yani. Aslında öyleydi ama değil–" Yüzünü ovuşturdu. "Bir içkiye ihtiyacım var."

"Ben doldururum. Sen de her şeyi anlat."

Böyle haklı bir davada son livrit şişemi de harcamaya hazırdım, ama neyse ki Denton'ın kendi konyağı vardı. Ona yardım edecek bir adamı olmamasına rağmen odası benimkinden pek de farklı görünmüyordu.

"Roderick beni bir ay önce çağırdı," dedi bir sandalyeye çökerek. Bir toz bulutu ve muhtemelen küf sporları yayıyordu ama gerçekten, bu noktada biraz daha oturmanın ne önemi vardı ki?

"Katalepsi için?"

"Tam olarak değil." Brendiden bir yudum aldı. "Onu endişelendiren delilikti."

"Ne deliliğiymiş o?"

Denton inledi, ayağa kalktı ve yıpranmış bir zarf bulana kadar eşyalarını karıştırdı. "Al bakalım. Okumak varken bu sorularla oyalanmanın anlamı yok."

Mektubu açtığımda Roderick'in ince el yazısını tanıdım. Konuya girmek için hiç vakit kaybetmemişti.

Denton–

Yardımına ihtiyacım var. Madeline'de umutsuzca yanlış giden bir şeyler var, birkaç yıldır onu etkileyen katalepsiden daha fazlası. Boğulma tehlikesi geçirdiğinden beri garip bir deliliğin etkisi altına girmiş durumda. Bir sabah tamamen kendindeyken, öğleden sonra onu hizmetçilerle küçük bir çocukmuş gibi konuşurken buluyorum. Eşyaları işaret ediyor, isimlerini soruyor ve şaşkın görünüyor. Sesi çok tuhaf oluyor. Onunla yüzleştiğimde, hemen eski hâline dönüyor ama çok garip ve sinsi davranarak bunun sadece bir anlık dalgınlık olduğunu söylüyor.

Yaptığı şey hizmetçileri korkutuyor. En kötüsü de, daha önce başkasının da bu şekilde konuştuğunu duymuştum, ama bu Alice'ti, hizmetçisi. Bazen Madeline'in odasında konuştuklarına kulak misafiri olurdum. O zamanlar Alice'in onu güldürmek için taklit yaptığını sanıyordum.

Benim kandırıldığımı düşüneceksin Denton, ama onun konuştuğu bu sesi duyduğumda aklıma hastalık değil, şeytani ele geçirilme hikâyeleri geliyor. Buna tanık olmak çok korkunç.

Mantıklı biri olduğunu biliyorum, ben de öyle olmaya çalışıyorum, ama bu korkunç malikane sinirlerimi bozdu. Lütfen, sana yalvarıyorum, eğer yüreğinde ikimiz için de biraz iyilik kaldıysa, gel ve bana yardım et.

İmza Roderick'e aitti. Mektubu iki kez okudum, Madeline'in onu uykusunda gezerken bulduğum geceki garip konuşma tarzını, ona kadar sayışını hatırladım. Maddy değil, demişti. Eğer Maddy değilse, kimdi?

"Ele geçirilme vakalarına inanmıyorsun tabii," dedim başımı kaldırıp.

"'Gökte ve yerde daha çok şey var, Horatio'... ama hayır, ben buna inanmıyorum."

Durakladı, sonra çok sessiz bir şekilde, "Buna inanmamıştım," diye ekledi.

"Peki ya şimdi?"

Denton başını salladı. "Artık neye inandığımı ben de bilmiyorum. Madeline'le konuştuğumda, her zaman olduğu gibiydi. Ta ki bir gün işler değişene kadar."

"Açıkla."

"Açıklayamam. Mantıklı bir şekilde bu mümkün değil. Bir tür zihinsel değişim geçiriyor gibiydi, sonra da konuşması değişti. Daha önce gördüğüm hiçbir şeye benzemiyordu." Gözlerini tavana dikti. "Afaziyle konuşma bozukluğu, ki bu da katalepsi kadar faydalı bir teşhis. Tanrı aşkına, çoğumuz sarhoşken böyle oluruz. Ben birinci sınıf bir cerrahım Easton, uzuvları keserim. Dünya dışı varlıklar konusunda uzman değilim." Kaşlarını çattı. "Sana neredeyse boğulduğunu söylemiştim, değil mi?" Başımı salladım, o da devam etti. "Roderick –keza ben de onunla hemfikir olmaya başlamıştım– bunda neredeyse hiçbir şey olmadığını düşünüyordu. Bana onu bulduğunda saatlerdir suyun içinde olduğunu söyledi."

Ona baktım, kelimelerin bir anlam ifade etmesini istediysem de aklım iyice karışmıştı. "Ne?"

"Aklını yitirdiğini düşündüm," dedi Denton açık yüreklilikle. "İnsan paniklediğinde zaman yavaşlar elbette. Onu dışarı çıkardı ve artık çok geç olduğunu düşündü. Bu yüzden onu mahzene götürdü ve gece boyunca başında hıçkıra hıçkıra ağladı."

Yutkundum. "Sonra?"

"Ve kız uyandı. Ve onunla o çok üzücü bulduğu sesle konuşmaya başladı."

"Bu nasıl mümkün olabilir? Gerçekten boğulmuş muydu?" Tavşanın seğirdiğini gördüğüm hâlde bunu neden sorduğumu bilmiyordum ama tavşanlar insanlarla aynı değildir, değil mi?

Denton başını salladı. "Boğulmak tuhaf bir şey," diye itiraf etti. "İnsanlar bazen, özellikle de soğuk suya girdiklerinde, öldüklerini düşündükten çok sonra geri gelirler. Roderick, kızın suda birkaç

dakikadan fazla kaldığında ısrar ettiğinde ona da böyle söylemiştim." Tekrar sandalyeye oturdu. "Ben de Madeline'in korkudan uyandığı için sersemlemiş olduğuna, Roderick'in paniklediğine ve suda olduğundan çok daha uzun süre kaldığına inandığına inanmaya devam ettim."

"Ama işte bundan sonra bu... ötekiliği baş göstermeye başladı."

Denton tekrar başını salladı. "Boğulmanın bununla ilgisi olmadığını düşünmüştüm. Hizmetçisinin intiharının bir sonucu olması daha muhtemel görünüyordu. Yakındılar. Belki de oynadıkları bir oyunu bir şekilde canlı tutmaya çalışıyordu."

"Peki ya şimdi?"

Homurdandı. "Şimdi her şey ortada, değil mi? Bu mantar. Bir şekilde bu tuhaf duruma neden oluyor. Önce hizmetçide, sonra Madeline'de. Belki bir tür halüsinojenik etki, belki de basit bir zehirlenme."

"Onu neden öldürdünüz?" Bu soruyu herhangi bir kınama duymadan sorabilmem ne kadar ilerlediğimin bir ölçüsüydü.

"Roderick onu değil, vücudunu ele geçiren şeyi öldürmek istediğini söylüyor."

"Yani mantar gölden ona bulaştı ve onu etkileyerek bu şekilde davranmasına neden oldu..."

"Öyle görünüyor." Denton'ın yüzü kasvetliydi. Bir süre sonra sesini yükseltmeden, "Onu öldürdükten sonra ne yapacağımı bilemedim. Neler olduğunu bilmiyordum ama Roderick onun şeytanı olduğunu ve Maddy'yi yiyip bitirdiğini söyledi ve... Tanrı bana merhamet etsin, yanıldığını da söyleyemem."

Maddy'nin o geceki gülümsemesinin, boş bakan gözlerinin beni nasıl ittiğini hatırladım. Kötülük doğru kelime olmayabilirdi ama Roderick'in bu sonuca nasıl vardığını anlayabiliyordum. "Yani onu korudun."

"Evet. Yanlış olduğunu biliyorum ama ..." Ellerini kaldırıp bıraktı. "O da ölüyor. Bu durumda daha fazla dayanabileceğini sanmıyorum."

"Pekâlâ," dedim. "Pekâlâ." Söylenmesi gereken sözcükleri formüle etmeye çalıştım, sonra da konuşmak yerine konyağımı içtim. Aşırı derecede sarhoş olmak istiyordum. Bir ata binip toynakları

nın beni taşıyabildiği kadar hızla buradan uzaklaşmayı arzuluyordum, ama Hob gitmişti ve Angus da onunlaydı. Denton da ben de gerçeği biliyorduk ama bu sözleri söylemek her şeyi gerçek kılacaktı ve Tanrım, gerçek olmamasını ne kadar da isterdim.

Bardağı yere bırakıp derin bir nefes aldım. "Madeline tıpkı tavşan gibi," diye devam ettim acımasızca. "Bu yüzden tabutta değil. Bu şey onu hareket ettiriyor."

Bundan sonra orada ne kadar oturduk, cesaretimizi yudumladık bilmiyorum. Muhtemelen çok uzun bir süre. Ama er ya da geç harekete geçmeniz ya da hiç harekete geçmemeyi kabullenmeniz gerekti.

"Cesedini bulmak zorundayız," dedim sandalyemden kalkarak.

"Hâlâ mahzende olmalı," dedi Denton. "Eminim onu çok uzağa taşıyamaz."

Ona baktım, derken tavşanları ve onların korkunç sürünmelerini görmediğini, sadece masanın üzerinde duran ve durdurulmadan önce birkaç metre ilerleyebilmiş olanı gördüğünü fark ettim. "Belki de bundan biraz daha fazlasını yapabilir," dedim.

Denton şişeyi aldı ve içini boşalttı. "Roderick'in onu bu hâlde görmesine izin veremeyiz," dedi. "Yakmamız gerek."

Başımı salladım ve bir lamba aldım. Denton da öyle yaptı. Tabancam hâlâ yanımdaydı ama Maddy'nin cesedine ateş etmenin ne yararı olacaktı? Tavşanı durdurmaya yetmemişti.

Mahzen basamakları soğuk ve karanlıktı, Denton da ben de ürkektik. Kandilin her bir hareketi gölgelerin titremesine neden oluyordu ve ne zaman biri çok büyük görünse ikimiz de geri çekiliyorduk.

"Sanırsın asker değil de bir çift çocuğuz," diye mırıldandım. Denton kendi kendine tam olarak yakalayamadığım bir şeyler mırıldandı.

Çıkışa birkaç adım kala durdum. Denton neredeyse sırtıma çarpacaktı. Kandili yukarı kaldırdım ve mahzen kapısını ortaya çıkardım.

Kilitsiz mahzen kapısı.

Şimdi aralıktı.

"Neden durdun?" diye fısıldadı Denton.

"Kapı açıktı."

"Daha önce kapatmış mıydın?"

"Kapattığımı sanıyordum." Demek ki kapatmamıştım. Boş bir mahzenin kapısını neden kapatalım ki zaten? "Roderick içeri girmiş olabilir mi?"

"Roderick'in işemek için bile ayağa kalkamaması gerekir," dedi Denton. Durakladı, sonra isteksizce ekledi, "Tabii ki, başından beri yanılmaktan başka bir şey yapmadım, bu yüzden tıbbi görüşüm beş para etmez."

Bununla ne demek istediğini merak ettim ama sormanın sırası değildi şimdi. Son birkaç basamağı indim ve kapıyı kenara ittim.

Döşeme hâlâ boştu. "Maddy?" diye seslendim. Sesim odanın içinde kuş sesleri gibi yankılandı ve sesimin mahzenin uzak tarafındaki koridorda, Usher'ların eriyip gittiği yer altı mezarlarında belli belirsiz çınladığını duyabiliyordum.

Cevap yoktu. Herhangi bir ses duymak için kulak kabarttım: rüzgârda uçuşan kumaşların hışırtısı, her seferinde bir uzvunu sürükleyen bir bedenin sesi.

Ama hiçbir şey yoktu.

"Burada değil," dedim.

"Burada olmalı," dedi Denton. "Bana onun o kadar merdiveni çıktığını söyleyemezsin."

"Neden olmasın?" Saatlerdir beynimin arkasında yoğunlaşan bir şüphe vardı ve ben var gücümle onunla mücadele ediyordum. Eğer bunu kelimelere dökmezsem, hiç düşünmüyormuş gibi davranabilirdim.

"Çünkü o öldü! Ve bu bir mantar, bir... bir..." Doğru kelimeyi bulmaya çalıştı. "Bu yüceltilmiş bir mantar! Belki bir bedeni sağa sola savurabilir ama hepsi bu! Tabuttan yuvarlanmış olmalı..."

Kandili kaldırdım, odanın köşelerine ışık sıçradı. "Etrafına bir bak Denton. Onu görüyor musun?"

Belli ki cesedi orada bulmayı umarak ilerledi ve tabutun etrafından dolaştı. Bayan Potter'la benim koca bir cesedi gözden kaçırmış olabileceğimizi düşünmesi ne normalde gücenirdim ama onun da kaçınmaya çalıştığı kendi düşünceleri olduğunu hissediyordum.

Bir ceset bulamayınca tekrar tabutun etrafından dolaştı, sonra daha da derinlere uzanan koridora doğru birkaç adım attı. Sonra durdu, belli ki aklı daha iyi çalışmaya başlamıştı. "Kapıyı kapattığından emin misin?" diye sordu.

"Evet. Çubuğu unutmuş olabilirim ama kapıyı kapatmış olmalıyız." Elimi kaldırdım. "Biliyorum, kapıların bir mantarın çözemeyeceği kadar karmaşık olduğunu biliyorum. Ama işte buradayız."

"Roderick olmalı. Ya da hizmetçilerden biri. Adamınız Angus, eğer ona söyleseydiniz..."

"Angus değildir."

"O zaman bir hizmetçi."

Ona bakmakla yetindim. Homurdandı ve elinde kandille tekrar koridora döndü. Tek başına mahzenin derinliklerinde kaybolmasını istemediğim için peşinden gittim. *Ya Madeline oradaysa? Bekliyorsa?*

Aşağı baktım ve bir fısıltıyla durdum.

"Ne?" Denton döndü, alev gözlerine turuncu bir iğne ucu gibi yansıyordu.

"Zemine bak. Toza bak."

Koridorun tozları temizleneli yıllar olmuştu. Belki de on yıllar. Roderick'in babasının ölümünün üzerinden ne kadar zaman geçtiğini hatırlayamıyordum. Tozlar yerde kalın bir halı gibi uzanıyordu.

İki sıra ayak izi göze çarpıyordu. Kısa süre önce küçük ayakları olan biri buradan ayaklarını sürüye sürüye geçmiş olmalıydı. Ayakları yerde sürüklenmiş, lekeli çizgiler bırakmıştı ve her birkaç adımda bir parmaklarının izi seçiliyordu. Diğer yönden geri döndükleri anlaşılıyordu.

Denton sarsılarak yutkundu. "Biri bu taraftan gelmiş."

"Birisi. Evet, biri. Ve sonra geri dönmüş." Mahzenin girişine doğru bir adım geri attım. Denton'un yüzünde bir tür minnettarlık ifadesi belirdi, sonra ikimiz de geldiğimiz yöne doğru koşmaya başladık. (Koşmadık. Eğer koşsaydık, kaçacak bir şey olduğunu kabul etmek zorunda kalırdık. Eğer koşarsak, her askerin kalbinde yaşayan küçük çocuk, canavarların bizi yakalayabileceğini anlardı. Bu yüzden kaçmadık, ama buna yakın bir şeydi yaptığımız.)

Kapı hâlâ açıktı. Buradaki zemin, kimin nereye gittiğine dair hiçbir bir ipucu barındıramayacak kadar çok ayak iziyle doluydu. Düşünmeye çalışarak mahzen kapısına doğru ilerledim. Ağır ahşap, demir süslemeli, lanet olası malikânenin geri kalanı gibi gotikti. Madeline benden biraz daha kısaydı. Eğer kapıya doğru uzanmış olsaydı...

"Denton."

"Efendim?"

Tek kelime etmeden işaret ettim. Demir halkanın yanında, tam da birinin ağırlığını kapıya yasladığında kolunun düşeceği yerde metal bir haç vardı. Kenarındaysa onlarca ince beyaz saç teli.

Denton'ın karşı çıkmasını, bunun kefenin kapıya sürtünmesinden kaynaklandığını söylemesini bekledim. Ama o uzun, çok uzun bir süre beyaz tüylere baktı ve bir anda nefes alıp omuzlarını dikleştirdi. "Anlıyorum."

"Mahzene tek başına girdi. Sonra da tekrar çıktı." Ve bunu iki ayağı üzerinde yapmış ve kapıyı kullanmıştı.

Gözlerini kapıdan ayırmadan bir kez başını salladı.

"Denton," dedim, "sanırım şu ihtimalle yüzleşmemiz gerekiyor. Madeline'in..." Kelime bulmakta zorlandım ve sonunda "... bilinci yerinde," dedim.

"Bu imkânsız," dedi neredeyse kayıtsızca. "Ama bu şimdiye kadar hiçbir şeye engel olmadı, değil mi?"

"Neden imkânsızmış?"

"Çünkü o ölü. Ve mantarlar bilinçli değildir."

"Varsayalım ki ölmedi. Hayır, beni dinle. İnsanların bazen boğulduğunu ve ölmüş olmaları gereken zamandan çok sonra geri geldiklerini söylemiştin, değil mi?"

"Saatler sonra, Teğmen. Günler değil."

"Mantarın onu hayatta tuttuğunu varsayalım. Suda yaşıyor, değil mi? Yani boğulmaktan kurtulabilir. Ya ev sahibinin de hayatta kalmasını sağlayacak bir şey yaptıysa?"

Denton nihayet bana baktı, ağzını açtıktan sonra tekrar kapadı. Olana bitene enine boyuna kafa yorduğunu neredeyse görebiliyordum. "Beyinler oksijensizlikten ölür," dedi yavaşça. "Eğer bu mantar bir şekilde oksijen sağlayabilirse . . . onu emer ve beyne iletirse . . . evet, tamam. Bu aptalca bir fikir ve buna bir an bile inanmamalıyım, ama beyin sapındaysa, neden olmasın?"

"Madeline boynu kırıldıktan birkaç gün sonra uyanıyor," dedim. "Ayağa kalkıyor ve mahzenin içlerine doğru yürüyor. Bayan Potter ve ben aşağı inip ayrıldıktan sonra tekrar odaya geliyor ve kapıyı açık buluyor. Kapıyı açıyor ve dışarı çıkıyor." Merdivenleri işaret ettim.

"Demek ki evin içinde bir yerde." Denton'ın sesi eğleniyor gibiydi, ama ben bunun, topların mevzilere çekildiğini gören askerlerin yaptığı gibi bir espri olduğunu anladım. *Ha, evet, tabii ki düşmanın topları var, neden olmasın ki? Ah, mermimiz bitti mi diyorsun? Ha!*

"Evet."

"Nereye giderdi?"

"Sence nereye?" Merdivenleri çıkmaya başladım. "Biri boynunu kırsa sen nereye giderdin? Roderick'in yanına tabii ki."

Bu sefer koştuk. Merdivenleri hızla çıktık. Denton, Roderick'in odasına giden yolu gösterdi. Titreyen kandillerimiz koridorları, gölgeli devlerle dolduruyordu. Dikkatli olmazsak yağı döküp her yeri yakabilirdik.

Üst salon çoktan aydınlanmıştı, mumlarla değil, salonun sonundaki pencereden gelen soluk, hastalıklı bir ışıkla. Tanrım, şafak sökmüştü bile. Ne kadar zamandır oturup içiyor ve aklımızı başımıza toplamaya çalışıyorduk? Mahzende ne kadar zaman geçirmiştik?

Madeline çaresiz kardeşiyle ne kadar zamandır yalnızdı?

Roderick'in kapısı dışarıya, salona doğru açılıyordu ve şimdi aralıktı. Denton ve ben birbirimize telaşlı gözlerle baktık, sonra ikimiz de aynı anda, kapıdan girmeye çalıştık. Ben biraz daha hızlıydım, bu yüzden bir elimde tabanca, diğer elimde kandil odaya dalıp Madeline'i Roderick'in odasında bulan ben oldum.

Roderick'in yatağında oturuyordu.

12. BÖLÜM

Başı korkunç bir açıyla eğilmişti, boynu korkunç bir şekilde çarpıktı. Kapıya bakmak için tüm vücudunu çevirmek zorunda kalırken başı yana doğru düştü. Kısmen dik durmak için bir omzunu yukarı kaldırdı ve bu küçük hareketle ilgili bir şey öylesine korkunçtu ki beni olduğum yerde âdeta dondurdu.

"Alex," dedi. Sesi cılız ve soluk soluğaydı, sanki içine fazla hava çekemiyormuş gibi. Ciğerleri tavşan gibi mantarla mı kaplanmıştı? Yoksa sadece boynu mu kırılmıştı? Peki bunun bir önemi var mıydı?

"Madeline." Roderick hâlâ yatakta yan yatıyordu. Nefes alıp almadığını anlayamadım. Onu öldürmüş müydü?

Ve eğer öldürdüyse, bu cinayet miydi yoksa sadece adalet mi?

"Beni... vurmak... pek bir işe yaramaz..." diye fısıldadı. Saçları dağınıktı ve gözlerinin üzerine düşüyor, beyaz saçları kemik rengi tenine dökülüyordu. Elini itmek için kaldırdığında parmaklarının mor-siyah olduğunu ve kollarının altından uzun bir çizgi geçtiğini fark ettim. Bunu bazen ölü insanlarda görürdünüz, kan biriktiğinde ortaya çıkardı. Mantar ona her ne yapıyorsa, Madeline'in kalbi günler önce atmayı bırakmıştı.

Öksürmeye başladı ve sesi biraz daha güçlendi. "Sanırım... Yine de hoşuma gitmezdi." Bana hüzünle gülümsedi, çocukluğumuzdan beri tanıdığım o tanıdık gülümsemesiydi bu.

"Tanrım, Maddy," dedim. Silahı indirdim. Onu gerçekten vurabileceğimi mi düşünüyordum? "Aman Tanrım. Sana ne oldu böyle?"

"Kırık boyun bir sorundu," dedi düşünceli bir şekilde. "Göl suları sadece... beynimde... ve derimdeydi. Va'nın kırıktan aşağıya

doğru ilerlemesi gerekiyordu. Bu günler sürdü." Başını bir o yana bir bu yana sallayarak baktı bana. Nefes borusunun keskin açısını görebiliyordum. Mide bulantısı beni yine yakalamıştı. "Roderick'in zekâsı. O gölü asla... anlayamadı."

Denton yanıma gelmişti, gözleri yataktaydı. "Roderick yaşıyor mu, Madeline?"

"Onu ben öldürmedim." Tekrar öksürdü ve başı omzundan kayarken zıpladı. Başka tarafa bakmak zorunda kaldım. Tekrar baktığımda, elini ağzına götürmüş çekiştiriyordu. Uzun beyaz ipler çıktı ve onları elinin etrafına sardı, sonra dikkatsizce kucağına düşmelerine izin verdi. "İşte," dedi, sesi şimdi daha güçlüydü. "İşte, böylesi biraz daha iyi. Va ciğerlerimi doldurdu, görüyorsunuz. Beni kurtarmak istedi ama artık çok fazla var." Başını tekrar omzuna doğru itti.

"Va?" Bir çocuk gibi kimden bahsediyordu?

"Göl," deyip bana gülümsedi. "Her zaman böyleydi."

Denton bir adım öne çıktı. "Roderick'i muayene edebilir miyim?" diye sordu. Elbette yapılması gereken buydu ama ben Madeline'in ne demek istediğini ve gölden neden bir çocuk gibi bahsettiğini öğrenmek için yanıp tutuşuyordum.

"Evet."

Denton yatağın etrafında içinde patlamamış bir mermi varmış gibi dikkatle dolaştı. Madeline onu görmezden geldi. Ne kadar hızlı hareket edebileceğini merak ediyordum. Kendimi parmağımla tabancanın namlusunu ovarken yakalayınca durdum. Korkunç bir alışkanlık. Angus bana kızabilirdi.

"Maddy," dedim dikkatini çekmeyi umarak. "Ne demek istiyorsun, her şey göl yüzünden mi oldu?"

"Va uzun zamandır ulaşmaya çalışıyor," dedi hüzünle. "Va hayvanların içine girebilirdi. Van'ın duyularını da bu şekilde öğrendi. İlk seferinde bunun nasıl bir şey olduğunu hayal bile edemiyorum. Düşünsenize, görme duyunuz olmasaydı ve hatta görmenin var olduğunu bile bilmeseydiniz, buna nasıl erişirdiniz? İşitmek daha kolaydı. Va titreşimleri anlıyordu ve işitme duyusu bundan ibaretti. Ve va kokuyu çoktan biliyordu." Gözlerini işaret etti. "Ama bu

iki yuvarlak pelte kesesinin bir şey yaptığını nasıl düşünebilirsin ki? Ama göl bunu anladı!"

Yutkundum. Madeline'in arkasında Denton bana başıyla onay verdi. Roderick hâlâ hayattaydı. Tanrı'ya şükür.

"Bana gölün bir zekâsı olduğunu mu söylüyorsun?" dedim.

Bana gülümsedi. "Senden ya da benden daha zeki. Va'nın öğrenmeyi başardığı her şeyi düşün."

"Ve..." Denton Roderick'in bileğini çekiştiriyor, muhtemelen onu yataktan kaldırmaya çalışıyordu. "Göl seninle konuşuyor mu? Seninle bir şekilde iletişim mi kuruyor?" Bir yanım onun delirdiğini düşünüyordu. Diğer yanım ise zaten ölü bir kadınla sohbet ettiğimi söylüyordu. *Mantarlar düşünmez. Evet, ölüler de hareket etmez.*

"Konuşmak en zoruydu," dedi Madeline. Dudaklarından başka bir hif parçası kopardı.

"Önce Van'a bir tür işaret dili öğretmek zorunda kaldım. Va konuşmayı anlamıyordu." Tekrar kıkırdadı, dişlerimi sızlatan, nefes borusunun imkânsız açısı yüzünden daha da kötüleşen hafif bir kıkırdama. "Düşününce, havayı içimize alıp dudaklarımızı kıpırdatarak konuşuyoruz. Eğer bunun için doğmadıysan bunu nasıl anlayabilirsin ki? Ama va sonunda anladı!"

Nefes almakta zorlanıyorum diye düşündüm. *Maddy değil. Maddy bir ben bir . . .*

Tanrım, göl konuşuyordu. Mantara konuşmayı o öğretmişti.

İpuçları gözlerimin önündeydi ama gerçeği nasıl tahmin edebilirdim ki? Maddy duvarı ve mumu isimleriyle sayarken bunun aslında bir kelime bilgisi dersi olduğunu nereden bilebilirdim?

Mantara bir çocuk gibi davranacağını nereden bilebilirdim?

Denton, Roderick'i yataktan kaldırmıştı. Son erkek Usher hâlsiz görünüyordu ve sarhoş gibi Denton'a yaslanmıştı ama hareket ediyordu. Bir soru mırıldandığını duydum ama Denton onu susturdu.

Madeline dönmeye çalışınca dikkatini dağıtmak için aceleyle atıldım. "Sen ... van'a ... göle ... nasıl konuşulacağını öğrettin?" İşe yaramıştı. Bana gülümsedi. "İletişim kurmak için ses kullandığımızı fark edince neredeyse kendi kendine öğrenecekti. Ne kadar zekice! Hizmetçim ve ben-va Alice'i kontrol altına alacak ve van'a

öğretebildiğim kadarını öğretecektim. Ama Alice kendini öldürdü, o aptal yaratık ve işler daha da zorlaştı." Yüzünde bir şey parladı, keder mi, öfke mi, hayal kırıklığı mı, anlayamamıştım.

"Kendini mi öldürdü?"

"Anlamadı." Madeline ayağa kalkmaya yeltendi. Bir eli sanki diğer eliyle bağlantısı yokmuş gibi yatağın direğini tutmak için uzandı. "Va'nın ne yapmaya çalıştığını anlamadı, sonra da aptal kardeşi cesedini alıp yaktı, düşünebiliyor musun? Bu yüzden geri dönemedi bile!"

O zaman ateş onu durduruyor, diye düşündüm ve üzerimden tarifsiz bir rahatlama dalgası geçti. Eğer içime girerse, Angus bedenimi yaktığı sürece sorun olmazdı. *Ölüler yürüyebilir ama ben onların arasında yürümeyeceğim.*

"Ama sen anlıyorsun, Easton. Göle öğretmeyi sen devralabilirsin. Korkarım bedenimi daha fazla ayakta tutamam. Artık yıpranmaya başlıyorum. Bazı şeyler bir süre sonra iyiden iyiye bozuluyor." Yine hüzünle gülümsedi ve bir adım öne çıktı.

Tavşanlar gibi hareket ediyordu, sonunda anlamıştım.

Maddy'nin bedeni üzerindeki kontrolü boynunda durmuştu. Kırığın altında, göl vücudunu bir kukla gibi kontrol ediyordu.

Çok uzun süre donmuş bir şekilde durdum ve onun yaklaşmasını izledim. "Madeline," dedim dikkatlice, "bu şey ... her neyse ... seni öldüren şey buydu. Seni canlı canlı yiyordu." Ben mantara *va* demezdim. Asla demezdim. O bir dehşetti ve arkadaşımı yemişti.

"Biliyorum, biliyorum," dedi Madeline. Bu sözleri gözlerini devirerek geçiştirdi. "Tabii ki va yaptı. Ama bunu yapmak istemedi. Süreci olabildiğince yavaşlattıysa da biraz beslenmeden edemedi. Tabii ki sonunda öldüm."

Denton ve ben başının üzerinden birbirimize baktık. Umarım yüzüm ifadesizdi. Onunki değildi çünkü.

"Öldüğünü biliyorsun," dedim.

Madeline'in gülümsemesi muhteşemdi. "Easton," dedi, sanki bir çocukmuşum gibi nazikçe, "en az bir aydır ölüyüm ben."

Göl ellerinden birini uzattı ama ben geri çekildim. Tırnaklarının altından pamuk yünü gibi hifler çıkıyordu, çürük siyah teninde

şoke edici bir beyazlık vardı. Dokunuşu günler önce beni alarma geçirmişti. Şimdi bildiklerimle... *İsa'nın kanı adına. En azından ateş işe yarıyor. Eğer kandil yağını üzerine dökebilirsem... hayır, bu yeterli olamaz. Tavşanı yakmak için çok şey gerekti. Tanrım, bedenler neden bu kadar ıslak?*

Denton, Roderick'i yatağın etrafında yarı sürüklüyor, yarı taşıyordu. Kendimi Madeline'le diğer ikisinin arasına yerleştirmeye çalışarak biraz kenara çekildim. "Bu nasıl mümkün olabilir? Nefes alıyordun. Kalbin atıyordu."

"Göl kalbimin atabildiği kadar atmasını sağladı. Bedenim ne yapacağını biliyordu, sadece ona emir vermek zorundaydım. Ama Roderick boynumu kırdıktan sonra emirler artık ulaşmaz oldu." Başını tekrar dikleştirdi. "Bunun bir önemi yok. Hayattayken neydim ben? Kimseye faydam yoktu, en azından kendime. Annemin giydirdiği ve erkeklerin baktığı güzel bir oyuncak bebektim sadece. Sonra annem öldü ve buraya, bana bakacak erkeklerin olmadığı bir yere geldim. Nihayet bir amacım olmuştu." Bana gülümsedi. Ağzının kenarlarında beyaz iplikler vardı ve konuştuğunda soluk yünle kaplanmış dilinin parıltılarını görebiliyordum. Bir adım daha geri çekildim.

Roderick şeytan demişti. Ama burada gördüğüm şey, şeytani değil, yabancıydı, bildiklerimden o kadar uzak, canavarca bir yabancılıktı ki bu, varlığımın her bir zerresi onu reddetmek, kaçmak, ondan uzaklaşmak için âdeta çığlık atıyordu...

"Sevgili Alex," dedi, kaşlarının arasında bir çizgi oluşmuştu. "Anlıyorsun, değil mi? Anlamak zorundasın. Van'ı kurtarmama yardım etmelisin."

"Maddy, ben..."

"Yapmak zorundasın."

"Seni öldüren bir şeye asla yardım edemem." Bu, onun dönüştüğü şeyi vurup cesedini yakmak, sonra da tarlaları tuzla ekmek istediğim gerçeğinden çok daha iyi geliyordu kulağa.

"Roderick'e yardım ediyorsun."

Utanç içimde kabardı. Haksız değildi.

"Göl kimseye zarar vermedi," dedi. "Kasıtlı olarak değil. Va acı hissetmiyor, o yüzden nasıl anlayabilir ki? Artık çok daha iyi bi-

liyor gerçi." Bir adım daha ileri. "Artık acımayacak. Ve eğer bu kadar zayıf olmasaydım, Va'nın beslenmek için almak zorunda olduğu azıcık şeyin bir önemi olmazdı."

Denton, Roderick'i neredeyse kapıya kadar getirmişti.

"Maddy, o şeyin bana bulaşmasına izin vermemi mi istiyorsun?"

"Bulaştırmak değil." Bu kelimeden rahatsız olmuş görünüyordu. "Sadece Van'a bir yuva ver. Va bir çocuk gibi, Van'a bakacak birine ihtiyacı var ve senin Van'ı koruyacağını ve benim için her zaman yaptığın gibi Van'ı savunacağını biliyorum."

İleri doğru yürüyünce ben de geri çekildim. Elimde bir silah ve ateş vardı ve muhtemelen yüz kiloya yakın daha ağırdım ama yine de geri çekildim.

"Alex..."

Denton uzandı ve ceketimin arkasından tuttu. O çekince ben de geriye doğru kaçmaya başladım ve Madeline'i son gördüğüm anda kapı suratına çarptı.

Dışarıda kilit yoktu. Ağırlığımı kapıya yasladım. Denton'a, "Engellemek için bir şey getir," dedim. Roderick barda duran bir sarhoş gibi duvara yaslanmıştı. Doktor koridorda hızla ilerledi.

"Alex?" Maddy kapıyı çaldı.

"İşte bu ses," diye mırıldandı Roderick. "İşte bu ses. Hâlâ hareket ediyor. Sesi mahzenden duyabiliyorum. Sen duymuyor musun?"

"Duyuyorum," diye onu temin ettim.

"Alex. Çıkar beni. Bana yardım etmelisin."

Kapı bir darbeyle sarsıldı ve beni bir santim kadar ileri itti. Ayaklarımı yere bastım ve sırtımı dayadım. Göl, Madeline'in şimdiye kadar olduğundan çok daha güçlüydü.

"Alex, sana yalvarıyorum!"

"Bu o değil," dedi Roderick. Yana doğru yatıyordu ama onu yakalamak için uzanmaya cesaret edemedim. "Easton, bayım, bu gerçekten o değil."

"Biliyorum," dedim ona. "O olmadığını biliyorum."

"Alex, gölü kurtarmama yardım etmelisin!"

"Efendim . . . Onu duyuyorum. . ."

"Ben de öyle, Usher."

Kapıya darbeler yağdı. Nasıl bu kadar güçlü olabiliyordu?

Madeline'in narin bileklerinin tahtaya vurduğunu hayal ettim. Elbette böyle bir işkencce altında derisi yarılırdı ama belki de gölün umurunda değildi. Bir mantar parçalanan eti neden umursasın ki? Acı hissetmiyordu ve şimdi Maddy de hissetmiyordu.

"Alex!"

Kulaklarımda çınlayan ses her şeyi bastırdı. Bunu memnuniyetle karşıladım. Ama yeterince uzun sürmedi.

"Özür dilerim Maddy," dedim. Beni duydu mu bilmiyorum.

"Kulağa o gibi geliyor," dedi Roderick, "ama değil. Bu diğer şey."

"Biliyorum."

Gürültülü sürtünme sesleri Denton'ın uzun bir sandalyeyle gelişini müjdeliyordu. "İşte," dedi. "Bu karşı duvara dayanacak kadar büyük olmalı."

Öyleydi. Zar zor. Denton sandalyeyi yerine yerleştirirken kapı biraz aralandı; Madeline'in mavi-siyah parmaklarının kenarda kaydığını gördüm.

Hif parçaları ahşabın pürüzlü kenarlarına takılmıştı. Elinin alt kısmı acımasızca ezilmişti, sarkan yapışkan et parçaları ve uzun beyaz iplikler vardı.

Eli kapıyı yakalayıp itti. Sandalye duvara çarptı ve ahşabın iniltisini duydum ama dayanıyordu.

"Eaaaastonnn..." dedi kapının arkasından gelen ses, artık Maddy'ye ait değildi. "Eaaastonn . . . ?"

Denton'a, "Hizmetçileri dışarı çıkar," dedim. Muhtemelen hepsini. Kolumu Roderick'in kolunun altına sokup onu ayağa kaldırdım. Sırtım bana artık genç olmadığımı ve bunun bedelini ödeyeceğimi söylüyordu. Ama bununla daha sonra yüzleşecektim. Dizlerimden yukarısı daha sonra iflas edebilirdi.

Roderick ağırlığını bana verdi. "Onu öldürmek zorunda kalacağımı biliyordum," diye fısıldadı. "Biliyordum. Buraya gelmeni hiç beklememiştim."

"Her şey yolunda," dedim ona. "Her şey yolunda."

Bir şekilde merdivenlerden indik. Roderick kendi ağırlığını daha fazla taşımaya başladı. Yavaş hareket etmesine rağmen sırtım minnettardı.

"Denton'ın da bizi ziyaret edip gitmesini ummuştum," dedi. "Ne kadar hasta olduğunu gördüğünde, sonrasında ölmüş olmasına kimse şaşırmazdı." Titreyen elini yüzüne götürdü. "Çok üzgünüm Easton. Çok üzgünüm. O şeyi bitirmek zorundaydım."

Başımı salladım. Bu akla hayale sığmaz bir şeydi ama gördüklerimden sonra artık onun gerekçelerini sorgulayacak değildim. "Sorun değil Roderick. Anlıyorum." Sanki güven vermek istediğim bir köpekmişçesine sırtına vurdum. Garip bir şekilde, bu onu yatıştırmış görünüyordu. "Her şey yoluna girecek." Bu bir yalandı ama ikimizin de bu yalana ihtiyacı vardı.

Avluya vardığımızda Denton'ın hizmetkârları topladığını gördüm. Sadece iki kişi vardı, her yerde karşımıza çıkan uşak ve aşçı olduğunu tahmin ettiğim bir kadın. "Seyisi atımla birlikte hana gönderdim," dedi, başımı salladım.

Roderick sallanarak tek başına ayağa kalktı. İki hizmetçiye başıyla selam verdi. "Aaron. Mary. Her şey bitti. Lütfen köye dönün. Ben..." Yutkundu. "Müsait olduğumda size yetişeceğim."

Mary ifadesiz bir şekilde arkasını döndü. Aaron oyalandı. "Efendim ... size yardımcı olabilir miyim?" Bana temkinli bir şüpheyle baktı, Usher'ın durumunun baş müsebbibi mi yoksa kurtuluşunun anahtarı mı olduğumdan emin değildi.

"Bu sefer olmaz." Roderick hafifçe gülümsedi. Sabah ışığında teni korkunç bir renge bürünmüştü. "Lütfen Mary'le git. Böylece benim de gözüm arkada kalmaz."

"Pekâlâ, efendim." Aaron doğruldu, selam verdi ve aşçının peşinden evden uzaklaştı.

Sadece Denton, Roderick ve ben avluda durup lanetli eve, yabancı gözler gibi aşağıyı gören pencerelere baktık. Göl, ışıkla titriyor ve camdaki yansımaları harekete geçiriyordu.

"Sence dışarı çıkması ne kadar sürer?" diye sordu Denton.

Kapıya vurulan çekiç benzeri darbeleri hatırlayarak yutkundum. "Uzun sürmez. Eğer denerken vücudunu parçalamazsa ta-

bii." Ve bu bile onu durdurmayabilirdi. Neden dursundu ki? Bahçeye açılan kemerli geçidi taradım, yabani tavşanı arıyordum.

"Çok basit," dedi Roderick. "Usherlar bu korkunç şeyin büyümesine izin verdi. Ama son Usher onun dışarı çıkmamasını sağlayacak." Kendi kendine sessizce başını salladı.

"Tek başına gidemezsin," dedim hemen.

"Evet, gidebilirim." Omzumu kavradı. "Onu hâlâ duyuyorum," diye ekledi. "Onu hâlâ duyabiliyorum. O içeride. Ölmedi. Yeterince ölmüş değil. Ve tarladaki şeyin de konuştuğunu duyabiliyorum."

"Ama ya o.."

Bana melek gibi gülümsedi. "Git, Easton. Sen dostlarımın sonuncusu ve en iyisisin. Sadece benim için yap bunu."

Yutkundum. Sonra sırtına son bir kez vurup uzaklaştım. Denton'la ben sendeleyerek o lanetli evden uzaklaşırken Roderick Usher içeri girdi.

İlk alev çatıya ulaştığında yolu yarılamıştık ama hâlâ malikâneyi görebiliyorduk.

13. BÖLÜM

Ev iki gün boyunca yandı. Denton ve benim ayakta duracak hâlimiz yoktu, yangını söndürmeye çalışan herkesi geri çevirmek için dönüşümlü olarak nöbet tuttuk. Bir ara uyumuş olmalıyım ama dürüst olmak gerekirse bunu hiç hatırlamıyorum.

Ateşin kükreyişini dinledim ve Roderick'in, "Kibriti tam olarak nerede çakacağımı biliyorum," dediğini düşündüm.

Göl parladıysa bile turuncu yansımalar onu yutmuştu.

Sonunda, evi ya da içindeki herhangi bir şeyi kurtarmanın mümkün olmadığı anlaşıldığında, köy hanına gittik. Tam on sekiz saat uyudum, sadece soğuk çay içmek ve tekrar işemek için uyandım. Elbette çay için su kaynatılmış olsaydı, çok daha güvenli olurdu. Kesinlikle.

Nihayet kalktığımda aynada dilimde beyaz bir yün izi olup olmadığını kontrol ettim. Hiçbir şey göremedim.

Tökezleyerek ortak salona indim ve Denton'ı ateşin yanında büzülmüş hâlde buldum. "Tıpkı benim hissettiğim gibi görünüyorsun," dedim ona.

"Ne tesadüf," dedi. "Sen nasıl görünüyorsan ben de öyle hissediyorum."

Ateşin yanındaki diğer sandalyeye çöktüm. Hancı bana fincanda bir şey getirdi. Sıcaktı. Tek önemsediğim buydu.

Öylece oturduk ve fincanda ne varsa içtim ve yavaş yavaş kendimi yeniden insan gibi hissettim. Bu bir lütuf değildi. Bu yeniden düşünebileceğim anlamına geliyordu ve düşüncelerim dehşet ve-

riciydi. Denton'ın gözlerinin altındaki halkalara bakılırsa, onunkiler de pek iyi değildi.

"Ne yapabileceğini düşünüp duruyorum," dedi Denton.

"Bizi ele geçirmesini mi kastediyorsun?"

"Sadece o değil." Denton sandalyesini biraz daha yaklaştırdı. "İnsanları hareket ettirebiliyordu. Konuşmayı öğreniyordu. Sanırım bunda daha da ustalaştı. Kimsenin üzerinde ikinci kez düşünmeyeceği kadar iyi. Diyelim ki yayıldı."

Kemiklerimdeki ürperti dışarıya doğru yayılıyor gibiydi. "Her yere gidebilir," dedim usulca. "Kendini çoğaltabilir. Onun merhametine kalırız. Tavşanlar gibi onun uzantısı oluruz."

Denton başını salladı.

Madeline gölün zarar vermek istemediğini söylemişti. Muhtemelen kuduz da öyle. Ölüleri kukla gibi oynatabilen bir canavarın iyi niyetinin devam etmesi için insanlığı riske atamazdık.

Demiri aldım ve kütüğü karıştırarak ısınmaya çalıştım. "Zaten içimizde olmadığını nereden bileceğiz?"

"Bilmiyorum. Göl suyunu ciğerlerimize çekmezsek bir şey olmaz diye düşünüyorum. Akciğerlerde başlıyor gibi görünüyor. Ve Madeline sürekli suya geri dönüyordu, belki de... Bilmiyorum, belki de içindeki parça, göldeki parçayla konuşabilsin diye. Belki de göldeki şeyi bir şekilde yok edebilirsek..." Sustu. Köyde gölü temizlemeye yetecek kadar alkol olup olmadığını ya da Galiçya'da yeterince alkol bulunup bulunmadığını merak ettim.

"Bir gölü nasıl yok edebiliriz ki?" Ön kapı açılırken bu soruyu sordum.

"Şey," dedi Angus, ayaklarını paspasa vurarak, "getirdiğimiz bir araba dolusu sülfür iyi bir başlangıç gibi görünüyor."

"Beş yüz kilo sülfür mü?" Bakışlarımı Angus'tan Bayan Potter'a, oradan da tekrar Angus'a çevirdim. "Nereden buldun –nasıl buldun–?!"

Bayan Potter belli ki çok seyahat etmişti ve bunun acısını çekiyordu. Saçları kırlaşmıştı ve gözlerinin altında kocaman torbalar

vardı. Yine de sırtı her zamanki gibi dimdik, üst dudağı her zamanki gibi sertti ama ikisini de gördüğüme çok sevinmiştim.

Angus, Angus gibi görünüyordu. Angus her zaman Angus gibi görünür zaten.

"Sülfür," dedi Bayan Potter gayet kibar bir şekilde, "meyve ağaçlarını etkileyen kabuk, pas ve diğer bazı mantar hastalıklarının tedavisinde kullanılır. Yetkililerin söyleyeceklerimizi dinlemeyecekleri iyice belli olunca, vadinin daha aşağısındaki birkaç meyve bahçesine uğradık. Bana söylenene göre bu, Sicilya'nın en iyi sülfürü ve Amerikan türünden daha üstün olduğu düşünülüyor."

"Madam," dedi Denton, "normalde yurttaşlarımın onurunu korumaya çalışsam da, şu anda hem sizi hem de Sicilya sülfürünüzü öpebilirim."

"Böyle bir şey yapmayacaksınız," diye homurdandı Angus, "yoksa sizi kapı dışarı ederim, Doktor." Ve Bayan Potter gerçekten de kızardı.

"Hob nerede?" Dışarı çıkarken sordum.

"Vadinin aşağısında, arabanın ve ekibin dönüşü için kefil oldu." Hob, koşum takımında duran bir çift attan kat kat daha değerliydi ama kesinlikle bunu tartışmanın vakti değildi.

İki tüylü, ayaklı vahşi hayvan yükü çekebiliyordu, bu su götürmezdi. Arabanın üzeri çuvallarla doluydu ama dördümüz de bindiğimizde bile hiç yüksünmediler. Angus dizginleri eline aldı.

Sürpriz bir şekilde Aaron da bize katıldı. Angus ona başıyla selam verdi. Yüzü zayıftı ve o da en az bizim kadar yorgun görünüyordu.

"Gölü zehirliyoruz," dedi Denton açık açık.

"Öyle mi?"

Denton gölde deliliğe neden olan bir mantar hastalığını anlatırken gözlerimi yumdum. En az diğerleri kadar iyi bir açıklamaydı ve doğruya yakındı.

Aaron bunu dikkate aldı. "Şaşırmadım efendim. O gölün kötü olduğunu büyükbabamın zamanından beri biliyoruz."

"Sen ve Mary dikkatli olmalısınız," dedi Denton ihtiyatla. "Göl suyunun içilmesiyle yayılabilir."

Adamın sesindeki inançsızlığı duyabiliyordum. "O suyu kimse içmez efendim."

Denton durakladı. "Ama evde..."

"Bir kuyu var. Derin bir kuyu."

Yüzümden akan huzur gözyaşlarını kimse görmesin diye yüzümü başka yöne çevirdim.

Harabelere vardığımızda Angus ve Bayan Potter sessizdi. Enkazdan hâlâ ince dumanlar yükseliyordu. Göl de sessizdi, aldatıcı bir şekilde dingin. Çantaları aldık. Toz suyun yüzeyine çarptı ve bir an için batmayacağından korktum, ama önce granüllerin çökmeye başlamasına, sonra da suyla karışarak gölün derinliklerine batan karanlık girdaplar oluşturmasına tanık oldum.

İkinci bir torba almak için arkamı dönmüştüm ki etrafımızda yeşil bir parıltı belirdi. Parıltıyı arabanın yan tarafında gördüm ve kaskatı kesilmiş atlar ani bir telaşla irkildi. Angus başlarını tutmak için harekete geçerek yatıştırıcı sözler mırıldandı.

"Sanırım saldırı altında olduğunu biliyor," diye fısıldadı Bayan Potter.

"Hah," dedi Aaron.

Göl, hastalıklı bir ışıkla parladı. Derinlerde soluk, jelatinimsi şekiller titreşiyordu ama bize ulaşacak gücü yoktu. Bir torba daha boşalttım, sonra bir tane daha, ellerim o şeyle kaplanmıştı. Göl yeterince hızlı ölmeyecekti. Hatta geçidin üzerinde, hâlâ ısı yayan çatlak taşların arasında yürümeye ve ulaşabildiğim kadarıyla avuç avuç suya atmaya kalkıştım. Tanrım, diye düşündüm, bu yeterli olacak mı?

Ağır ağır, ışık azaldı. Bir torba daha almak için geri döndüm ama Angus beni durdurdu. "Hepsini kullandık," dedi.

"Daha fazlasına ihtiyacımız var."

"Hayır, bak." Bayan Potter işaret etti. Işık neredeyse sönmüştü. Biz izlerken, birkaç kez daha titreşti ama sonra... hiçbir şey olmadı.

Güneş batarken bir saatten fazla beklememize rağmen hiçbir değişiklik yoktu. Sudan hiçbir parıltı yükselmiyordu. Jölemsi şe-

killer karanlığın altında kaybolup gitmiş her yere ağır bir yanık kokusu yayılmıştı.

"Bitti mi?" diye fısıldadım.

Bayan Potter o aslan yürekli, güzel, sert kadın başını salladı. "Bittiğine inanıyorum, Teğmen."

"Ben göz kulak olacağım," diye önerdi Aaron. "Eğer daha fazla ışık olursa, gerekeni yaparız."

"Pekâlâ," dedim. Sesim kısıktı ama kulaklarımı tırmalıyordu. "Ve eğer bir tavşan görürseniz... su içmek için suya gelen herhangi bir hayvan ya da... onları vurun ve cesetlerini yakın. Bu çok önemli."

"Emredersiniz, efendim. Yapacağız." Uzandı ve kolumu tuttu. Evi arkamızda dumanı tüten bir harabeye dönmüşken beni teselli etmeye çalışmasının ne kadar korkunç göründüğünü düşündüm.

Sonra arabayla uzaklaştık ve ölü gölü ve yıkılmış Usher evinin için için yanan ahşaplarını geride bıraktık.

YAZARIN NOTU

Bir süre önce *Usher Evi'nin Çöküşü*'nü yeniden okudum, en azından korku edebiyatı kariyerinde klasik hikâyeleri yeniden ziyaret etmek isteyen bir yazarın yapacağı gibi. Çocukken okumuştum, o tür bir çocuktum işte, ama hakkında çok az şey hatırlıyordum.

İlk fark ettiğim şey, Poe'nun mantarlarla gerçekten ilgili olduğuydu. Madeline'e ayırdığından daha fazla kelimeyi mantar yayılımlarına ayırmıştı.

İkinci şey ise metnin kısa oluşuydu. Belki de kültürel alanda çok büyük bir yer kapladığı için çok daha uzun olmasını bekliyordum. Ama hayır, kısaydı ve hikâye anlatımında ekonomi konusunda söylenebilecek çok şey olsa da, kendimi daha fazlasını isterken buldum. Açıklamalar istiyordum. (Ben her zaman açıklama isterim.) Madeline'in hastalığını, Roderick'in neden hareket etmediğini ve anlatıcının çığlık atıp evden kaçmadan önce neden ikisinin de nabzını kontrol etme zahmetine girmediğini bilmek istiyordum.

Nabız kontrolü konusunda pek bir şey yapamadım ama Madeline'in hastalığının etraftaki mantarlarla bir ilgisi olması gerektiği benim için çok açıktı.

Boş bir sayfa açtım ve mantarlar hakkında yazmaya başladım; birdenbire Alex Easton sayfada *kan* atını sürüyor ve Beatrix Potter'ın (kendisi de ünlü bir mikolog olan) hayali teyzesiyle karşılaşıyordu. İç çekmeler, bayılmalar ve ilham perisi hakkında şifreli sözlerle biten kaygan bir zeminden çekindiğimden, sürecimle ilgili fazla hassas olmamaya gayret ediyorum, ama gerçek şu ki,

ara sıra bir karakter, sanki sadece sırasını bekliyormuş gibi, kafatasımın içine tamamen şekillenmiş olarak düşer. Easton'da da tam olarak böyle oldu.

Bu karışık bir nimet demektir gerçi. Yazar için bir zevktir, ancak bu tür karakterler tüm anlatıyı kendi etraflarında şekillendirme eğiliminde olabilirler. Neyse ki Easton –Amerikalılar hakkındaki güçlü fikirleri dışında– oldukça usluydu ve Galiçya'nın tarihini de kibarca peşinden sürükledi.

Ruritanya romantizmi, *Zenda Mahkûmu*'yla gerçekten çiçek açan küçük, kurgusal bir Avrupa monarşisinin hikâyesi olarak uzun yıllar boyunca türün temelini oluşturmuştu. (İronik bir şekilde, Easton aslında *Zenda Mahkûmu*'nu okumuş olabilir, çünkü bilimsel başarılar, *Ölüyü Kımıldatan Şey*'i oldukça sağlam bir şekilde 1890'lara dayandırıyor). Ama ben hükümdarlarla, bütün askerler ve yıkık dökük evlerde mahsur kalmış çaresiz insanlardan çok daha az ilgileniyordum, bu yüzden Ruravia'nın adı o şanlı atalara bir selam olsa da, bunun o büyük geleneğe uyduğu söylenebilir mi, yoksa ben kenarda durup ona saygıyla el mi sallıyorum emin değilim.

Yaklaşık on bin kelime boyunca Easton'ın kulak çınlaması, Denton'ın yanlış adımları, Roderick'in düşüşü, yeminli askerler ve Galiçya turp oymacılığı hakkında güzel bir üslupla ilerlediğimi düşünüyordum, ta ki Silvia Moreno-Garcia'nın muhteşem romanı *Meksika Gotiği*'ni okuyana kadar. "Aman Tanrım, Moreno-Garcia'nın on kat daha iyisini yapamadığı çökmekte olan bir Gotik evde ben mantarlarla ne *yapabilirim*?!" diye düşündüm ve her şeyi sanal bir çekmeceye tıkıp ağır ağır içmeye başladım. (Cidden, bu kitabı bırakın ve gidip o kitabı alın. Sonra bunu tekrar elinize alın, tabii ki Tanrı kimseyi Yazarın Notu'nu bitirmekten alıkoymasın ama önce okuma listenize *Meksika Gotiği*'ni koyduğunuzdan emin olun).

Ama..

Yani..

Yazarların birbirlerine söylediği gibi, "Evet, yazıldı ama sen henüz yazmadın." Ve Easton karşımda duruyordu, on dokuzun-

cu yüzyıl sonu züppeliği, cesareti, dünya yorgunluğu ve iç görünün harika bir karışımı olarak, üstelik benim mantarım farklıydı, lanet olsun, çünkü Twitter'da bir arkadaşımın söylediği gibi, birçok mantarın beyni ele geçirme hikâyesindeki sorun, hikâyeyi birbirine bağlayan unsurların birbirleriyle son derece uyumsuz olmasıydı ve ben akıllı bir mantarın bununla nasıl başa çıkacağını düşünmeye başlamıştım. Kukla gibi oynattığınız bu yaratıkların kimyasal mesajlar ya da hatta fotoforlar gibi mantıklı ve basit bir şeyle değil de kanatlarından hava geçirip hava akışını modüle ederek iletişim kurduklarını ilk fark ettiğinizde neler olurdu? Kapalı sıvı topları içindeki ışık reseptörleri, tamam, bu o kadar da garip değil, ama her şey ters ve baş aşağı bağlandıysa ve bu kodlamayı nasıl kıracağınızı bulmanız gerekiyorsa?

Aman Tanrım. Tüm bunları çözmek için bir dâhi olmanız gerekir. Çok fazla zamanı olan bir dâhi.

Tabii ki mantarların en güzel özelliği hücrelerinin çoğunun farklılaşmamış olmasıdır, yani eğer hücrelerin çoğu etkili bir şekilde beyin hücreleri olsaydı... tamam, bu size gerçekten akıllı bir mantar verebilir işte... ve eğer birkaç yüzyılınızı yerel vahşi yaşam üzerinde pratik yaparak geçirirseniz, bu iş tamamdır.

Dürüst olmak gerekirse, gölü zehirlemek zorunda kaldıkları için biraz üzgünüm. Bunu neden yapmak zorunda olduklarını biliyorum ama bir yanım da şöyle diyor: "Peki ya bir tavşanı kurtarsalardı, temiz bir odaları olsaydı ve mantarı orada yetiştirselerdi? Onunla iletişim kurmayı öğrenemezler miydi? Arkadaş olamazlar mıydı? Kötü niyetli değildi sonuçta; insanların ölü şeylerin etrafta dolaşmasından gerçekten ama gerçekten nefret ettiğini bilmesine de imkân yoktu..." Ama 1890'larda mevcut olan teknolojiyi ve çığlık atan atavistik korkuyu hesaba katarsanız... Kimseyi suçlayamam, gerçekten.

(Bu noktada John M. Ford'un muhteşem *Star Trek* romanı *How Much for Just the Planet?*'te "Usher"ın film versiyonunu tartışan bir karakterin şu cümleyi söylediğini eklemeliyim: "Aslında karanlık göle batıyor. Ama ihtiyacınız olduğunda etrafta asla bir göl bulunmaz." Bu cümle aklımdan hiç çıkmadı).

Her neyse! Teşekkürlere geçelim!

Editörlerim Lindsey Hall ve Kelly Lonesome'a çok teşekkür ederim, "Bilmiyorum, 'Usher Evi' ve şeytani mantarlar üzerine yazdığım bir şey var elimde" dediğimi duyan ve onu elimden almak için telefon hattına tırmanan Kelly Lonesome'a; huzur içinde yazabilmem için yaptığı diğer işlerin yanı sıra söz konusu telefon görüşmesini de ayarlayan menajerim Helen'e; ilk okumasını yapıp, "İyi ama *senin neyin var*!" diyen dostum Shepherd'a ve makroalgler ve gölün doğası da dâhil olmak üzere, keşke kitaba sığdırabilseydim dediğim pek çok şey hakkında beyin fırtınası yapmama yardımcı olan Dr. Catherine Kehl'e teşekkür ederim. (Bir mantar örtüsünde simbiyotik olarak bulunan makroalgin üzerinde biyofilmler vardı ve biyofilmler katmanlar ve krenelasyonlar oluşturuyordu ve elektrokimyasal sinyalizasyona sahip bir beyin gibi hareket ediyordu! Çok havalıydı! Ama 1890'larda kimse bunu bilemezdi! Ah.)

Ve tabii ki, her zaman olduğu gibi, tam da kitaba dair hiçbir şeyin iyi olup olmadığını bilemediğim ve atalarımı sonsuza dek utandırdığıma ikna olduğum o anda, beni yüreklendirme konusunda eşi benzeri olmayan bir çaba sarf eden kocam Kevin'e. Kendisinden daha büyük bir ruh eşi yok.

T. Kingfisher
Temmuz 2020
Pittsboro, NC

Ayışığı Kitaplığı

@AYISIGIKITAP